

Školní vzdělávací program Pestrobarevná škola

Motto:

***„Každý člověk má svou hodnotu a může se stát
rovnocenným partnerem každého z nás.“***

Základní škola Vítězství Mariánské Lázně, příspěvková organizace
Vítězství 29
Mariánské Lázně
353 01

Upravený školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Pestrobarevná škola, 4. verze, jejíž činnost vykonává Základní škola Vítězství Mariánské Lázně, příspěvková organizace, vstupuje v platnost dnem **1. 9. 2019** pod č.j. **ZS/170/2019**.

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název programu: Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
Pestrobarevná škola

Předkladatel

Název školy: Základní škola Vítězství Mariánské Lázně,
příspěvková organizace

Adresa: Vítězství 29, Mariánské Lázně, 353 01

Kontakty: tel. 354 673 216, 728 166 026
e-mail: zs.spec.ml@gmail.com

Ředitel školy: Mgr. Luboš Borka

Zástupkyně ředitele: Bc. Marcela Knedlíková

Koordinátor ŠVP: Bc. Marcela Knedlíková

Právní forma: příspěvková organizace

IČO: 47724978

IZO: 600066606

Zřizovatel

Název: Město Mariánské Lázně

Adresa: Ruská 155, Mariánské Lázně

Kontakty: tel. 354 922 111

Platnost dokumentu od 1. 9. 2019

Podpis ředitele školy: _____

Razítko školy:

Dne 26. 8. 2019

Obsah

1.	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	2
2.	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
2.1.	ÚPLNOST, VELIKOST A UMÍSTĚNÍ ŠKOLY:.....	6
2.2.	ZÁKLADNÍ ŠKOLA.....	6
2.3.	VYBAVENÍ ŠKOLY:	6
2.4.	SILNÝMI STRÁNKAMI ŠKOLY JSOU ZEJMÉNA:	6
2.5.	CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU:.....	Chyba! Záložka není definována.
2.6.	CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ:.....	7
2.7.	DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE:.....	7
2.8.	SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI A JINÝMI SUBJEKTY:.....	7
3.	CHARAKTERISTIKA ŠVP.....	8
3.1.	ZAMĚŘENÍ ŠKOLY:.....	8
3.2.	VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI.....	8
3.2.1.	POJETÍ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S PŘIZNANÝMI PODPŮRNÝMI OPATŘENÍMI	8
3.2.2.	SYSTÉM PÉČE O ŽÁKY S PŘIZNANÝMI PODPŮRNÝMI OPATŘENÍMI VE ŠKOLE	9
3.2.3.	PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S PŘIZNANÝMI PODPŮRNÝMI OPATŘENÍMI	9
3.3.	VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH.....	10
3.3.1.	POJETÍ PÉČE O NADANÉ A MIMOŘÁDNĚ NADANÉ ŽÁKY VE ŠKOLE	10
3.3.2.	SYSTÉM PÉČE O NADANÉ A MIMOŘÁDNĚ NADANÉ ŽÁKY VE ŠKOLE.....	10
3.4.	PŘEHLED PODPŮRNÝCH OPATŘENÍ	10
3.4.1.	HLAVNÍ PODPŮRNÁ OPATŘENÍ ZAHRNÚJÍ:.....	10
3.4.2.	OPATŘENÍ, KTERÁ REALIZUJE ŠKOLA SAMA	11
3.4.3.	OPATŘENÍ, KTERÉ ŠKOLA REALIZUJE NA ZÁKLADĚ DOPORUČENÍ ŠKOLSKÉHO POARADENSKÉHO ZAŘÍZENÍ (ŠPZ).....	12
3.4.4.	DOPORUČENÍ KE VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKA SE SPECIÁLNÍ VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	12
4.	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ:.....	13
5.	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA V ŠVP	15
5.1.	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA.....	15
5.2.	VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA	17
5.3.	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH.....	19
5.4.	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA.....	21
5.5.	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA.....	22
5.6.	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA	25

5.7.	ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT	28
6.	UČEBNÍ PLÁN	30
7.	UČEBNÍ OSNOVY	31
7.1.	VZDĚLÁVACÍ OBLAST JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	31
7.2.	VZDĚLÁVACÍ OBLAST MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	50
7.3.	VZDĚLÁVACÍ OBLAST INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	62
7.3.1.	INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	63
7.4.	VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A JEHO SVĚT	66
7.4.1.	PRVOUKA	68
7.4.2.	PŘÍRODOVĚDA	77
7.4.3.	VLASTIVĚDA	86
7.5.	VZDĚLÁVACÍ OBLAST UMĚNÍ A KULTURA	92
7.6.	VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A ZDRAVÍ	106
7.7.	VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	123
8.	UČEBNÍ PLÁN 2. STUPEŇ	131
9.	UČEBNÍ OSNOVY	132
9.1.	JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	132
9.1.1.	Český jazyk a literatura	132
9.1.2.	Anglický jazyk	143
9.1.3.	Německý jazyk	153
9.2.	MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	157
9.2.1.	MATEMATIKA	158
9.3.	INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE (IKT)	167
9.3.1.	INFORMATIKA	167
9.4.	ČLOVĚK A SPOLEČNOST	174
9.4.1.	DĚJEPIS	174
9.4.2.	OBČANSKÁ VÝCHOVA	183
9.5.	ČLOVĚK A ZDRAVÍ	192
9.5.1.	VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	192
9.5.2.	TĚLESNÁ VÝCHOVA	201
9.6.	ČLOVĚK A PŘÍRODA	211
9.6.1.	FYZIKA	211
9.6.2.	CHEMIE	222
9.6.3.	PŘÍRODOPIS	229
9.6.4.	ZEMĚPIS	239
9.7.	UMĚNÍ A KULTURA	247

9.7.1. ESTETICKÁ VÝCHOVA – HUDEBNÍ VÝCHOVA.....	247
9.7.2. ESTETICKÁ VÝCHOVA – VÝTVARNÁ VÝCHOVA.....	256
9.8. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	266
9.8.1. PRACOVNÍ ČINNOSTI.....	266
10. ZÁSADY A ZPŮSOB SEBEHODNOCENÍ VZDĚLÁVÁNÍ A CHOVÁNÍ ŽÁKŮ	280
10.1. HODNOCENÍ ŽÁKŮ NA VYSVĚDČENÍ.....	280
10.2. VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ.....	281
11. PLNĚNÍ POVINNÉ ŠKOLNÍ DOCHÁZKY VE ŠKOLE MIMO ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLICKY NEBO V ZAHRANIČNÍ ŠKOLE NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY	283
12. KOMISIONÁLNÍ PŘEZKOUŠENÍ.....	284
13. OPRAVNÁ ZKOUŠKA	285
14. UKONČENÍ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	286
15. HODNOCENÍ ŽÁKŮ.....	287
15.1. PRAVIDLA HODNOCENÍ ŽÁKŮ:	287
15.2. ZÁVAZNÉ FORMY HODNOCENÍ ŽÁKA:	287
15.3. KRITÉRIA HODNOCENÍ PROSPĚCHU.....	287
15.4. KRITÉRIA HODNOCENÍ CHOVÁNÍ.....	288
16. INDIVIDUÁLNÍ VZDĚLÁVACÍ PLÁN.....	289
17. ZÁVĚR	289

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1. ÚPLNOST, VELIKOST A UMÍSTĚNÍ ŠKOLY:

Základní škola Vítězství Mariánské Lázně, příspěvková organizace (dále ZŠ) je státní, plně organizovaná základní škola v klidnější zóně města Mariánské Lázně – Hamrníky, umístěná na prostorném oploceném pozemku. Je úplnou základní školou, která může poskytnout až sto dvaceti žákům základní vzdělání v 1. až 9. ročníku ZÁKLADNÍ ŠKOLY, 2. st. Základní školy praktické (dále ZŠp), základy vzdělání v 1. až 10. ročníku ZÁKLADNÍ ŠKOLY SPECIÁLNÍ (dále ZŠs) a přípravu na vstup do 1. třídy ZŠ v PŘÍPRAVNÉ TŘÍDĚ.

2.2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA

Vzdělávání žáků základní školy probíhá na 1. a 2. stupni. Základní škola má charakter malotřídní školy. Jednotlivé ročníky kombinujeme do tříd tak, aby žáci mohli během výuky pracovat kooperativně a jejich vzájemné působení bylo všestranně prospěšné.

Škola vlastní svou rozlehlou zahradu, která je využívána jak k výuce praktických činností nebo k běžné výuce v letním období, tak k relaxaci a pro rekreační přestávky. Na školní zahradě jsou dva velké skleníky, zákoutí s posezením, altán, venkovní stůl pro stolní tenis a rozlehlý travnatý prostor k aktivnímu trávení volného času.

Školní budova je tvořena původní stavbou a přístavbou, obě části jsou propojené spojovacím krčkem. Obě budovy jsou prostorné a světlé, chodby jsou vhodné pro aktivní odpočinek o přestávkách. Interiér školy je barevný, vyzdobený žakovskými pracemi a květinami. Třídy jsou prostorné, teplé, světlé, vybavené většinou jednomístnými lavicemi.

2.3. VYBAVENÍ ŠKOLY

Výuka probíhá v kmenových třídách a odborných učebnách (multifunkční sál - Ráj, multifunkční herna, počítačová učebna, žakovská knihovna, která zároveň slouží jako učebna pro individuální logopedickou péči, keramická dílna, prostorné dílny, cvičná kuchyně a tělocvična). Součástí školy je i školní družina, v případě zájmu i ranní družina, které využívají pro svoji činnost vhodnou oddělenou hernu a školní zahradu. Škola využívá zrekonstruované multifunkční sportovní hřiště vzdálené 150 metrů.

Co se týče materiálních a technických podmínek, vybavení všech odborných učeben i kmenových tříd je na velmi dobré úrovni. ZŠ využívá především velké množství didaktických, názorných i relaxačních pomůcek.

Všechny učebny jsou zařízeny novým moderním, pro individuální výuku vhodným, nábytkem. Všechny učebny jsou vybaveny interaktivními tabulemi. Dále se k výuce využívají počítačové učebny, keramické dílny, multifunkčních místností, cvičné kuchyně. Škola každoročně investuje značnou část finančních prostředků na nákup a obnovu výše uvedeného vybavení, nových učebních pomůcek, učebnic a didaktických her.

2.4. SILNÝMI STRÁNKAMI ŠKOLY JSOU ZEJMÉNA

- rodinné a vřelé prostředí, ve kterém se žáci dobře cítí
- spolupráce s ŠPZ
- každoroční odborné výcviky – plavecký, bruslařský, lyžařský
- mimoškolní aktivity pro žáky naší školy – kroužky (sportovní, výtvarné, keramické)
- mimoškolní aktivity pro veřejnost – keramické kurzy a kroužky
- spolupráce s DDM Dráček Mariánské Lázně
- bezbariérový přístup do přízemí obou budov a další postupná úprava na školu bez bariér

2.5. CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ

V základní škole jsou vzdělávání žáci pouze na žádost zákonných zástupců a doporučení ŠPZ.

Při ZŠ každoročně zřizujeme se souhlasem Rady města Mariánské Lázně a Krajského úřadu Karlovarského kraje přípravnou třídu, která má svůj školní vzdělávací program Pohádková škola, zpracovaný dle RVP PV.

2.6. DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

V ZŠ probíhá několik dlouhodobých projektů:

- „Příroda a my“ (třídění odpadu, péče o životní prostředí v okolí školy apod.)
 - „Moje zdraví“ (první pomoc, pitný režim, péče o chrup apod.)
 - „Bezpečně na cestách“ (bezpečná cesta do školy, dopravní hřiště, cykloturistika apod.)
 - projekt ZŠ Vítězství - šablony
- Mezinárodní spolupráce na ZŠ neprobíhá.

2.7. SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI A JINÝMI SUBJEKTY

Při škole pracuje školská rada.

Naší snahou je intenzivnější spolupráce se zákonnými zástupci, jejich průběžnou informovanost o průběhu vzdělávání žáka. Zákonný zástupce má možnost osobního kontaktu se školou. Učitelé komunikují vstřícně, klidně, doporučují zákonným zástupcům postupy při domácí přípravě

Úspěšná dlouhodobá spolupráce probíhá na úrovni výstav a jiných prezentací prací našich žáků s vedeními významných kulturních akcí v Mariánských Lázních a okolí. Aktivně spolupracujeme se ŠPZ Karlovy Vary, s koordinátorem PAS, s odbornými lékaři, s dotčenými odbory sociální péče, s nízkoprahovým zařízením KOTEC o.s., s PoČR, s Městskou policií ML a s Centrem podpory rodiny.

V září 2007 se ZŠ stala zařízením pro odborné stáže vzdělávacího programu „Studium asistenta pedagoga“ pořádaného NIDV, pracoviště K. Vary.

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

3.1. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Jak vyplývá z názvu našeho ŠVP, škola by měla být pestrobarevná, to znamená zajímavá, veselá, příjemná, založená na střídání činností, používání mnoha metod a pomůcek. Snažíme se rozvíjet v žácích kladné stránky osobnosti, ohleduplnost, přátelství a pomoc potřebnějším. Velký význam pro úspěšnost školy má její atmosféra. Od estetičnosti prostředí přes mezilidské vztahy, pozitivní školní tradice, až po pocit jistoty a bezpečí.

Školní vzdělávací program naší školy vychází z koncepce Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem základního vzdělávání je pomoci žákům získávat a postupně zdokonalovat klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného na situace blízké životu a na praktické jednání.

Na utváření klíčových kompetencí se podílí devět vzdělávacích oblastí. Realizace výuky na naší škole probíhá v konkrétních vyučovacích předmětech, které respektují cílová zaměření, očekávané kompetence. Výuka v jednotlivých vyučovacích předmětech ve svém souhrnu směřuje k očekávaným výstupům vzdělávacích oblastí a tedy i k dosažení klíčových kompetencí stanovených v RVP.

Co naše škola poskytuje:

- vyvážené, kvalitní vzdělání
- rozvíjení samostatného logického myšlení a schopnosti komunikace
- podporu pro žáky i v jiných než intelektuálních oblastech, jako je hudební, pohybová, manuální, estetická apod.
- kvalitní přípravu žáků pro snadné zapojení do 1. ročníku ZŠ
- uplatňování nových forem výuky (činnostní učení, práce s interaktivní tabulí a internetem apod.)
- pomoc žákům s PO
- pěkné, příjemné a rodinné prostředí
- moderní vybavení

3.2. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními má nárok na poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

3.2.1. POJETÍ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S PŘIZNANÝMI PODPŮRNÝMI OPATŘENÍMI

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných

opatření. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně je podkladem pro tvorbu IVP, které zpracovává škola.

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ (v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy v Rámcovém vzdělávacím programu základního vzdělávání, kterých je využíváno při stanovení individuálního vzdělávacího plánu.

V tomto plánu se vzdělávací obsah upraví tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů).

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická a pedagogická intervence. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením jsou zohledňována jejich specifika: problémy v učení - čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga.

3.2.2. SYSTÉM PÉČE O ŽÁKY S PŘIZNANÝMI PODPŮRNÝMI OPATŘENÍMI VE ŠKOLE

- tvorba, realizace a vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů u těchto žáků je prováděna na základě pokynu ředitele školy a za spolupráce s výchovným poradcem, popř. jinými odborníky

3.2.3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S PŘIZNANÝMI PODPŮRNÝMI OPATŘENÍMI

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků škola umožní:

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky;
- všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání žáků;
- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost;
- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám;

- v odůvodněných případech odlišnou délkou vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin;
- pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona případné prodloužení základního vzdělávání na deset ročníků;
- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP);
- spolupráci s ostatními školami.

3.3. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

3.3.1. POJETÍ PÉČE O NADANÉ A MIMOŘÁDNĚ NADANÉ ŽÁKY VE ŠKOLE

Škola vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Výuka žáků probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Škola tedy využívá pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je věnována pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

3.3.2. SYSTÉM PÉČE O NADANÉ A MIMOŘÁDNĚ NADANÉ ŽÁKY VE ŠKOLE

- tvorba, realizace a vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů u těchto žáků je prováděna na základě pokynu ředitele školy a za spolupráce s výchovným poradcem, popř. jinými odborníky;

3.4. PŘEHLED PODPŮRNÝCH OPATŘENÍ

Vzdělávání žáků se SVP probíhá s využitím podpůrných opatření, která se člení do 5 stupňů podle organizační a finanční náročnosti. Pro žáky je podpora bezplatná.

Podpůrná opatření mají definovanou finanční náročnost, která - pokud již není státem hrazená (maturity, závěrečné zkoušky atd.) -, je vyjádřena ve formě kódového označení v přehledu podpůrných opatření, který je součástí prováděcího předpisu, tedy vyhlášky ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Kód uvádí školské poradenské zařízení do doporučení ke vzdělávání žáka se SVP. Škola následně přenesla kód normované finanční náročnosti zvolených podpůrných opatření do matriky.

3.4.1. HLAVNÍ PODPŮRNÁ OPATŘENÍ ZAHRNUJÍ

Poradenskou pomoc školy (výchovný poradce, školní metodik prevence, případně školní psycholog, školní speciální pedagog, školní logoped) a pomoc školského poradenského

zařízení - PPP (pedagogicko-psychologické poradny) a SPC (speciálně pedagogického centra)
Úpravu organizace vzdělávání (například využívání disponibilních hodin pro vzdělávání žáků se SVP, které umožňují zařadit předměty speciálně pedagogické péče, intenzivnější výuku českého jazyka pro cizince a etnické menšiny, úpravu výuky u selhávajících žáků, úpravu obsahu vzdělávání, dále již zmíněné úpravy v hodnocení žáků a v metodách výuky, úpravy výstupů ze vzdělávání, existuje také možnost prodloužit dobu vzdělávání žáka až o 2 roky atd.)

Úpravu podmínek přijímání a ukončování vzdělávání - respektuje se, jakým způsobem se žák vzdělával, jaká měl podpůrná opatření, a ta se uplatňují v případě potřeby i při přijímání ke studiu a při ukončování vzdělávání

Využívání IVP (individuální vzdělávací plán, který se při vzdělávání těchto žáků již dnes uplatňuje), návrh na úpravu vzdělávání žáka připravuje ŠPZ (školské poradenské zařízení) a rodič nebo zletilý žák žádá ředitele školy o možnost vzdělávat se podle IVP; kontrola IVP probíhá 1x ročně. S IVP seznamuje ředitel školy, respektive třídní učitel všechny vyučující, kteří se na vzdělávání žáka podílejí.

Asistenta pedagoga, případně dalšího pedagogického pracovníka - například speciálního pedagoga; ti se nově stávají podpůrnými opatřeními s normovanou finanční náročností

Možnost uplatnit augmentativní a alternativní formy komunikace.

Možnost vzdělávat ve stavebně nebo technicky **upravených prostorách**.

Úhradu speciálních učebnic, didaktických a kompenzačních pomůcek.

Nová je také možnost poskytovat podpůrná opatření ve školských zařízeních, která se podílejí na vzdělávání žáka, případně na přípravě na vzdělávání žáka. V případě naší školy se jedná se o školní **družinu**. Druh a rozsah podpůrných opatření vychází ze speciálních vzdělávacích potřeb žáka a také z toho, která podpůrná opatření má žák k dispozici ve škole a která jsou nezbytná i pro jeho činnost ve školských zařízeních.

Ředitel školy poskytne ŠPZ, u něhož zákonný zástupce požádal o vyšetření a vystavení Doporučení ke vzdělávání žáka, aktuální informace o podmínkách a možnostech školy, které se vztahují k potřebám žáka a k možnostem takového žáka v ní vzdělávat.

Po vydání doporučení má škola maximální dobu čtyř měsíců pro vytvoření doporučených podmínek pro vzdělávání žáka a zajištění podpůrných opatření. V případě, že v této lhůtě nelze ve škole zajistit např. stavební či technické úpravy, zváží ŠPZ po konzultaci se školou a zákonným zástupcem žáka možnost kombinace jiných podpůrných opatření, v krajním případě doporučí rodiči školu, která je technicky připravena pro vzdělávání žáka.

V případě nemožnosti zajistit v předepsané lhůtě personální podpůrná opatření (asistent pedagoga, speciální pedagog, učitel předmětu speciálně pedagogické péče apod.), hledá do doby zajištění personálního podpůrná opatření škola či školské zařízení řešení, které umožní podporu žáka (např. dohodou o podpoře a metodickém vedení s SPC nebo PPP). Vždy je třeba se řídit základním pravidlem, že jakékoli řešení musí být v nejlepším zájmu žáka.

3.4.2. OPATŘENÍ, KTERÁ REALIZUJE ŠKOLA SAMA

Podpůrná opatření 1. stupně

Škola volí podpůrná opatření prvního stupně tehdy, pokud žák má při vzdělávání takové obtíže, že je nezbytné jeho vzdělávání podpořit prostředky pedagogické intervence (změny v metodách a výukových postupech, změny v organizaci výuky žáka, úpravy v hodnocení, v začleňování do sociální a komunikační sítě školní třídy); pokud se jedná o drobné úpravy v rámci výuky jednoho předmětu, je úprava věcí individualizace výuky a práce jednoho pedagoga.

3.4.3. OPATŘENÍ, KTERÉ ŠKOLA REALIZUJE NA ZÁKLADĚ DOPORUČENÍ ŠKOLSKÉHO POARADENSKÉHO ZAŘÍZENÍ (ŠPZ)

Podpůrná opatření 2. - 5. stupně

Zákonný zástupce žáka respektoval doporučení školy nebo se rozhodl sám k návštěvě ŠPZ (PPP nebo SPC) nejpozději do tří měsíců od objednání žáka provede posouzení speciálních vzdělávacích potřeb žáka a do 30 dnů od návštěvy ŠPZ vypracuje pro rodiče zprávu z vyšetření. Pro rodiče a školu pak vypracuje Doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. V případě, že podmínkou pro stanovení podpůrných opatření je vyjádření dalšího odborníka (lékaře apod.), prodlužuje se tomu adekvátně lhůta pro vypracování Doporučení. Při posuzování speciálních vzdělávacích potřeb vychází ze sdělení rodiče a žáka, ze závěrů školy a PLPP, pokud byl zpracován, dále ze závěrů vyšetření lékařů a dalších odborníků, kteří se do té doby nebo i následně podíleli na péči o žáka. Pokud bude příprava Doporučení ke vzdělávání žáka vyžadovat:

Informace školy (zajištění pomůcek, přítomnost asistenta pedagoga ve třídě v případě, že již ve třídě asistent působí, uzpůsobení dalších podmínek pro vzdělávání žáka, tj. velikost třídy, organizace vzdělávání atd.) - **pak před vydáním doporučení zástupce ŠPZ konzultuje se školou.** Obvykle ve školách zajišťují tyto služby výchovní poradci nebo ředitel školy pověří jiného pedagoga, který bude o nastavování podpůrných opatření se ŠPZ komunikovat

Informace dalšího ŠPZ, pokud bude charakter speciálních vzdělávacích potřeb žáka takový, že bude třeba komunikovat s více zařízeními. Jedná se především o žáky s kombinovaným postižením, kdy žák má obtíže, které pramení například z poruchy učení a současně je slabozraký a je třeba mu poskytovat i speciálně pedagogickou péči. V takovém případě se musí domluvit dvě ŠPZ na formulaci jednoho Doporučení ke vzdělávání žáka, aby podpůrná opatření nebyla poskytována duplicitně

V situaci, kdy se zákonný zástupce žáka, přes opakovaná upozornění a vysvětlení důsledků, nenavštívil ŠPZ za účelem nastavení podpůrných opatření ve vzdělávání žáka a způsobil tak žákovi obtíže při vzdělávání, se může škola obrátit na zástupce orgánu veřejné moci (OSPOD) a v souladu se zákonem o sociálně právní ochraně dětí požádat o součinnost. Tato varianta je považována za mezní, tedy je třeba ji volit až v případě, kdy nelze jinými cestami dosáhnout naplnění zájmu žáka.

3.4.4. DOPORUČENÍ KE VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKA SE SPECIÁLNÍ VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Doporučení **vystavuje školské poradenské zařízení.** Po jeho vystavení seznamuje s jeho obsahem společně se zprávou z vyšetření zákonného zástupce žáka nebo žáka zletilého.

Vyšetření žáka i vystavení dokumentů je možné vždy jen **s informovaným souhlasem rodiče** nebo zletilého žáka. Doporučení je předáno škole a zde je následně projednáno, případně ještě upraveno se souhlasem všech participantů (škola, rodič, žák, ŠPZ) a s informovaným souhlasem rodiče či zletilého žáka podepsáno.

Doporučení obsahuje popis vzdělávacích potřeb žáka, popis všech zvolených podpůrných opatření včetně IVP, doporučení k poskytnutí asistenta pedagoga nebo dalších osob podporujících vzdělávání žáka, vymezení pomůcek atd.

Jak bylo zmíněno výše, navržená a vzájemně odsouhlasená podpůrná opatření by se měla začít školou realizovat neprodleně, nejpozději do 4 měsíců ode dne jejich nastavení. Pokud tak škola z různých důvodů neučiní, je nezbytné opětovně vyhodnotit její postup a případně domluvit restrukturalizaci podpůrných opatření.

ŠPZ vyhodnocuje účelnost a efektivitu zvolených podpůrných opatření nejpozději po roce od jejich přidělení, jinak jejich platnost trvá zpravidla jeden až dva roky. Frekvence kontrol je po jednom roce.

4. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ

Jde o společné postupy na úrovni školy uplatňované ve výuce, jimiž škola cíleně utváří a rozvíjí klíčové kompetence žáků.

KOMPETENCE K UČENÍ: *umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení*

Žáci na naší škole mají možnost získávat informace nejenom z učebnic, ale i z encyklopedií, příruček, internetu a výukových programů. Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací. Informace se žáci učí porovnávat, třídit a vyhodnocovat takto získané informace si mohou ověřit praktickými činnostmi. Během vyučování využíváme i informace z televize, časopisů, výstav a exkurzí. Individuálním přístupem k žákům zvyšujeme jejich šanci prožít úspěch. Žáky vyšších ročníků vedeme k samostatnému organizování některých akcí, umožňujeme jim ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost. Žáci se zúčastňují různých soutěží (recitační, šachové, výtvarné, sportovní, apod.). Učíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení. Zadáváme žákům zajímavé domácí úkoly.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU: *podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů*

Problémy žáků se často snažíme řešit společně, hledáme různé možnosti jejich řešení. Vybrané správné řešení se snažíme důsledně dodržovat. Při získávání informací z různých zdrojů se často objeví i různé přístupy k problémům a různé způsoby řešení. Žáci jsou vedeni úměrně věku k používání internetu. Podle svých schopností a dovedností se žáci zapojují do soutěží. Starší žáci připravují různé aktivity pro mladší spolužáky, pro žáky ZŠ praktické a ZŠ speciální, popřípadě i pro děti z přípravné třídy.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ: *vést žáky k všestranné a účinné komunikaci*

Komunikativní kruh – pokud mluvím já ostatní mlčí, pokud mluví ostatní mlčím já. Umění naslouchat ostatním. Používat prostředky neverbální komunikace – dramatická výchova. Umět rovnocenně využívat starých i moderních technologií. Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky z obou dalších typů škol, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. Učíme žáky obhajovat a vhodnou formou prosazovat svůj vlastní názor. Ročníky mezi sebou spolupracují při přípravách výtvarných a keramických výstav. Podporujeme komunikaci s dalšími školami v okolí.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ: *rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých*

Společně s učiteli si žáci vytvářejí pravidla chování ve třídě, přemýšlejí, čím by mohli přispět k dobrému chodu třídy a podle toho si společně s učitelkou určují úkoly, které budou plnit. Každý ve třídě musí být důležitý. Při skupinové práci se učí spolupracovat, projevují se jejich rozdílné schopnosti a zkušenosti. Vzájemně se ovlivňují. Rozvíjejí a dokončují nápady druhých. Učí se hodnotit svůj výsledek práce i výsledky druhých.

KOMPETENCE OBČANSKÉ: *připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti*

Žáky učíme, aby si uvědomovali, že jejich chování ve škole i mimo školu ovlivňuje smýšlení lidí o naší škole a jejich případně nevhodné chování může poškodit školu v očích veřejnosti.

Učíme orientaci v kulturním a historickém dědictví regionu v návaznosti na dějiny státu a Evropy přiměřeně k věku žáků. Vedeme žáky k lásce a ochraně přírody, klademe důraz na environmentální výchovu a vedeme žáky k třídění odpadů vlastní realizací ve škole.

KOMPETENCE PRACOVNÍ: *pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci*

Učíme žáky, aby se při plnění úkolů řídili pravidly, která si s učitelkou stanoví. Žák se snaží zvolit způsob, který by nikoho neohrožoval ani neomezoval. Nabízíme široký rejstřík různých činností. Tím, že si žáci vyzkouší práci druhých, dokážou ji lépe ocenit a vážit si ji. Porovnáváním s ostatními si žáci dobře uvědomují vlastní schopnosti a talent. Výuku doplňujeme o praktické exkurze.

5. PRŮŘEZOVÁ TÉMATA V ŠVP

Průřezová témata jsou realizována především formou integrace do normální výuky.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Výchova demokratického občana

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Environmentální výchova

Mediální výchova

5.1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Vztah osobnostní a sociální výchovy ke vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace je založen na samotném faktu komunikační podstaty jazyka s tím, že se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci jako na klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Prohlubuje vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace a rozšiřuje specifické aplikace jazyka o sociální dovednosti. Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět lze naplňovat prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, zdravému sebepojetí, seberegulaci a k udržení psychického zdraví - psychohygieně, komunikaci, mezilidským vztahům. Osobnostní a sociální výchova klade důraz na získávání praktických dovedností spjatých s uvedenými tématy. Vazba ke vzdělávací oblasti Člověk a příroda se týká evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace a seberegulujícího jednání jako základního ekologického principu. Nabízí též možnosti rozvoje emocionálních vztahů, osobních postojů a praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí. Vazba na vzdělávací oblast Umění a kultura se týká především společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického - jako např. estetiky chování a mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa. V osobnostní a sociální výchově lze účinně využít různých postupů dramatické výchovy. Osobnostní a sociální výchova tak může napomoci k získání dovedností vztahujících se k zdravému duševnímu a sociálnímu životu. Rovněž přispívá k realizaci vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, zejména zdokonalováním dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá k zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Tematické okruhy průřezového tématu

- Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí.

Osobnostní rozvoj

- Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- Sebepoznání a sebepojetí - já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
- Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly, sebeovládání - regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- Psychohygiena - dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládnutí stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
- Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- Poznávání lidí - vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
- Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
- Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresí a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
- Kooperace a kompetice - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.);

rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí - problémy v mezilidských vztazích, zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
- Hodnoty, postoje, praktická etika - analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

5.2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova demokratického občana má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovni občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má umožnit žákovi konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, ale i zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy, sloužící jako „laboratoř demokracie“. V ní jsou žáci více motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou ověřit nejen význam dodržování pravidel, eventuálně v zájmu spravedlnosti se podílet na vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Průřezové téma Výchova demokratického občana má blízkou vazbu především na vzdělávací oblast Člověk a společnost, v níž jsou tematizovány principy demokracie a demokratického rozhodování a řízení, lidská a občanská práva, ve kterých se klade důraz na participaci jednotlivců - občanů na společenském a politickém životě demokratické společnosti. Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se uplatňuje v tématech zaměřených na vztah k domovu a vlasti.

Průřezové téma má vazbu i na ostatní vzdělávací oblasti, zejména pak na ty, v nichž se tematizuje vztah k sobě samému i ostatním lidem, k okolnímu prostředí, k normám hodnotám.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti

- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
 - vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení
- V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:
- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
 - vychovává k úctě k zákonu
 - rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
 - učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
 - přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
 - rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
 - motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
 - umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
 - vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
 - vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků - budoucích dospělých občanů - v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

- Občanská společnost a škola - škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
- Občan, občanská společnost a stát - občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciaci, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
- Formy participace občanů v politickém životě - volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - demokracie jako protíváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

5.3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Příležitosti k realizaci tématu poskytuje na prvním stupni vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. V této oblasti se využívají zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda se uplatňuje daná problematika zejména při objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě. Významnou oblastí pro realizaci tohoto tématu se stává vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace. Český jazyk je nejen nezastupitelným nástrojem učení, zpracování informací a prezentace postojů a názorů, ale má také významnou propedeutickou funkci při osvojování dalších jazyků, které jsou klíčem k bezprostřednímu dorozumění a poznávání kultury jiných národů. Cizí jazyky mají praktický význam pro mobilitu občanskou, vzdělávací i pracovní. Jsou prostředkem pro využití originálních zdrojů při poznávání života a evropské a světové kultury. Dovednosti osvojené žáky ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, zejména při práci s internetem, jsou využívány k samostatnému získávání informací o zemích Evropy a světa, o jejich životě a událostech. Tyto informace se následně stávají prostředkem pro orientaci v nabídce vzdělávacích, pracovních, kulturních a zájmových příležitostí a při navazování kontaktů. Ve vzdělávací oblasti Umění a kultura rozvíjí průřezové téma vztah k evropské a světové kultuře. Prohlubuje porozumění evropským kulturním kořenům a chápání kulturních souvislostí při respektování svébytnosti národních a regionálních kultur a jejich přínosu ke kultuře světové. Ozřejmuje význam kulturního a historického dědictví jako zdroje poznání a přispívá k emocionální zainteresovanosti na jeho uchování a záchraně. Dramatická výchova, jako doplňující vzdělávací obor, umožňuje žákům vyjadřovat a prezentovat své postoje, přijímat role a zkoumat témata a situace na základě vlastního jednání. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví orientuje žáky v globálních problémech souvisejících se zdravím. V oboru tělesná výchova využívá průřezové téma zájmu žáků o sport k hlubšímu pochopení souvislostí evropských kořenů olympijských idejí a významu sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

- Evropa a svět nás zajímá - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- Objevujeme Evropu a svět - naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
- Jsme Evropané - kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže

5.4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmaností různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků - příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Multikulturní výchova prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Blízkou vazbu má zejména na vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a společnost, Informační a komunikační technologie, Umění a kultura, Člověk a zdraví, Člověk a příroda.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu

- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu mohou být významně ovlivněny vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a žáků, učitelů a rodičů apod.

- Kulturní diference - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
- Lidské vztahy - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umění vžít se do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
- Etnický původ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti - jejich rozpoznávání a důvody vzniku
- Multikulturalita - současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
- Princip sociálního smíru a solidarity - odpovědnost a příspěvek každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

5.5. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu. Každá z oblastí má svůj specifický význam v ovlivňování racionální stránky osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní. Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět poskytuje průřezové téma ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda zdůrazňuje pochopení objektivní platnosti základních přírodních zákonitostí, dynamických souvislostí od nejméně složitých ekosystémů až po biosféru jako celek, postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie i pro mimoprodukční hodnoty (inspiraci, odpočinek). Klade základy systémového přístupu zvýrazňujícího vazby mezi prvky systémů, jejich hierarchické uspořádání a vztahy k okolí. Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost téma odkrývá souvislosti mezi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálními jevy s důrazem na význam preventivní obezřetnosti v jednání a další principy udržitelnosti rozvoje. Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví se téma dotýká problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. V souvislosti s problémy současného světa vede k poznání důležitosti péče o přírodu při organizaci masových sportovních akcí. Ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňuje průřezové téma aktivně využívat výpočetní techniku (internet) při zjišťování aktuálních informací o stavu prostředí, rozlišovat závažnost ekologických problémů a poznávat jejich propojenost. Komunikační technologie podněcují zájem o způsoby řešení ekologických problémů možnostmi navazovat kontakty v této oblasti a vyměňovat si informace v rámci kraje, republiky i EU a světa. Vzdělávací oblast Umění a kultura poskytuje environmentální výchově mnoho příležitostí pro zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, k uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí. Propojení tématu se vzdělávací oblastí Člověk a svět práce se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožení
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání, která jsou žádoucí i nežádoucí z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti.
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy průřezového tématu

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí. Vede žáky k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

Tematické okruhy:

- Ekosystémy - les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo - město - vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- Základní podmínky života - voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy - (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí - zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích - zásady MOV); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)

- Vztah člověka k prostředí - naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

5.6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médiu nabízena, mají nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářena s různými záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou přípravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úroveň mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře, fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb - od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Mediální výchova má blízkou vazbu na vzdělávací oblast Člověk a společnost, zejména tím, že média, jako sociální instituce, se podílejí na utváření podob a hodnot moderní doby, umožňují hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat jevy a procesy v evropském i celosvětovém měřítku. Propojení se vzdělávací oblastí Jazyk a jazyková komunikace se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků, osvojení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace. V rámci vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie se pak jedná o využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací. Pozornost se obrací k věcné správnosti a přesnosti sdělení, a to jak kritickou analýzou existujících textů, tak vlastní produkcí, a k utváření návyku ověřovat si co nejdůkladněji veškeré údaje. Vztah ke vzdělávací oblasti Umění a kultura je založen na vnímání specifické „řeči“ znakových kódů, jež média užívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku. Přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka:

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace

- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských)
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Tematické okruhy průřezového tématu

- Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Tematické okruhy receptivních činností:

- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
- stavba mediálních sdělení - příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

- vnímání autora mediálních sdělení - identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
- fungování a vliv médií ve společnosti - organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách

Tematické okruhy produktivních činností:

- tvorba mediálního sdělení - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
- práce v realizačním týmu - redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

5.7. ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

NÁZEV TEMATICKÉHO OKRUHU	1. ROČ.	2. ROČ	3. ROČ	4. ROČ	5. ROČ
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ					
Rozvoj schopností poznávání					INF
Sebepoznání a sebepojetí			TV	TV	
Seberegulace a sebeorganizace	TV				
Psychohygiena					PŘ
Kreativita					INF
SOCIÁLNÍ ROZVOJ					
Poznávání lidí				AJ	AJ
Mezilidské vztahy		TV			
Komunikace				AJ	AJ INF
Kooperace a kompetice				PV	
MORÁLNÍ ROZVOJ					
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti					INF
Hodnoty, postoje, praktická etika				ČJ	VL

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

NÁZEV TEMATICKÉHO OKRUHU	1. ROČ.	2. ROČ	3. ROČ	4. ROČ	5. ROČ
Občanská společnost a škola	ČJ,PRV	ČJ,PRV	ČJ,PRV	ČJ,VL	ČJ, VL
Občan, občanská společnost a stát		PRV	PRV	VL	PŘ
Formy participace občanů v politickém životě				VL	
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				VL	PŘ

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

NÁZEV TEMATICKÉHO OKRUHU	1. ROČ.	2. ROČ	3. ROČ	4. ROČ	5. ROČ
Evropa a svět nás zajímá	VV	ČJ	AJ		VL
Objevujeme Evropu a svět			AJ		VL
Jsme Evropané			AJ		VL

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

NÁZEV TEMATICKÉHO OKRUHU	1. ROČ.	2. ROČ	3. ROČ	4. ROČ	5. ROČ
Kulturní diference	PRV	PRV	ČJ	ČJ	VL
Lidské vztahy		PRV	PRV		AJ, ČJ, VL, PŘ
Etnický původ	PRV		PV	ČJ,	VL, PŘ
Multikulturalita			AJ		AJ
Princip sociálního smíru a solidarity		PRV	PRV		VL, PŘ

ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA

NÁZEV TEMATICKÉHO OKRUHU	1. ROČ.	2. ROČ	3. ROČ	4. ROČ	5. ROČ
Ekosystémy	VV	PRV	PRV	VV	VV, PŘ
Základní podmínky života		PV, PRV	PRV	PŘ	PŘ
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	ČJ, PRV		PRV	VV	PŘ
Vztah člověka k životnímu prostředí	PRV	PRV	PV, PRV	M, VV	PŘ, VV, PV

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

NÁZEV TEMATICKÉHO OKRUHU	1. ROČ.	2. ROČ	3. ROČ	4. ROČ	5. ROČ
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	ČJ,	ČJ	ČJ		VL
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	ČJ				
Stavba mediálních sdělení					INF
Vnímání autora mediálních sdělení	HV	HV			HV
Fungování a vliv médií ve společnosti					ČJ
Tvorba mediálního sdělení					ČJ
Práce v realizačním týmu					ČJ

Všechna průřezová témata budou zpracovávána v rámci vyučovacích předmětů, viz tabulka, forma a způsob realizace budou aktuálně upravovány dle podmínek školy a charakter žáků a konkrétní podoba bude zahrnuta v učebních a tematických plánech.

6. UČEBNÍ PLÁN

Učební plán pro 1. stupeň									
Týdenní hodinová dotace			21	21	25	25	26	118	
Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	Předměty celkem	Z toho DČD
Jazyk a jazyková komunikace (33 + 9)	Český jazyk a literatura (33)	Český jazyk	7+1	7+1	7+1	6	6	36	3
	Cizí jazyk (9)	Anglický jazyk	-	-	3	3	3	9	0
Matematika a její aplikace (20)	Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	4	4	20	0
Informační a komunikační technologie (1)	Informační a komunikační technologie	Informatika	-	-	-	-	1	1	
Člověk a jeho svět (12)	Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	-	-	6	
		Vlastivěda	-	-	-	2	2	4	
		Přírodověda	-	-	-	1+1	1+1	4	2
Umění a kultura (10)	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1+1	2	2	8	1
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
Člověk a svět práce (5)	Člověk a svět práce	Pracovní vyučování	1+2	1+2	1+2	1+2	1+2	15	10
DČD			3	3	4	3	3	118	16

Poznámky k učebnímu plánu:

Český jazyk a literatura – vyučovací předmět se nazývá ČESKÝ JAZYK - ČJ. V 1. ročníku má předmět komplexní charakter. Od druhého ročníku je členěn na komunikační a slohovou výchovu, Jazykovou výchovu a Literární výchovu. Ve 3. – 5. ročníku se realizují v rámci předmětu průřezová témata Osobnostní a sociální výchova a Multikulturní výchova, předmět je posílen v 1. - 3. ročníku o jednu vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.

Cizí jazyk – je vyučován ANGLICKÝ JAZYK – AJ.

Matematika a její aplikace - vyučovací předmět se nazývá MATEMATIKA

Informační a komunikační technologie - vyučovací předmět se nazývá INFORMATIKA – INF.

Člověk a jeho svět – vzdělávací oblast se realizuje vyučovacími předměty PRVOUKA – PRV, PŘÍRODOVĚDA – PŘ, VLASTIVĚDA – VL. Ve 4. a 5. ročníku je přírodověda posílena o jednu hodinu z disponibilní časové dotace.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA - ve 3. ročníku je předmět posílen o jednu hodinu z disponibilní časové dotace.

Člověk a svět práce – vyučovací předmět se nazývá PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ a je v 1. – 5. ročníku posílen o dvě hodiny z disponibilní časové dotace.

7. UČEBNÍ OSNOVY

7.1. VZDĚLÁVACÍ OBLAST JAZYKA JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje na naší škole ve vzdělávacích oborech Český jazyk a Cizí jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné použití jednotlivých poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užití češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům pochopit společensko-kulturní souvislosti jazykového vyjadřování. Vytváří předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří specifických složek: komunikační a slohová výchovy, jazyková výchova a literární výchova.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím Dramatické výchovy, zařazené v RVP ZV jako doplňující vzdělávací obor.

Cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního

porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, důležitého sjednocujícího činitele národního společenství.
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk	Období: 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova člení slova na hlásky zná jednotlivá písmena tiskací a psací, malá a velká umí jednotlivá písmena a hlásky, správně přečíst, vyslovit a napsat rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky	písmena a hlásky	první	VDO – občanská společnost a škola - výchova k demokratickému myšlení v rámci třídního kolektivu - výchova k samostatnosti, k sebekritice a odpovědnosti VMEGS – Evropa a svět nás zajímá- rozvoj jazykových dovedností, poznávání evropských kultur EV- Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí- výchova k životnímu prostředí MV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení- kriticky přistupovat k médiím a vést žáky k výběru kvalitních pořadů, literatury a tisku
umí skládat slabiky, slova čte slabiky, slova tvoří jednoduché věty hlasitě čte jednoduché věty se správnou intonací rozumí přečtené větě, dokáže ji opakovat	čtení		
umí sedět při psaní rozlišuje psací a tiskací písmena umí napsat psací písmena velké a malé abecedy umí napsat slabiky, jednoduchá slova a věty dokáže přepsat tiskací písmo do psané podoby dokáže psát diktát jednotlivých slov a vět	psaní		
umí tvořit smysluplné věty dokáže dramatizovat jednoduchý text dokáže vyprávět pohádky a příběhy podle obrázkové osnovy naučí se z paměti básničku (min. 4 verše) dokáže básničku recitovat	vyjadřovací schopnosti		

Metody, formy, nástroje, pomůcky - sluchová analýza a syntéza, rozhovor, vyprávění, manipulace s písmeny a slabikami, zapojování všech smyslů, individuální přístup, skupinová práce

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk	Období: 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
<p>čte plynule s porozuměním jednoduché texty nahlas i potichu dbá na správnou intonaci umí naslouchat přednesu rozlišuje poezii a prózu dokáže přečtený text vyprávět</p>	čtení	druhý	<p>MV – Vnímání autora mediálních sdělení (uplatnění výrazových prostředků) – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (vliv medií ve společnosti)</p>
<p>rozlišuje a umí vyjmenovat samohlásky, měkké, tvrdé a obojetné souhlásky zná gramatiku měkkých a tvrdých souhlásek</p>	hlásky		<p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy v četbě)</p>
<p>umí rozdělit slova na slabiky umí rozdělit slovo na konci řádku rozlišuje zvukovou a psanou podobu slabik dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě</p>	slabiky		<p>MKV – Lidské vztahy (sociální a komunikativní hry zaměřené na toleranci, empatii a harmonické mezilidské vztahy)</p>
<p>umí ze slov tvořit smysluplné věty rozlišuje vlastní jména osob a zvířat pozná párové souhlásky - podobu na konci slov</p>	slova		
<p>pozná konec věty a začátek věty následující věty začíná velkým písmenem rozlišuje druhy vět – oznamovací, tázací, rozkazovací, přací zná a správně používá interpunkční znaménka umí seřadit věty v textu</p>	věty		

<p>rolišuje spisovný a nespisovný jazyk umí se spisovně vyjadřovat ve větách je schopen vyjádřit svůj názor, pocity podle obrázkové osnovy vypráví děj umí naslouchat druhému</p>	<p>vyjadřovací schopnosti</p>		
<p>zvládne správné tvary písmen abecedy, opis a přepis jednoduchých textů</p>	<p>psaní</p>		

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk	Období: 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
zdokonaluje se v plynulém a výrazném čtení umí číst potichu i předčítat nahlas orientuje se v textu využívá četbu jako zdroj poznatků čte s porozuměním umí reprodukovat text	čtení	třetí	MKV- kult.diference - vlastní kulturní zakotvení, spisovatelé, básníci
zná obojetné souhlásky zná vyjmenovaná slova a jejich pravopis	vyjmenovaná slova		
rozpozná znělé a neznělé souhlásky uvnitř slova osvojuje si pravopis znělých a neznělých souhlásek	znělé a neznělé souhlásky		
pozná podstatné jméno umí určit rod, číslo, pád podst. jm. rozlišuje názvy obcí a ulic a správně je píše	podstatná jména		
pozná sloveso umí určit osobu, číslo a čas sloves	slovesa		
určí slovní druhy - předložky a spojky pozná předložky a umí je napsat s podst. jm.	ostatní slovní druhy		
zná příklady slov souznačných a protikladných a umí je použít ve větě	slova souznačná a protikladná		
umí abecedu umí řadit slova podle abecedy	abeceda		
			MV - kritické čtení - vliv médií ve společnosti MKV - lidské vztahy, princip slušného chování, tolerance, empatie a vžití se do role druhého

<p>orientuje se v textu slyšeném i čteném je schopen vypravovat podle osnovy umí věrohodně popsat předmět umí telefonovat umí napsat adresu, přání, pozdrav na pohlednici</p>	<p>vyjadřovací schopnosti</p>		
<p>dbá na úpravu v sešitě</p>	<p>psaní</p>		

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
seznámí se s jazykem jako s prostředkem komunikace	mateřský jazyk	čtvrtý	MKV-etnický původ- rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost OSV – hodnoty, postoje, praktická etika MKV-kulturní diference-poznávání
rozliší větu jednoduchou a souvětí určí základní skladebné dvojice ve větě jednoduché seznámí se s pravidlem shody přísudku s podmětem z vět jednoduchých vytvoří souvětí	věta, souvětí		
rozlišuje slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, opozita, slova citově zabarvená umí užívat slova spisovná, výstižná, slova citově zabarvená rozlišuje slova ohebná a neohebná	slovo		
rozlišuje předpony a předložky a správně je píše určí slovní základ (předpona, kořen, přípona)	stavba slova		
zná vzory podstatných jmen umí určit rod, číslo, pád a vzor, umí skloňovat podst. jmen podle vzorů píše správně zeměpisné názvy	podstatná jména		
pozná zvrtná slovesa, neurčitek umí určit osobu, číslo, čas umí časovat slovesa v času přítomném, minulém, budoucím	slovesa		

umí vyhledávat v abecedním seznamu (rejstřík, slovník, telef. seznam)	věta, souvětí		
správně píše skupiny bě – bje, pě, vě – vje, mě – mně umí uvést příklady užití ve větách	stavba slova		
umí vypravovat podle osnovy umí popsat jednoduchou věc při vypravování a popisu užívá slova výstižná, spisovná, citově zabarvená kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo školu umí se vyjádřit v běžných situacích zvládne jednoduchou grafickou úpravu textu	vyjadřovací schopnosti psaní		
čte nahlas i potichu rozumí přiměřeně náročnému textu a umí ho reprodukovat odliší podstatné a okrajové informace dokáže si vybrat četbu podle svého zájmu a udělat zápis do deníku	čtení		
seznámí se s autory dětských knih spisovatelé a básníci - B. Němcová, K. J. Erben, J. Seifert, F. Halas, M. Macourek, H. Ch. Andersen, A. Lindgrenová, R. Kipling	literární výchova		

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
čte přiměřeně rychle a plynule s prvky uměleckého přednesu rozpozná umělecké vybrané žánry – pohádka, pověst, bajka, dobrodružná četba, comics zná pojmy rým, verš, sloka	čtení	pátý	
volně reprodukuje text vytvoří zkrácený zápis textu recituje básně (přiměřené věku) dokáže zdramatizovat vhodný text sestaví osnovu k popisu a vyprávění podle osnovy se jasně a srozumitelně vyjadřuje zachovává posloupnost děje a hlavní linii příběhu napíše dopis, telegram, příspěvek do časopisu, pozvánku, oznámení	vyjadřovací schopnosti		VDO-občanská společnost a škola -občan, občanská společnost a stát MV-tvorba mediálního sdělení -práce v realizačním týmu
umí určit všechny slovní druhy určí rod, číslo, pád, vzor podst. jmen podst. jm. skloňuje podle vzorů	slovní druhy podstatná jména		MKV-kulturní diference -lidské vztahy -multikulturalita
určí druhy příd. jmen zná gramatiku měkkých a tvrdých příd. jmen	přídavná jména		MDV-fungování a vliv médií ve společnosti
pozná základní druhy zájmen a číslovek	zájmena, číslovky		

<p>časuje slovesa ve všech časech v ozn. způsobu pozná všechny slovesné způsoby pozná zvrtné sloveso rozlišuje jednoduché a složené slovesné tvary zná pojem přičestí minulé a umí ho vytvořit</p>	slovesa		
<p>rozpozná přímou řeč a větu uvozovací umí užít přímou řeč ve vypravování</p>	přímá řeč		
<p>pozná podmět a přísudek rozlišuje podmět holý, rozvítý, několikanásobný užívá shodu přísudku s podmětem</p>	skladba		
<p>určí větu řídicí a závislou určí větu hlavní a vedlejší pozná spojky (spojovací výrazy) v souvětí</p>	souvětí		
<p>správně píše názvy národností, víceslovné názvy států a jejich zkratky správně píše názvy uměleckých děl, novin, časopisů</p>	vlastní jména, názvy		

Příloha 1 **STANDARDY PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ** **ČESKÝ JAZYK A LITERATURA**

Ročník	5.
Tematický okruh	Očekávaný výstup RVP ZV
Komunikační a slohová výchova	ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
	ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
	ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost, či neúplnost jednoduchého sdělení
	ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
	ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
	ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
	ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
	ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
	ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
	ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti
Jazyková výchova (nauka o slově – lexikální význam)	ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
Jazyková výchova (Stavba slova)	ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
Jazyková výchova (Slovní druhy)	ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech
Jazyková výchova (Tvarosloví)	ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
Jazyková výchova (Skladba)	ČJL-5-2-05 vyhledá základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
	ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
	ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
Jazyková výchova (Pravopis)	ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
	ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu
Literární výchova	ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
	ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří

	vlastní literární text na dané téma
	ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
	ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk	Období: 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Umí pozdravit, rozloučí se, představí se, osloví osobu, vyjádří souhlas a nesouhlas. Rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně.	Hello	třetí	MKV – Multikulturalita – Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění.
Umí počítat do dvanácti, určí celé hodiny, udá svůj věk	Čísla		
Dokáže pojmenovat školní potřeby, udá jejich barvu a počet.	Ve škole		VMEGS - Evropa a svět nás zajímá - zvyky a tradice angl. mluvících národů
Umí vyjádřit velikost a délku, užívá slovesný tvar vidím.	Tvary a velikosti I can see		
Umí představit členy rodiny, pojmenuje běžné vybavení místnosti, užívá slovesný tvar mám. Zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal.	Moje rodina I have got Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov		
Vyjmenuje anglickou abecedu, znají svojí národnost, hláskují své jméno, používá abecední slovník učebnice. Rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu.	Abeceda Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně)		
Umí pojmenovat hračky, vyjádří jejich polohu předložkami v, na, vedle, pod.	Hračky Předložky v, na, vedle, pod		

Pojmenují části hlavy, vyjádří pocit radosti, smutku, užívají slovesný tvar má.	Můj obličej He/she/ has got		
Používají názvy běžného ovoce a zeleniny, slovesný tvar máme – máte, používají pobídku Let's...	Ovoce a zelenina Let's...		
Pojmenují běžné potraviny, vyjádří pocit hladu, libosti a nelibosti, slovesný tvar chci.	Food - jídlo I want		
Hovoří o oblíbených nápojích, vyjádří pocit žízně.	Nápoje		
Pojmenuje části lidského těla, určí výšku postavy / možno ve stopách /.	Lidské tělo		
Znají běžné části oblečení, slovesné tvary oblékni, svlékni.	Oblečení Roční období Měsíce, dny v týdnu, hodiny Kalendářní rok		
Umí pojmenovat oblíbené hry, hudební nástroje, slovesné tvary umím – neumím hrát.	Ve hře I can-can't play		
Umí pojmenovat dětské dopravní prostředky, slovesný tvar umím jezdit / na něčem/.	V parku I can ride Dopravní prostředky		
Určují místnosti v bytě, vyjádří právě probíhající běžné domácí činnosti.	Doma bydliště		
Umí pojmenovat domácí zvířata, rozlišují jejich hlasy, určují čím se živí.	Na farmě zvířata		
Znají různé druhy aut a dopravních prostředků, užívají slovesný tvar slyším	Ve městě I can hear		

Metody, formy, nástroje, pomůcky: Opakování slyšeného slova, říkanky, básničky, písničky, audio nahrávky, řízené/doplňování dle vzoru/ i neřízené dialogy, obrazový materiál, kartičky, slovníky- pokud možno i obrázkové, hraní scének, jazykové hry-pexesa, domino, kvarteta atd.

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - získá základní sl. zásobu - umí udržet pozornost nutnou pro porozumění obsahu sdělení - rozumí jednoduchým pokynům při práci ve třídě - zapojí se do jednoduchých rozhovorů, pozdraví a rozloučí se - prezentuje jednoduché básničky a písničky - řeší jednoduché situace související se seznamováním, se zahájením, vedením a ukončením rozhovoru a se získáváním a poskytováním základních místních, časových a jiných informací. - uvědomí si rozdíl mezi fonetickou a psanou formou jazyka - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - umí používat abecední slovník učebnice - reprodukuje a obměňuje pamětně osvojené mikrodialogy - formuluje otázky a odpovídá na ně - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu. - písemně obměňuje krátké probrané texty - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy - vyplní základní údaje do formuláře 	<ul style="list-style-type: none"> - sloveso "be" a "have got" - spojování jednoduchých vět (and, but, or) - užívání členů (the, an, a) - anglická abeceda - stavba věty jednoduché, oznamovací, rozkazovací, tázací - zápor ve větě - přivlastňovací pád - dopravní prostředky - zájmena osobní a ukazovací - seznámení s přítomným časem prostým a průběhovým - části těla - číslovky do 10 technika čtení - povolání <p>Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>	čtvrtý	<p>OSV - poznávání lidí, komunikace</p> <p>MKV - lidské vztahy</p> <p>EV - ekosystémy</p>

Pomůcky: kartičky, hry, obrazový materiál, názorné pomůcky, magnetické tabule, audio technika, počítače, mapy, kopírovaný materiál.

Poznámky: Jazykové prostředky vyplývají z obsahu použité učebnice.

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - umí říkanky, básničky, písničky a jiné texty - umí používat základní slovní zásobu, např. na téma rodina, zvířata, škola, věci kolem nás,... - umí pozdravit při setkání a loučení, oslovit, představit se a představit druhé - poděkovat a odpovědět na poděkování - vyjádřit souhlas a nesouhlas, radost - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - zapojí se do jednoduchých rozhovorů, pozdraví a rozloučí se - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - čte nahlas, plynule a foneticky správně jednoduché audio-orálně připravené texty. - čte potichu krátké texty obsahující převážně známé jazykové prostředky - orientuje se v obsahu 	<ul style="list-style-type: none"> - opakování a procvičování probraného učiva - přítomný čas prostý a průběhový - tvoření otázek a odpovědí, tvoření záporů - slovesa "to be ", "have got" - modální slovesa (can, must) - otázka a zápor pomocí slovesa "do" - číslovky 1-100 - roční období, měsíce, dny v týdnu, datum - minulý čas prostý slovesa be, have - pravidelná významová slovesa - budoucí čas will, I think I will I want, I'd like, I need <p>Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>	<p>pátý</p>	<p>EV – ekosystémy</p> <p>OSV – poznávání lidí,</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace <p>MKV – lidské vztahy</p>

<p>jednoduchého textu</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává odpovědi na otázky, potřebnou informaci, přání, záměr - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - umí navázat kontakt s konkrétní osobou - vyžádá jednoduchou informaci - písemně obměňuje krátké texty - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduché konverzaci dvou osob a chápe její obsah a smysl - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu <p>používá dvojjazyčný slovník</p>			
---	--	--	--

Pomůcky: Audio video technika, počítače, mapy, kartičky, hry, obrazový a kopírovaný materiál, názorné pomůcky.

VZDĚLÁVACÍ OBLAST MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast

Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. Na 1. stupni jde o tematický okruh – **Čísla a početní operace**, kde si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Chápu pojem zlomek a pojem desetinné číslo. Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu **Závislosti, vztahy a práce s daty** žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu **Geometrie v rovině a v prostoru** žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou **Nestandardní aplikační úlohy a problémy**, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech - odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů

- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvrácení pomocí protipříkladů

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
<p>zná číslice 1 až 20, umí je napsat a přečíst zná význam méně, více, první, poslední, větší, menší apod. umí seřadit čísla podle velikosti umí zakreslit čísla do 20 na číselnou osu zná a používá matem. symboly +, -, =, <, > umí zapsat, přečíst, vyřešit příklady na sčítání a odčítání do dvaceti bez přechodu přes desítku provádí rozklad na desítky a jednotky řeší jednoduché slovní úlohy pozná české mince a bankovky uveče příklad využití platební karty odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze</p>	<p>počítání do dvaceti</p> <p>způsoby placení banka</p>	<p>první</p>	<p>VDO-Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát - výchova k samostatnosti, k sebekontrolce, smyslu pro odpovědnost, ohleduplnost a přesnost</p>
<p>rozlišuje a umí pojmenovat jednoduché geom. útvary modeluje jedn. geom. útvary v rovině pozná geometrická tělesa – krychle, koule geom. útvary třídí podle tvaru, velikosti, barev orientuje se v prostoru – nahore, dole, před, za apod.</p>	<p>geometrie</p> <p>jednotky</p>		

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
umí zapsat a vyřešit příklady na sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes dvacítku	počítání do dvaceti	druhý	VDO-Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát - výchova k samostatnosti, k sebekontrolě, smyslu pro odpovědnost, ohleduplnost a přesnost
umí zapsat a přečíst čísla do sta umí zakreslit čísla do sta na číselnou osu porovnává čísla do sta, umí je seřadit vzestupně i sestupně sčítá a odčítá čísla do sta zná význam závorek počítá příklady se závorkami	počítání do sta		
umí provést zápis slovní úlohy řeší slovní úlohy s výpočty do sta	slovní úlohy		
seznámí se s principem násobilky v oboru do 50	násobení do 50		
zná rozdíl mezi mincemi a bankovkami zná mince a bankovky v hodnotě do sta korun počítá s mincemi a bankovkami v hodnotě do sta korun zná značku pro litr, kilogram, metr, korunu	mince a bankovky		

<p>umí si připravit pomůcky na rýsování (tužka, pravítko), zná pojem bod, přímka, čára, úsečka, narýsuje přímku, lomenou čáru, úsečku dané délky, zná rozdíl mezi přímkou, přímkou a křivou čarou, porovná úsečky podle velikosti, umí změřit úsečku, pozná geometrická tělesa krychli, kvádr, kouli, válec</p>	<p>geometrie</p>		
---	------------------	--	--

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 1.		
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata	
zná symboly pro násobení a dělení násobí a dělí v oboru malé násobilky řeší slovní úlohy s pomocí malé násobilky	malá násobilka	třetí		
umí sčítat a odčítat dvojciferná čísla z paměti (typ příkladů 34+25, 67-56) umí sčítat a odčítat dvojciferná čísla písemně řeší slovní úlohy v oboru do sta	počítání v oboru do sta			
umí zapsat a přečíst čísla do tisíce umí porovnávat, seřadit vzestupně a sestupně čísla do tisíce umí zakreslit čísla do tisíce na číselné ose umí sčítat a odčítat z paměti i písemně řeší slovní úlohy v oboru do tisíce seznámí se zaokrouhlováním na desítky	počítání v oboru do tisíce			
zná význam symbolu = řeší jednoduché rovnice	rovnice			
zná jednotky délky mm, cm, dm, m jednotky délky používá k měření umí změřit rozměry geom. útvarů (úsečka, čtverec, obdélník apod.) a vyjádřit je ve vhodných jednotkách	jednotky délky			VMEGS - Objevujeme Evropu a svět - porovnávání lidnatosti evr. států.

umí narýsovat a označit bod, přímku, polopřímku, úsečku, trojúhelník, zná pojem opačná polopřímka zná rozdíl mezi kružnicí a kruhem, rýsuje kružnice zná význam pojmu průsečík a umí ho určit pozná jehlan a kužel	geometrie		
---	-----------	--	--

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
umí zapsat a přečíst čísla do 10 000 sčítá a odčítá z paměti i písemně do 10 000 umí zaokrouhlovat na tisíce orientuje se na číselné ose do 10 000	počítání do 10 000	čtvrtý	
ovládá pamětné dělení se zbytkem v oboru malé násobilky umí násobit písemně jednociferným a dvouciferným činitelem umí písemně dělit jednociferným dělitelem	násobení a dělení		
umí sčítat, odčítat, násobit a dělit na kalkulátoru používá kalkulátor ke kontrole	práce s kalkulátorem		
zná jednotky hmotnosti, délky, objemu a času umí převádět jednotky hmotnosti a délky	jednotky		
řeší jednoduché a složené slovní úlohy umí provést zkrácený zápis s neznámou chápe pojem zlomek vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí Poznává, určí a dokáže vyznačit $1/2$, $1/4$, $1/3$, $1/5$, $1/10$ celku používá zápis ve formě zlomku porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny)	slovní úlohy celek, část, zlomek (příklady z běžného života) názorné obrázky, jiné pomůcky (zlomkovnice) čítec, jmenovatel, zlomková čára slovní úlohy k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku		EV- vztah člověka k prostředí - lidské aktivity a problémy životního prostředí VMEGS - Evropa a svět nás zajímá – život Evropanů-odlišnosti při vážení a měření

<p>umí pracovat s kružítkem umí narýsovat trojúhelník, čtverec, obdélník, kružnici umí sestrojít trojúhelník ze tří stran pozná a umí narýsovat pravoúhlý trojúhelník umí narýsovat kolmici, rovnoběžky, různoběžky dokáže určit vzájemnou polohu přímek v rovině umí určit souřadnice bodu ve čtvercové síti umí odečítat hodnoty z diagramu</p>	<p>geometrie</p>		
---	------------------	--	--

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
<p>umí zapsat a přečíst čísla do 1 000 000 orientuje se na číselné ose v oboru do milionu umí sčítat a odčítat z paměti i písemně do milionu umí násobit deseti, stem, tisíci umí zaokrouhlovat na tisíce, desetitisíce a statisíce násobí písemně trojčíselným činitelem dělí jednocíselným i dvojcíselným dělitelem řeší slovní úlohy v oboru do milionu</p> <p>chápe pojem desetinné číslo vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí pomocí desetinného čísla přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla vyznačí toto číslo na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí -100 až +100 nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě</p>	<p>počítání do 1 000 000</p> <p>desetinné číslo</p> <p>příklady z běžného života</p> <p>porovnávání desetinných čísel</p> <p>číselná osa, čtvercová síť, kruhový diagram</p> <p>číselná osa (kladná a záporná část)</p> <p>měření teploty, vyjádření dlužné částky</p>	<p>pátý</p>	<p>V-vztah člověka k prostředí - lidské aktivity a problémy životního prostředí (prolíná učivem v řešení slovních úloh)</p> <p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá – život Evropanů (cestování různými dopravními prostředky)</p>
<p>převádí jednotky času a objemu umí vyhledávat údaje v jízdním řádu a řešit slovní úlohy s časovými údaji umí pracovat s údaji v cenících apod.</p>	<p>jednotky</p>		

<p>zná římské číslice I až X, L, C, D, M umí přečíst číslo kapitoly a letopočet</p>	<p>římské číslice</p>		
<p>zná pojem zlomek dovede vyjádřit část z celku vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) zapisuje tyto početní operace</p>	<p>zlomky zkušenosti z praxe slovní úlohy k určování části z celku názorné obrázky (čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa)</p>		
<p>zná pojmy rovina, polorovina, trojúhelník pravoúhlý, rovnoramenný, rovnostranný umí sestavit obecný, pravoúhlý, rovnoramenný, rovnostranný trojúhelník umí sestavit čtverec, obdélník umí změřit a vypočítat obvod trojúhelníku a čtyřúhelníku pozná a pojmenuje čtyřúhelníky umí zapsat, použít data z grafu ve čtvercové síti vypočítá obsah čtverce a obdélníka dbá na přesnost a čistotu rýsování</p>	<p>geometrie</p>		

7.2. VZDĚLÁVACÍ OBLAST INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byla vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zařazena jako povinná součást základního vzdělávání i na 1. stupni. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivity své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou

7.2.1. INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

- Předmět je realizován na naší škole v 5. ročníku jednu hodinu týdně.
- Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na Internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu.

Nejdůležitější integrovaná průřezová témata:

Mediální výchova, Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie
- při komunikaci se učí dodržovat vztávané konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Oblast: Informační a komunikační technologie	Předmět: Informatika	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Umí korektně zapnout a vypnout stanici a přihlásit se do a odhlásit ze sítě. Respektuje pravidla bezpečné práce s hardware a software.	Postup zapnutí a vypnutí počítače, přihlášení do a odhlášení ze sítě	pátý	OSV – rozvoj schopností poznávání
Vysvětlí význam pojmu HARDWARE , pojmenuje a zařadí nejběžnější součásti a zařízení počítače.	HW - HARDWARE <u>Skříň (základní jednotka)</u> – procesor, pevný disk (HDD), operační paměť (RAM), základní deska, zdroj, mechaniky (disketová, CD, DVD) <u>Periferie</u> – klávesnice, myš, monitor, tiskárna, skener, reproduktory, ...		
Vysvětlí význam pojmu SOFTWARE .	SW – SOFTWARE = programy		
Orientuje se na klávesnici, zná funkce nejdůležitějších kláves (Enter, Esc, Delete, Shift ...) S myší ovládá základní operace: klik - výběr, tažení se stisknutým levým tlačítkem, dvojklik, klik pravým tlačítkem – místní menu.	<i>Práce s klávesnicí a myší</i> • části klávesnice • pojmy: klik, dvojklik, uchopení a tažení		OSV – kreativita
S použitím nástrojů dokáže nakreslit obrázek a uložit jej, příp. otevřít pro změny a změněný znovu uložit.	<i>Grafika</i> • programy na tvorbu obrázků • uložení vytvořeného obrázku nebo změn, otevření obrázku • základní nástroje a možnosti nastavení (tvary štětce, barvy, základní tvary ...)		

<p>Ve Wordu dokáže napsat krátký text včetně dodržení základních typografických pravidel, otevřít existující soubor, upravit vlastnosti písma a odstavce, příp. vložit obrázek, změnit jeho vlastnosti a umístit jej v textu.</p> <p>Dokáže uložit změny na stejné místo nebo jinam, příp. pod jiným názvem.</p>	<p><i>Textové editory</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • pojem: textové editory (příklady: T602, NotePad, Write, Word ...) • uložení, otevření souboru • pohyb v dokumentu (klávesnice, myš) • označení části textu do bloku • psaní, oprava textu (vel. pís. s diakritikou, další znaky) • základní typografická pravidla (psaní mezer za interpunkčními a dalšími znaky) • písmo – typ, velikost, tučné, kurzíva, podtržené, barva (panel nástrojů) • zarovnání odstavce (panel nástrojů) • vložení obrázku - WordArt, klipart – formát obrázku (velikost, barvy a čáry - výplň a ohraničení) 		<p>MV – stavba mediálních sdělení</p>
<p>Nezaměňuje pojmy Internet a web.</p>	<p>Internet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • co to je, kdy vznikl, služby Internetu 		<p>OSV – komunikace</p>
<p>Dokáže napsat zprávu, přečíst si došlou zprávu, smazat zprávu.</p>	<p><i>El. pošta = e-mail</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • vztah k Internetu • pojem: poštovní programy (příklady: Pegasus Mail, MS Outlook, MS Outlook Express) • spuštění poštovního programu, odeslání zprávy, čtení došlých zpráv a mazání zpráv 		
<p>Na webu dokáže vyhledat stránku o určitém tématu. Z webovské stránky dokáže uložit obrázek.</p>	<p>WWW = world wide web = web:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vztah k Internetu • pohyb po webu: <ul style="list-style-type: none"> - přes hypertextové odkazy - známá adresa - jednoduché vyhledávání • ukládání z webu: obrázek 		
<p>Orientuje se ve struktuře složek, rozlišuje místní a síťové disky. Dokáže vytvořit složku nebo prázdný soubor, přejmenovat je, zkopírovat či přesunout, případně je odstranit. Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím.</p>	<p>Práce se složkami a soubory:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nejznámější manažery (M602, Správce souborů, Tento počítač, Průzkumník, ...) • pojmy: disk (logický), složka (adresář), soubor • postupy vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunu a odstranění složky či souboru 		<p>OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

Umí pracovat s vybraným softwarem	• práce v programu Peníze kolem nás		
-----------------------------------	-------------------------------------	--	--

7.3. VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚKA JEHO SVĚT

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat, uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět se zaměřuje na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležetosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činnosti armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů.

V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme** se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu **Lidé kolem nás** si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu **Lidé a čas** se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnost lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

7.3.1. PRVOUKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

- vyučuje se v prvním a druhém ročníku dvě hodiny týdně, ve třetím ročníku tři hodiny
- pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí
- utváří se prvotní ucelený obraz světa
- poznávání sebe i nejbližšího okolí
- seznámení s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy
- vnímání lidí a vztahů mezi nimi
- všímání si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů
- porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti
- porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům
- chápání současnosti jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti
- vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme – důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků

Lidé kolem nás – upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy a povinnostmi

Lidé a čas – orientace v dějích a čase

Rozmanitost přírody – poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody

Člověk a jeho zdraví – základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování různých životních situací. Poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k objevování a poznávání všeho, co je zajímavé a v čem by v budoucnu mohli uspět.

- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí
- upevňování preventivního chování
- orientace ve světě informací
- časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- učitel pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- učitel motivuje žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

- žáci si upevňují účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- poznávají a ovlivňují svou jedinečnost
- učitel pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učitel učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod., využívají různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

Žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech.

- jsou vedeni k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
- pojmenovávají pozorované skutečnosti a zachycují je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- přirozeně vyjadřují pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- učitel podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemnému se naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemně si radí a pomáhají si

Kompetence sociální a personální

Žáci pracují ve skupině.

- efektivně spolupracují na řešení problémů
- učí se respektovat názory druhých
- přispívají k diskusi
- učitel učí se věcně argumentovat
- učitel vede děti k oceňování svých názorů a přínosů

Kompetence občanské

- učitel utváří ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům
- učitel motivuje žáky hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- učitel vede žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní

Žáci jsou vedeni k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti.

- učitel učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení
- učitel zohledňuje soudobý stav a poznání a technického rozvoje

V Prvouce budou realizována tato průřezová témata:

EV – vztah člověka k životnímu prostředí, ekosystémy, ...

VDO – občanská společnost a škola – pravidla chování, ...

MKV – princip sociálního smíru

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Prvouka	Období: 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> -zná cestu do školy a zpět - uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě ze školy a do školy - ví, kdy použít čísla tísňového volání – 112, 150, 155, 158 - ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek -zná název školy -zná jméno třídní učitelky a ředitele školy -chová se ukázněně ve škole i mimo školu -dokáže rozlišit nežádoucí formy chování 	<p>Domov, naše vlast Škola Osobní bezpečí Práva a povinnosti žáků školy Důležitá telefonní čísla čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku Krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru Dopravní značky Předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)</p>	první	<p>VDO – Občanská společnost a škola - výchova dem. Občana v rámci třídního kolektivu Výchova k samostatnosti, k seberealizaci, ke smyslu pro spravedlnost, odpovědnost a ohleduplnost VMEGS – Evropa a svět nás zajímá - poznávání evropských kultur MKV –Kulturní diference. Etnický původ - poznávání etnických skupin EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí - výchova k životnímu prostředí</p>
<p>umí si připravit pomůcky do školy udržuje pořádek ve svých věcech, ve školní aktovce umí si uspořádat pracovní místo rozlišuje čas k práci a odpočinku</p>	<p>Chování lidí Právo a spravedlnost</p>		
<p>dodržuje základní hygienické návyky zná základy správné životosprávy – výživa, vitamíny, odpočinek, spánek, pitný režim apod. zná zásady správného chování u lékaře</p>	<p>Péče o zdraví, zdravá výživa</p>		
<p>umí pojmenovat části lidského těla zná názvy běžných onemocnění ví, co dělat v případě úrazu</p>	<p>Lidské tělo Osobní bezpečí</p>		

<p>orientuje se v čase – rok, měsíc, týden, den, hodina umí vyjmenovat dny v týdnu zná čtvero ročních období a umí je charakterizovat umí vyjmenovat měsíce jednotlivých ročních období umí popsat změny v přírodě podle ročního období stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí uveden možná nebezpečí i způsoby jak jim čelit umí časově zařadit Vánoce a Velikonoce zná některé vánoční a velikonoční zvyky a tradice</p>	<p>Orientace v čase a časový řád Současnost a minulost v našem životě Kultura</p> <p>Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén)</p>		
<p>zná vztahy mezi rodinnými příslušníky (rodiče, děti, bratr, sestra, teta apod.) umí vyprávět o svém domově, bydlišti a okolí – les, pole, potok apod. zná domácí zvířata a názvy jejich mláďat</p>	<p>Rodina Soužití lidí Domov Obec, místní krajina Živočichové</p>		

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Prvouka	Období: 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
<p>zná základní pravidla slušného chování v rodině a ve společnosti umí slušně požádat o pomoc a poděkovat zná vztahy rodina – příbuzní (sestřenice, bratranec apod.) projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům</p>	<p>Rodina Chování lidí – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktů Soužití lidí Práva a povinnosti žáků školy Principy demokracie</p>	druhý	<p>MKV – Lidské vztahy (harmonické vztahy v rodině) - Princip sociálního smíru a solidarity VDO – Občanská společnost a škola (demokratické vztahy ve třídě – tvorba třídního řádu) - Občan, občanská společnost a stát (odpovědnost za své činy, seznámení se se základními lidskými právy, principy soužití s minoritami)</p>
<p>orientuje se v síti obchodů a služeb v nejbližším okolí je schopen komunikovat s prodávacem pozná české mince a bankovky uveďe příklad využití platební karty odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze ukáže na příkladu nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy umí zacházet s přidělenými penězi</p>	<p>Domov, obec, krajina Právo a spravedlnost Vlastnictví</p> <p>hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky</p>		<p>MKV – Kulturní diference (vlastní kulturní zakotvení)</p>

<p>zná a dodržuje základní pravidla pro chodce umí správně přecházet vozovku zná vybrané dopravní značky (stop, hlavní silnice apod.) - uplatňuje základní pravidla účastníka silničního provozu - jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných rozdělí dopravní prostředky – auto, vlak apod. zná a umí pojmenovat základní části a vybavení jízdního kola a vybavení pro cyklisty - rozezná nebezpečí různého charakteru - využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času - ví, kdy použít čísla tísňového volání – 112, 150, 155, 158 - ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek - stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit</p>	<p>Osobní bezpečí Chování lidí</p> <p>Krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru Označování nebezpečných látek Dopravní značky Předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)</p> <p>přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</p>		<p>EV – Ekosystémy (les, louka, pole, rybník) EV – Vztah člověka k prostředí (ochrana životního prostředí, třídění odpadu, životní styl) EV – Základní podmínky života</p>
<p>rozlišuje minulost, přítomnost, budoucnost orientuje se v čase - kalendářní rok, školní rok, týdny, dny, hodiny, minuty - denní režim dětí, práce a odpočinek</p>	<p>Orientace v čase a časový řád, denní režim</p>		
<p>pozná významné památky a památky v okolí bydliště</p>	<p>Současnost a minulost v našem životě Regionální památky</p>		

<p>umí vysvětlit, v čem spočívají některá povolání (lékař, učitel, řidič apod.) zná běžně užívané výrobky, ví, čemu slouží pozná význam a potřebu nástrojů, přístrojů a zařízení v domácnosti (televize, vysavač, pračka apod.) váží si práce a jejích výsledků</p>	<p>Vlastnictví Kultura Rodina</p>		
<p>pozoruje, popíše a porovná proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích rolišuje a zná charakteristické znaky: les, park, louka, zahrada, pole, potok, řeka má povědomí o významu životního prostředí pro člověka zná vybrané běžně pěstované pokojové rostliny chápe potřebu pravidelné péče o pokoj. rostliny (zalévání, světlo, teplo apod.) rolišuje stromy jehličnaté a listnaté zná a umí pojmenovat běžně se vyskytující stromy, keře, byliny a zemědělské plodiny zná a umí pojmenovat domácí čtyřnohá zvířata zná některé živočichy chované pro radost a chápe potřebu pravidelné péče o ně (krmení, čistota apod.) zná vybraná volně žijící zvířata a ptáky</p>	<p>Voda, vzduch Půda Rostliny, houby, živočichové Životní podmínky Rovnováha v přírodě Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</p>		

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Prvouka	Období: 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
orientuje se v místě svého bydlíště, v okolí školy, v místní krajině zná základní údaje z historie a současnosti obce zná některé lidové a místní zvyky a tradice	Domov Škola Obec, místní krajina Kultura, současnost a minulost v našem životě Báje, mýty, pověsti	třetí	VDO - Občanská spol. a škola - vytváření pravidel chování, pravidla týmové spolupráce EV - vztah člověka k prostředí - naše obec, živ. styl VDO - Občan, občanská spol. a stát - práva a povin., odpovědnost za své činy EV - Lidské akt. a problémy ŽP - hospodaření s odpady
orientuje se v plánu obce ví, kde je muzeum, divadlo, radnice, nádraží apod. určí hlavní a vedlejší světové strany v přírodě se umí orientovat podle světových stran	Obec, místní a okolní krajina, národ Současnost a minulost v našem životě Regionální památky		
umí pozorovat, rozlišovat a popsat některé vlastnosti a změny látek – barva, chuť, rozpustnost, hořlavost apod.	Vlastnosti a změny látek Voda a vzduch Nerosty a horniny, půda		
užívá vhodné pomůcky a umí změřit délku, čas, hmotnost, objem, teplotu	Vážení a měření		EV - Zákl. podm. života - voda, ovzduší, půda, energie, přír. zdroje
rozlišuje přírodniny, lidské výtvoř, suroviny, zná základní rozdělení živočichů – savci, ptáci, obojživelníci, ryby, hmyz umí uvést hlavní rozlišovací znaky a popsat stavbu těla ví, čím se liší rozmnožování jednotlivých skupin rozlišuje domácí a hospodářská zvířata zná vybraná zvířata volně žijící v určitých přírodních společenstvích (pole, louky, les apod.) umí vybrané živočichy zařadit do příslušného přírodního společenství	Živá a neživá příroda Životní podmínky Rovnováha v přírodě Ohleduplné chování k přírodě Ochrana přírody		EV - Ekosystémy - les, pole, vodní zdroje, město, vesnice, kulturní krajina

<p>umí pojmenovat části rostlin umí popsat projevy života rostlin zná vybrané druhy plodů a semen zná význam semen zná vybrané kvetoucí a nekvetoucí rostliny a dřeviny (na zahrádkách, loukách, v lese) zná vybrané= hospodářské a léčivé rostliny pozná běžně se vyskytující jedlé a jedovaté houby a umí je pojmenovat</p>	<p>Rostliny Životní podmínky Rovnováha v přírodě Ohleduplné chování k přírodě Ochrana přírody</p>		<p>MKV - Princip soc. smíru a solidarity - základní lid. práva, odstranění předsudků vůči etnic. skup.</p>
<p>- uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu - jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - prokazuje v situaci dopravního hřiště bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty - použije v modelové situaci správný způsob komunikace s operátory tísňové linky - dokáže použít krizovou linku a nezneužívá ji - stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit (neznámá místa, setkání s neznámými lidmi, kontakt se zvířaty, práce s elektronickými médii) - rozpozná život ohrožující zranění</p>	<p>Osobní bezpečí Chování lidí Krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru Označování nebezpečných látek Dopravní značky Předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) Šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS) přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén) požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru), integrovaný záchranný systém - drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních</p>		

<p>- má povědomí o významu životního prostředí uplatňuje zásady bezpečného chování v přírodě a silnici (chodec, cyklista)</p>	<p>Člověk Rodina Soužití lidí Chování lidí Právo a spravedlnost Lidské tělo, péče o zdraví, zdravá výživa, osobní bezpečí</p>		
---	---	--	--

7.3.2. PŘÍRODOVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

- vyučuje se ve 4. ročníku a 5. ročníku po dvou hodinách týdně
- přírodověda je součástí vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, který je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

- okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, působení lidí na krajinu a životní prostředí

Lidé kolem nás

- základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, principy demokracie
- základní globální problémy, problémy konzumní společnosti, globální problémy přírodního prostředí

Lidé a čas

Rozmanitost přírody

- Země jako planeta sluneční soustavy
- rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody, rostliny, houby, živočichové, znaky života, životní potřeby a podmínky
- rovnováha v přírodě
- vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana přírody a životního prostředí, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy

Člověk a jeho zdraví

- lidské tělo, biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka, vývoj jedince, základy lidské reprodukce
- partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy
- péče o zdraví, první pomoc
- odpovědnost člověka za své zdraví
- situace hromadného ohrožení

Předmětem prolínají průřezová témata, zejména EV (vztah člověka k prostředí, zodpovědnost a spoluodpovědnost za stav životního prostředí, ekosystémy, základní podmínky života) a dále OSV a VDO.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu
- žáci získávají informace o přírodě, učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování

Kompetence k řešení problémů

- učitel zařazuje metody, při kterých dochází k objevům, řešením a závěrům žáci sami

- žáci se učí řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích, učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k používání správné terminologie
- žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- žáci se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně
- žáci pracují ve skupině, učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektují názory a zkušenosti druhých
- učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků

Kompetence občanské

- učitel buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- žáci se učí poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, učí se tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- učitel umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky
- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- žáci si utvářejí pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, dodržují pravidla

<p style="text-align: center;">Oblast: Člověk a jeho svět</p>	<p style="text-align: center;">Předmět: Přírodověda</p>	<p style="text-align: center;">Období: 2.</p>	
<p style="text-align: center;">Očekávané výstupy Žák:</p>	<p style="text-align: center;">Učivo</p>	<p style="text-align: center;">Ročník</p>	<p style="text-align: center;">Průřezová témata</p>
<p>umí charakterizovat některá společenstva – les, louka, voda, u lidských obydlí apod. zná a umí pojmenovat běžně se vyskytující živočichy v jednotlivých společenstvech umí popsat stavbu jejich těla zná jejich způsob života zná a umí pojmenovat běžně se vyskytující rostliny a houby v jednotlivých společenstvech umí běžně se vyskytující živočichy a rostliny správně zařadit do jednotlivých společenstev seznámí se se základními pravidly ochrany před povodněmi</p>	<p>Rozmanitost přírody - rostliny, houby, živočichové (průběh a způsob života, výživa, stavba těla) - životní podmínky</p> <p>- ohleduplné chování v přírodě a ochrana přírody (živelné pohromy a ekologické katastrofy)</p>	<p>čtvrtý</p>	
<p>ví a umí vysvětlit, co jsou rostlinná patra ví, jak se máme v lese chovat</p> <p>zná běžné zemědělské plodiny, jejich význam a použití zná běžné druhy zeleniny a ovoce</p>	<p>Místo, kde žijeme -okolní krajina- rozšíření rostlinstva a živočichů, přírodní zajímavosti v okolí domu</p>		

<p>má základní informace o postavení Země ve vesmíru uvědomuje si podmínky života na Zemi ví, jaký je rozdíl mezi planetou a hvězdou umí vysvětlit význam Slunce pro život na Zemi umí vysvětlit střídání dne a noci a ročních období jako důsledek pohybu Země ve vesmíru seznáší se s působením magnetické a gravitační síly</p>	<p>- Vesmír a Země (sluneční soustava, den a noc, roční období)</p> <p>Lidé a čas -orientace v čase – kalendáře, režim dne, roční období</p>		
<p>zná stavbu lidského těla ví, co je kostra, umí pojmenovat hlavní části ví, co je svalstvo a zná jeho význam umí pojmenovat a najít na modelu některé vnitřní orgány zná zásady první pomoci (zlomeniny, zástava dýchání apod.)</p> <p>Využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času Vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyhodnotí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista Rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</p>	<p>Člověk a jeho zdraví - lidské tělo (základní stavba a funkce) návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií Krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví</p>		

<p>uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví v modelových situacích stimulujících mimořádné události</p> <p>charakterizuje na příkladech rozdíly mezi drobným, závažným a život ohrožujícím zraněním</p> <p>vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</p> <p>zná telef. čísla tísňového volání (pro přivolání první pomoci hasičů a policie)</p> <p>zná a řídí se zásadami péče o zdraví, zná význam sportování, správné výživy</p> <p>ví, co je evakuace obyvatel a evakuační zavazadlo</p> <p>ví, co je terorismus a anonymní oznámení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - péče o zdraví, zdravá výživa (první pomoc) - přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku - bezpečné chování v silničním provozu - předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) - zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchování potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim 		
<p>zná a umí pojmenovat běžně užívané elektrické spotřebiče</p> <p>zná zásady manipulace s el. spotřebiči</p> <p>zná zásady poskytnutí první pomoci při zasažení el. proudem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - situace hromadného ohrožení - osobní bezpečí (bezpečné zacházení s elektrickými spotřebiči) - péče o zdraví (první pomoc při zasažení elektrickým proudem) 		
<p>vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka</p> <p>správce peněz</p> <p>porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi</p> <p>sestaví jednoduchý osobní rozpočet</p> <p>objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší nebo menší než výdaje</p>			

<p style="text-align: center;">Oblast: Člověk a jeho svět</p>	<p style="text-align: center;">Předmět: Přírodověda</p>	<p style="text-align: center;">Období: 2.</p>	
<p style="text-align: center;">Očekávané výstupy Žák:</p>	<p style="text-align: center;">Učivo</p>	<p style="text-align: center;">Ročník</p>	<p style="text-align: center;">Průřezová témata</p>
<p>zná důležité nerosty a horniny umí vysvětlit proces zvětrávání hornin zná využití některých nerostů zná rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými přírodními zdroji umí popsat vznik půdy, zná význam půdy, její využití a princip ochrany zná pojmy vesmír, planeta, hvězda, družice, zemská přitažlivost, Měsíc dokáže pozorovat živočichy a rostliny, zformulovat a zapsat výsledek pozorování umí určit a zařadit některé živočichy a rostliny do biolog. systému umí vysvětlit pojem potravní řetězec a pyramida a uvede příklad</p>	<p>Rozmanitost přírody - nerosty a horniny, půda (vznik půdy a její význam, hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání)</p> <p>- Vesmír a Země, podmínky života na Zemi - Země – planeta lidí</p>	<p>pátý</p>	<p>EV-ekosystémy -základní podmínky života -lidské aktivity a problémy životního prostředí -vztah člověka k prostředí (prolíná výukou po celý šk. r.) Vycházka exkurze: Mariánské Lázně a okolní krajina</p>

<p>ví, co znamená rovnováha v přírodě a uvede důsledky jejího porušení zná význam zdravého životního prostředí pro člověka, zná hlavní znečišťovatele vody, vzduchu, půdy atd. zná pojem recyklace zná a umí vysvětlit význam čističek odpadní vod zná pravidla chování v CHKO a v přírodě uvědomuje si prospěšnost a škodlivost zásahů člověka do přírody a krajiny a umí uvést příklad stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně bránit</p>	<p>- rovnováha v přírodě (vzájemné vztahy mezi organismy) - rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi - životní podmínky</p> <p>- ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</p>		<p>VDO-občan, občanská společnost a stát -principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>OSV - psychohygienu</p> <p>MKV-lidské vztahy -etnický původ -princip sociálního smíru a solidarity</p>
<p>zná původ člověka jako druhu zná způsob rozmnožování a umí charakterizovat hlavní etapy vývoje člověka zná části lidského těla, důležité orgány a jejich funkci, smyslová ústrojí</p>	<p>Člověk a jeho zdraví - lidské tělo (základy lidské reprodukce, vývoj jedince) - stavba těla, základní funkce a projevy člověka</p>		

<p>zná a dovede jednat podle zásad první pomoci uvědomuje si škodlivost kouření, užívání drog a alkoholu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - péče o zdraví, zdravá výživa - návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek a nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií - partnerství, manželství, rodičovství - rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů základy sexuální výchovy - etická stránka sexuality - nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS) 		
<p>ví, jaké má postavení v rodině a ve společnosti zná svoje základní práva a povinnosti – týrání, zneužívání, šikana umí zjistit tel. číslo linky důvěry, krizového centra zná pravidla telefonování na tyto instituce zná význam pojmů terorismus, rasismus</p>	<p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - právo a spravedlnost (právní ochrana občanů a majetku, základní lidská práva a práva dítěte) - základní globální problémy (významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi) - situace hromadného ohrožení 		

<p>orientuje se v základních formách vlastnictví používá peníze v běžných situacích zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze objasní rizika půjčování peněz na příkladech uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti vysvětlí na příkladu, jak reklamovat zboží odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy je si vědom nutnosti kázně a dodržování pokynů v případě obecného ohrožení (požár, únik jedovatých látek apod.) v modelových situacích prokáže schopnost vhodně reagovat na pokyny dospělých a jednat v souladu s pravidly ochrany volí správné situace ochrany, přivolání pomoci i pomoci jiným</p> <p>zná zásady bezpečného chování v různém prostředí – škola, domov, styk s cizími osobami, silniční provoz, a řídí se jimi - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích stimulujících mimořádné události - vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</p>	<ul style="list-style-type: none"> - osobní bezpečí - korupce - nárok na reklamaci - rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti - hotovostní a bezhotovostní forma peněz - způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky <p>mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén) požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru), integrovaný záchranný systém</p> <ul style="list-style-type: none"> - vycházka, výlet <p>- krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru - bezpečné chování v silničním provozu</p>		
---	--	--	--

<p>zná jednoduché stroje a jejich praktické použití – páka, kladka, nakloněná rovina, kolo apod. zná princip a užití parního stroje a spalovacího motoru, zná jejich význam v techn. pokroku</p> <p>má základní poznatky o využití el. energie zná a dodržuje pravidla bezpečné práce při manipulaci s běžnými el. přístroji umí sestavit jednoduchý el. obvod zná zdroje el. energie</p>	<p>Člověk a technika</p> <p>- osobní bezpečí (bezpečné používání elektrických spotřebičů)</p>		
---	---	--	--

7.3.3. VLASTIVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

- je realizována ve 4. ročníku - 2 hod. týdně
v 5. ročníku - 2 hod. týdně
- vlastivěda se realizuje ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět
- vzdělávací obsah je rozdělen na pět tematických okruhů, ve vlastivědě se realizují tři okruhy

Místo, kde žijeme

- chápání organizace života v obci, ve společnosti
- praktické poznávání místních, regionálních skutečností, s důrazem na dopravní výchovu
- postupné rozvíjení vztahu k zemi, národní cítění

Lidé kolem nás

- upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi
- uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty,
- snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen
- seznamování se se základními právy a povinnostmi i problémy ve společnosti i ve světě
- směřování k výchově budoucího občana demokratického státu

Lidé a čas

- orientace v dějích čase, postup událostí a utváření historie věcí a dějů
- snaha o vyvolání zájmů u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat
- informace z historie a současnosti

Organizace: žáci pracují ve třídě nebo v počítačové učebně s využíváním různých forem práce, s využitím dostupných vyučovacích pomůcek.

Průřezová témata: v tomto předmětu jsou realizována tato: MKV, EGS, VDO

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učí se vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo
- učí se začlenit obec (město) do příslušného kraje
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel žákům srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit

Kompetence k řešení problémů

- učí se rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině
- učitel umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence komunikativní

- učí se vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny
- využívá časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj
- v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- učitel vede žáky k ověřování výsledků
- učitel podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence sociální a personální

- rozlišuje vztahy mezi lidmi, národy
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- učitel vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů
- učitel vytváří heterogenní pracovní skupiny

Kompetence občanská

- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy)
- projevuje toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- učitel vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence pracovní – uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost

- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Vlastivěda	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
<p>zná pojem nadmořská výška umí najít na mapě a pojmenovat velké řeky, jezera a rybníky v ČR a v blízkosti svého bydliště a školy umí vyhledat Prahu na mapě ČR umí najít Turnov a své bydliště na mapě zná název kraje a krajského města</p>	<p><u>Místo, kde žijeme</u> - obec (město), místní krajina - části, poloha v krajině, minulost a současnost</p>	čtvrtý	
<p>umí vyhledat ČR na mapě Evropy zná rozdíl mezi podnebím a počasím umí charakterizovat podnebí ČR zná pojmy povodí, rozvodí, úmoří zná rozdíl mezi jezerem a rybníkem</p>	<p>- okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch a jeho tvary, půda, rostlinstvo, živočišstvo, vliv krajiny na život lidí, životní prostředí, orientace, světové strany</p>		
<p>ví, že Praha je hlavní město ČR zná a umí vyprávět pověst o založení Prahy zná významné průmyslové podniky, kulturní a vzdělávací instituce umí ukázat a najít na mapě střední, východní, severní, západní a jižní Čechy, Moravu a Slezsko umí stručně charakterizovat jednotlivé oblasti podle mapy (povrch, poloha, hospodářství...) umí vyhledat na mapě významná města a řeky a seznámí se s průmyslem a zemědělstvím v jednotlivých oblastech umí ukázat na mapě Čechy, Moravu, Slezsko umí pojmenovat a ukázat na mapě sousední státy</p>	<p>- regiony ČR - Praha a vybrané oblasti ČR, surovinné zdroje, výroba, služby a obchod</p> <p>- naše vlast - domov, národ, státní zřízení a politický systém ČR, státní správa, samospráva, státní symboly, armáda ČR</p>		<p>VDO-občanská společnost a škola -občan, občanská společnost a stát -formy participace občanů v politickém životě -principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p>

<p>umí vysvětlit význam globu a mapy zná význam měřítka mapy umí najít a ukázat poledníky a rovnoběžky zná základní geografické značky umí ukázat na mapě a pojmenovat pohraniční pohoří umí ukázat na mapě a pojmenovat rozsáhlejší pohoří, vrchoviny a nížiny v ČR umí vysvětlit rozdíl mezi pohořím, vrchovinou a nížinou</p>	<p>- mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky</p>		
<p>zná jméno prezidenta ČR a premiéra ČR zná oficiální název ČR a správně ho píše sezná se se státním uspořádáním ČR, státními symboly a demokracií v ČR</p>	<p><u>Lidé kolem nás</u> - soužití lidí - mezilidské vztahy, obchod, firmy - vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné - právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot</p>		
<p>zná významná místa a kulturní památky Turnova a Českého ráje</p> <p>zná a umí vyprávět některé regionální pověsti zná některé postavy ze Starých pověstí českých zná některé významné osobnosti a památná místa českých dějin</p>	<p><u>Lidé a čas</u> - regionální památky - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost</p> <p>- báje, mýty, pověsti - minulost kraje, domov, vlast, rodný kraj</p>		

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Vlastivěda	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
zná letopočet vzniku ČR zná jméno prvního a současného prezidenta zná pojmy vláda, parlament, zákon	<u>Místo, kde žijeme</u> - naše vlast - domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR	pátý	MKV-kulturní diference - lidské vztahy
umí najít na mapě ČR jednotlivé kraje, umí popsat jejich polohu v ČR umí najít významná města, řeky apod. v jednotlivých oblastech zná významné prům. podniky v jedn. oblastech zná významné zemědělské plodiny s pomocí mapy umí porovnat hustotu osídlení, zalesnění, průmysl jednotlivých oblastí	- regiony ČR - Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod		VMEGS-jsme Evropané
orientuje se na mapě, umí na mapě ukázat státy EU umí na mapě určit polohu státu k ČR, najít hlavní město dokáže stručně charakterizovat stát EU	- Evropa a svět - kontinenty, evropské státy, EU, cestování - mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky		VMEGS-Evropa s svět nás zajímá - objevujeme Evropu a svět - jsme Evropané MKV-etnický původ - princip sociálního smíru a solidarity

<p>zná pojmy a umí časově zařadit Velká Morava, Přemyslovci, Jagellonci zná významné osobnost a umí je zařadit do příslušného období Karel IV., Jan Hus, Masaryk umí popsat rozdíly ve způsobu života v minulosti a dnes umí popsat charakteristické rysy způsobu života v pravěku, středověku a dnes</p>	<p><u>Lidé a čas</u> - současnost a minulost v našem životě – proměny způsoby života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny - orientace v čase -dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace - I. a II. světová válka</p>		<p>OSV – hodnoty, postoje, praktická etika</p>
<p>umí popsat charakteristické rysy způsobu života v pravěku, středověku a dnes</p>	<p><u>Lidé kolem nás</u> - soužití lidí - mezilidské vztahy, obchod, firmy - právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte - protiprávní jednání a korupce - vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné - právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot - kultura - podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura</p>		

7.4. VZDĚLÁVACÍ OBLAST UMĚNÍ A KULTURA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem.

V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti - jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi - sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a „interpretovat“.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění

a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (Rozvíjením smyslové citlivosti, Uplatňováním subjektivity a Ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, citění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova	Období: 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
<p>dbá na správné dýchání a držení těla provádí hlasová a dechová cvičení zřetelně vyslovuje zná význam not rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpěvní umí vytleskat rytmus podle vzoru rozlišuje krátké a dlouhé tóny</p>	<p>Vokální činnosti -pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) -hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 taktu) -dvojhlas (lidový dvojhlas)</p>	první	<p>MVEGS – Evropa a svět nás zajímá - poznávání evropské hudby MKV-Kulturní diference, Lidské vztahy - hudba etnických skupin EV – Základní podmínky života - výchova k životnímu prostředí – hudba – rámus MV – vnímání autora mediálních sdělení - výběr kvalitní hudby hudba provází výuku ČJ, M (Jedna, dvě ..) i Prv (Prší, prší)</p>
<p>učí se používat dětské hudební nástroje k rytmickým cvičením a hudebnímu doprovodu pozná a umí pojmenovat klavír, kytaru, flétnu, dřívka, triangl, hůlky, bubínek,</p>	<p>Instrumentální činnosti -hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orfeova instrumentáře, zobcových fléten) -rytmizace, hudební hry (ozvěna)</p>		
<p>provádí hudebně pohybovou činnost (držení těla, chůze, jednoduché taneční hry, pochod)</p>	<p>Hudebně pohybové činnosti -taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4 takt) -pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace)</p>		
<p>pozná a naučí se vybrané vánoční koledy pozná vybrané hudební nástroje (viz hudební nástroje) podle zvuku seznámí se s varhanní hudbou pozná hymnu ČR a rozumí smyslu textu</p>	<p>Poslechové činnosti -kvality tónů -hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj -hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, ...)</p>		

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova	Období: 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
<p>rozdlišuje rytmus pomalý a rychlý, melodii stoupavou a klesavou, zeslabování a zesilování</p> <p>umí vytleskat rytmus podle říkadela a písni</p> <p>zná pojmy notová osnova, noty, houslový klíč</p> <p>rozdlišuje noty, pomlky, takty</p> <p>umí doplnit zpěv hrou na jednoduché hud. nástroje</p> <p>umí zazpívat vybrané vánoční koledy</p>	<p>Vokální činnosti</p> <p>-pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu)</p> <p>-hudební rytmus (realizace písni ve 2/4 a 3/4 taktu)</p> <p>-dvojhlas (lidový dvojhlas, kánon)</p>	druhý	<p>MV – Vnímání autora mediálních sdělení (uplatnění výrazových prostředků v hudbě a tanci)</p> <p>MKV – Lidské vztahy (mezilidské vztahy v lidové písni)</p>
<p>pozná a rozlišuje hudební nástroje podle zvuku – klavír, trubka, housle, pikola</p> <p>umí užívat dětské hudební nástroje</p>	<p>Instrumentální činnosti</p> <p>-hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orfeova instrumentáře, zobcových fléten)</p> <p>-rytmizace, hudební hry (otázka – odpověď), hudební improvizace</p>		
<p>umí se pohybovat podle daného rytmu, při tanci tleskat a do pochodu bubnovat</p> <p>umí pohybově vyjádřit hudbu, zpěv s tancem</p> <p>rozdlišuje umělou a lidovou píseň</p> <p>seznámí se s vybranými skladbami klasiků</p>	<p>Hudebně pohybové činnosti</p> <p>-taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4 takt)</p> <p>-pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace)</p> <p>Poslechové činnosti</p> <p>-kvality tónů, vztahy mezi tóny (akord)</p> <p>-hudební výrazové prostředky, hudební prvky (pohyb melodie, rytmus)</p> <p>-hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj</p> <p>-hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, ...)</p>		

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova	Období: 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
umí vytleskat a taktovat dvoučtvrteční a tříčtvrteční takt umí pojmenovat notovou osnovu rozliší a přečte z notového zápisu takt dvoučtvrteční, tříčtvrteční, rozlišuje a umí napsat notu celou, půlovou, čtvrt'ovou, podle zápisu not pozná stoupavou a klesavou melodii seznámí se s hymnou ČR naučí se zpívat vybrané písně dbá na správné dýchání	Vokální činnosti -pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu) -hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu) -dvojhlas (lidový dvojhlas, kánon)	třetí	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá
rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, žesťové a umí uvést příklad umí doprovázet na rytmické nástroje	Instrumentální činnosti -hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orfeova instrumentáře, zobcových fléten) -rytmizace, hudební hry (otázka – odpověď), hudební improvizace		
rozliší rytmus valčíku a polky umí polkové a valčíkové kroky (chůze dvoudobá, třídobá) umí pohybově vyjádřit hudbu	Hudebně pohybové činnosti -taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4 takt) -pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace)		

<p>pozná B. Smetanu a A. Dvořáka zná některá díla B. Smetany a A. Dvořáka poslechem rozezná hudební nástroje poslouchá vážnou hudbu, zábavnou, slavnostní</p>	<p>Poslechové činnosti -kvality tónů, vztahy mezi tóny (akord) -hudební výrazové prostředky, hudební prvky (pohyb melodie, rytmus) -hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj -hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, ...)</p>		
--	---	--	--

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
<p>učí se další písně dbá na správné dýchání zná pojmy repetice, houslový klíč umí napsat houslový klíč rolišuje délky not a umí je zapsat pozná dynamická znaménka p, mf, f a umí je v písních použít zná stupnici C dur (názvy not)</p>	<p>Vokální činnosti -pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) -hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 taktu) -dvojhlas a vícehlas (kánon a lidový dvojhlas) (rozvíjení činností z 1. období) - hudební rytmus (realizace písní ve 3/4 a 4/4 taktu) -dvojhlas a vícehlas (prodleva, dvojhlasé písně) -intonace a vokální improvizace (durové a mollové tóniny) -grafický záznam vokální hudby (čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém záznamu)</p>	čtvrtý	<p>MKV-lidské vztahy- vzájemné obohacování různých kultur -kulturní diference- -poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik</p>
<p>rolišuje nástroje dechové, smyčcové, klávesové, drnkací, bicí doprovodí písně na rytmických nástrojích rytmizace říkadel</p>	<p>Instrumentální činnosti -hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orfeova instrumentáře, zobcových fléten) -rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace (tvorba hudebního doprovodu, hudební hry) -grafický záznam melodie (rytmické schéma jednoduché skladby)</p>		

<p>umí pohybově vyjádřit hudbu, valčíkový krok</p>	<p>Hudebně pohybové činnosti -taktování, pohybový doprovod znějící hudby (3/4 a 4/4 takt, valčík, menuet) -pohybové vyjádření hudby (pantomima a pohybová improvizace) -orientace v prostoru (pamětné uchování tanečních pohybů)</p>		
<p>pamatuje si nejdůležitější údaje o B. Smetanovi zná jména oper B. Smetany zná názvy symfonických básní cyklu Má vlast seznámí se s životem a dílem A. Dvořáka a L. Janáčka poslouchá vybrané skladby pozná písně ve dvoučtvrtečním a tříčtvrtečním taktu pozná opakující se téma v poslouchané skladbě</p>	<p>Poslechové činnosti -kvality tónů -vztahy mezi tóny -hudební výrazové prostředky a hudební prvky -hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj (rozvíjení činností z 1. období) -hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, ...) -hudební formy (malá a velká písňová, rondo, variace) -interpretace hudby (slovní vyjádření)</p>		

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
<p>pozná smyčcové nástroje – housle, violoncello, kontrabas</p> <p>dechové nástroje – trubka, pozoun, lesní roh</p> <p>seznámí se s hudebními nástroji v symfonickém orchestru</p> <p>zná pojmy stupnice C dur, repetice, zesílení, zeslabení</p> <p>pozná basový klíč</p> <p>čte noty v rozsahu c1 – g2 v houslovém klíči</p> <p>umí provést rozbor zapsané písně – druh písně, notový zápis, takt, melodie</p> <p>seznámí se s krajovými lidovými tanci</p> <p>umí taktovat čtyřčtvrteční takt</p> <p>zná původ státní hymny</p> <p>umí pohybově vyjádřit nálady</p> <p>seznámí se s relaxací</p> <p>umí jednoduché dvojhlasé písně</p> <p>naučí se vybrané písně J. Uhlíře a k. Šípa</p> <p>dbá na správné dýchání</p> <p>doprovodí písně na rytmické a melodické hudební nástroje</p> <p>poslouchá vybrané skladby poslechem pozná vybrané smyčcové a dechové nástroje</p> <p>pozná varhanní hudbu</p> <p>pozná vánoční hudbu a vánoční koledy</p> <p>pozná trampské písně</p>	<p>Vokální činnosti</p> <p>-pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena)</p> <p>-hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 taktu)</p> <p>-dvojhlas a vícehlas (kánon a lidový dvojhlas) (rozvíjení činností z 1. období)</p> <p>- hudební rytmus (realizace písní ve 3/4 a 4/4 taktu)</p> <p>-dvojhlas a vícehlas (prodleva, dvojhlasé písně)</p> <p>-intonace a vokální improvizace (durové a mollové tóniny)</p> <p>-grafický záznam vokální hudby (čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém záznamu)</p> <p>Instrumentální činnosti</p> <p>-hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orfeova instrumentáře, zobcových fléten)</p> <p>-rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace (tvorba hudebního doprovodu, hudební hry)</p> <p>-grafický záznam melodie (rytmické schéma jednoduché skladby)</p> <p>Hudebně pohybové činnosti</p> <p>-taktování, pohybový doprovod znějící hudby (3/4 a 4/4 takt, valčík, menuet)</p> <p>-pohybové vyjádření hudby</p>	<p>pátý</p>	<p>MV-kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>-vnímání autora mediálních sdělení</p> <p>MKV-lidské vztahy</p> <p>-etnický původ</p> <p>VMEGS-Evropa a svět nás zajímá</p>

	<p>(pantomima a pohybová improvizace) -orientace v prostoru (pamětné uchování tanečních pohybů)</p> <p>Poslechové činnosti -kvality tónů -vztahy mezi tóny -hudební výrazové prostředky a hudební prvky -hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj (rozvíjení činností z 1. období) -hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, ...) -hudební formy (malá a velká písňová, rondo, variace) -interpretace hudby (slovní vyjádření)</p>		
--	--	--	--

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova	Období: 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
<p>zvládne techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami umí míchat barvy dovede používat různé druhy štětců dle potřeby, rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy, objekty, tvary)</p> <p>zvládne prostorovou techniku a rozfoukávání barev rozliší teplé a studené barvy</p> <p>zvládne kresbu měkkým materiálem, dřívkem (špejlí), perem, měkkou tužkou, rudkou, uhlem</p> <p>modeluje z plastelíny, moduritu, tvaruje papír</p> <p>zvládne koláž, frotáž umí výtvarně zpracovat přírodní materiál - nalepování, dotváření, tisk, otisk apod.</p> <p>pozná známé ilustrace např. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové apod.</p> <p>děti zvládnou použití výtvarných technik na základě vlastní životní zkušenosti - citového prožitku, vnímání okolního světa pomocí sluchových vjemů, hmatových, zrakových vjemů, které</p>	<p>malba - rozvíjení smyslové citlivosti, teorie barvy - barvy základní a doplňkové, teplé a studené barvy a jejich výrazové vlastnosti, kombinace barev</p> <p>kresba - rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše, uspořádání objektu do celků, vnímání velikosti</p> <p>techniky plastického vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - hmatové, pohybové podněty</p> <p>další výtvarné techniky, motivace založené na fantazii a smyslového vnímání</p> <p>ilustrátoři dětské knihy</p> <p>utvářet osobní postoj v komunikaci v rámci skupin spolužáků, rodinných příslušníků apod., vysvětlování výsledků tvorby, záměr tvorby</p>	<p>první - třetí</p>	<p>VDO – Občanská společnost a škola-výchova k samostatnosti a sebekritice, ohleduplnost</p> <p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá - poznávání evropských kultur</p> <p>EV - Ekosystémy, Vztah člověka k prostředí -výchova k životnímu prostředí</p> <p>MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - kritický přístup k výtvarnému umění a vést k všeobecné informovanosti a orientaci ve výtvarném umění</p>

<p>jsou prvotním krokem k vyjádření a realizaci jejich výtvarných představ, komunikuje na základě vlastní zkušenosti a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil</p>			
---	--	--	--

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
<p>prohloubí si a zdokonalí techniky malby z 1. období zvládne malbu stěrkou, rozlévání barev a kombinaci různých technik umí barevně vyjádřit své pocity a nálady pojmenovává a porovnává světlostní poměry, barevné kontrasty a proporční vztahy komunikuje o obsahu svých děl</p> <p>prohloubí si a zdokonalí techniky kresby z 1. období dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu zvládne obtížnější práce s linií užívá a kombinuje prvky obrazného vyjádření v plošném vyjádření linie, v prostorovém vyjádření a uspořádání prvků zaměřuje se vědomě na projevení vlastních životních zkušeností v návaznosti na komunikaci</p> <p>rozeznává grafické techniky, zobrazuje svoji fantazii a životní zkušenosti hledá a nalézá vhodné prostředky pro svá vyjádření na základě smyslového vnímání, které uplatňuje pro vyjádření nových prožitků</p> <p>prohloubí si znalosti z 1. období, získává cit pro prostorové ztvárnění zkušeností získané pohybem a hmatem umí výtvarně zpracovat přírodní materiály - nalepování, dotváření apod.</p> <p>pozná ilustrace známých českých ilustrátorů - např. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové, J. Trnky, J. Čapka, Z. Müllera, A. Borna,</p>	<p>Malba – hra s barvou, emocionální malba, míchání barev, Ověřování komunikačních účinků - osobní postoj v komunikaci - proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních děl</p> <p>Kresba – výrazové vlastnosti linie, kompozice v ploše, kresba různým materiálem – pero a tuš, dřívko a tuš, rudka, uhel, např. kresba dle skutečnosti, kresba v plenéru.</p> <p>Grafické techniky – tisk z koláže, ze šablon, otisk, vosková technika</p> <p>Techniky plastického vyjadřování – modelování z papíru, hlíny, sádry, drátů</p> <p>Další techniky – koláž, frotáž, základy</p> <p>Ilustrátoři dětské knihy</p>	<p>čtvrtý - pátý</p>	<p>EV-ekosystémy -základní podmínky života -lidské aktivity a problémy životního prostředí -vztah člověka k prostředí (prolíná výukou Vv během celého období)</p> <p>MKV- kulturní difference -lidské vztahy (empatie) -etnický původ</p>

R. Pilaře a další žák si vytvoří škálu obrazně vizuálních elementů k vyjádření osobitého přístupu k realitě porovnává různé interpretace a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace			
---	--	--	--

7.5. VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚKA A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných

i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim

a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků

v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacím oboru Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor **Výchova ke zdraví** vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek a učí je být za ně zodpovědní. Prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech. Obsahuje výchovu k mezilidským vztahům. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací obor **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řídit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žáků prožitky

z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšení. Bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem, které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení - v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Součástí výuky tělesné výchovy je v 1. až 5. ročníku kurz plavání a bruslení.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí.

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 1.		
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata	
Zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění	příprava ke sportovnímu výkonu – příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti	první	VDO –Občanská společnost a škola- rozvíjíme smysl pro spravedlnost a odpovědnost EV- Vztah člověka k prostředí	
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků dbá na správné dýchání zná kompenzační a relaxační cviky zvládá vyjádřit melodii rytmem pohybu	cvičení během dne, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – jednoduché tanečky, základy estetického pohybu			
zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného náradí a náčiní zná pojmy z pravidel sportů a soutěží	tělocvičné pojmy- komunikace v TV			
dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv	bezpečnost při sportování			OSV- seberegulace a sebeorganizace

<p>spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích jedná v duchu fair-play zvládne příhrávku jednoruč, obouruč zná a dodržuje základní pravidla her je schopen soutěžit v družstvu je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo</p>	<p>základy sportovních her- míčové hry a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení, organizace při TV, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností –her a soutěží, zásady jednání a chování</p>		
<p>zná techniku hodů kriketovým míčkem zná nízký start zná princip štafetového běhu nacvičí skok do dálky účastní se atletických závodů</p>	<p>základy atletiky- rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu</p>		
<p>zvládne kotoul vpřed, stoj na lopatkách apod. jednoduchá cvičení na žebřinách umí skákat přes švihadlo dokáže podbíhat dlouhé lano provádí cvičení na lavičkách</p>	<p>základy gymnastiky - cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení a úpoly</p>		
<p>projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti učí se respektovat zdravotní handicap zná význam sportování pro zdraví</p>	<p>vztah ke sportu – zásady jednání a chování – fair play</p>		

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění	příprava ke sportovnímu výkonu – příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti	druhý	VDO –Občanská společnost a škola- rozvíjíme smysl pro spravedlnost a odpovědnost EV- Vztah člověka k prostředí
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků dbá na správné dýchání zná kompenzační a relaxační cviky zvládá vyjádřit melodii rytmem pohybu	cvičení během dne, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – jednoduché tanečky, základy estetického pohybu		
zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného náradí a náčiní zná pojmy z pravidel sportů a soutěží	tělocvičné pojmy- komunikace v TV		
dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv	bezpečnost při sportování		

<p>spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích jedná v duchu fair-play zvládne příhrávku jednoruč, obouruč zná a dodržuje základní pravidla her je schopen soutěžit v družstvu je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo</p>	<p>základy sportovních her- míčové hry a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení, organizace při TV, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností –her a soutěží, zásady jednání a chování</p>		OSV – mezilidské vztahy
<p>zná techniku hodu kriketovým míčkem zná nízký start zná princip štafetového běhu nacvičí skok do dálky účastní se atletických závodů</p>	<p>základy atletiky- rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu</p>		
<p>zvládne kotoul vpřed, stoj na lopatkách apod. jednoduchá cvičení na žebřinách umí skákat přes švihadlo dokáže podbíhat dlouhé lano provádí cvičení na lavičkách</p>	<p>základy gymnastiky - cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení a úpoly</p>		
<p>projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti učí se respektovat zdravotní handicap zná význam sportování pro zdraví</p>	<p>vztah ke sportu – zásady jednání a chování – fair play</p>		

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění	příprava ke sportovnímu výkonu – příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti	třetí	VDO - Občan, obč. spol. a stát - respekt k identitám, zdroje konfliktů MKV - Lidské vztahy
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků dbá na správné dýchání zná kompenzační a relaxační cviky uplatňuje zásady pohybové hygieny	cvičení během dne, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – jednoduché tanečky, základy estetického pohybu		
zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného náradí a náčiní zná pojmy z pravidel sportů a soutěží rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje	tělocvičné pojmy-komunikace v TV		
dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv jedná v duchu fair-play	bezpečnost při sportování		

<p>spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích umí přihrávky jednoruč a obouruč, driblíng rozlišují míč na basketbal a volejbal učí se ovládat hru s basketbalovým míčem nacvičuje střelbu na koš nacvičuje přehazovanou zná cviky na zdokonalení obratnosti a pohotovosti je schopen soutěžit v družstvu umí se dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržovat ji je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe družstvo pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje</p>	<p>základy sportovních her- míčové hry a pohybové hry pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení, organizace při TV, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností –her a soutěží, zásady jednání a chování</p>		<p>OSV – sebezpoznání a sebepojetí</p>
<p>zná techniku hodu kriketovým míčkem zná princip štafetového běhu uběhne 60 m zná taktiku při běhu na delší vzdálenost, při běhu terénem s překážkami umí skákat do dálky nacvičí správnou techniku skoku z místa účastní se atletických závodů</p>	<p>základy atletiky- rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu</p>		
<p>umí šplhat na tyči zvládne cvičení na žíněnce – napojované kotouly, stoj na hlavě apod. provádí přitahování do výše čela na hrazdě naučí se správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze</p>	<p>základy gymnastiky - cvičení na náradí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení a úpoly</p>		

<p>projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti respektuje zdravotní handicap zná význam sportování pro zdraví zvládne základní kroky některých lidových tanců seznámí se s dětským aerobikem seznámí se s kondičním cvičením s hudbou</p>	<p>vztah ke sportu – zásady jednání a chování – fair play</p>		
<p>zvládne techniku jednoho plaveckého stylu provádí skoky do vody</p>	<p>základní plavecká výuka- základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob, hygiena plavání a adaptace na vodní prostředí</p>		

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění	příprava ke sportovnímu výkonu – příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti	čtvrtý	MKV - lidské vztahy EV - vztah člověka k prostředí
podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením zvládne základní kroky lidových tanců, seznámí se s dětským aerobikem a kondičním cvičením s hudbou dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti dbá na správné dýchání zná kompenzační a relaxační cviky uplatňuje zásady pohybové hygieny	cvičení během dne, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – tanečky, základy estetického pohybu		OSV – sebepoznání a sebepojetí MV - fungování a vliv médií ve společnosti
zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného náradí a náčiní zná pojmy z pravidel sportů a soutěží rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje	tělocvičné pojmy-komunikace v TV		

<p>dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv jedná v duchu fair-play</p>	<p>bezpečnost při sportování</p>		
<p>spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích, vytváří varianty osvojených pohybových her, zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti umí přihrávky jednoruč a obouruč, driblink rozlišují míč na basketbal a volejbal. učí se ovládat hru s basketbalovým míčem nacvičuje střelbu na koš nacvičuje přehazovanou zná pravidla přehazované, malé kopané, florbalu a řídí se jimi zná cviky na zdokonalení obratnosti a pohotovosti je schopen soutěžit v družstvu umí se dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržovat ji je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe družstvo pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje</p>	<p>základy sportovních her- míčové hry a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení, organizace při TV, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností –her a soutěží, zásady jednání a chování</p>		

<p>zná techniku hodu kriketovým míčkem zná princip štafetového běhu uběhne 300 m zná taktiku při běhu –k metě, sprintu, vytrvalostního běhu, při běhu terénem s překážkami umí skákat do dálky nacvičí správnou techniku skoku z místa účastní se atletických závodů</p>	<p>základy atletiky- rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu</p>		
<p>umí šplhat na tyči zvládne cvičení na žíněnce – napojované kotouly, stoj na hlavě apod. provádí přitahování do výše čela na hrazdě umí správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze, roznožku, výskok do kleku a dřepu provádí cvičení na švédské bedně zdokonaluje se ve cvičení na ostatním nářadí</p>	<p>základy gymnastiky - cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení a úpoly</p>		
<p>projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti respektuje zdravotní handicap zná význam sportování pro zdraví dovede získat informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště dokáže objektivně zhodnotit svůj výkon, porovnat ho s předchozími výsledky</p>	<p>vztah ke sportu – zásady jednání a chování – fair play</p>		

<p>zvládne techniku 2 plaveckých stylů – prsa a kraul, osvojí si techniku dalšího plaveckého stylu provádí skoky do vody</p>	<p>základní plavecká výuka- základní plavecké dovednosti, 2 plavecké styly, hygiena plavání a adaptace na vodní prostředí</p>		
<p>zvládne jízdu na kole na dopravním hřišti, zná jednoduchá pravidla silničního provozu</p>	<p>výchova cyklisty-dopravní hřiště</p>		

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění	příprava ke sportovnímu výkonu – příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti	pátý	MKV-lidské vztahy -multikulturalita EV-vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví)
podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením zvládne základní kroky lidových tanců, seznámí se s dětským aerobikem a kondičním cvičením s hudbou dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti dbá na správné dýchání zná kompenzační a relaxační cviky uplatňuje zásady pohybové hygieny	cvičení během dne, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – tanečky, základy estetického pohybu		MV-fungování a vliv médií ve společnosti
zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného náradí a náčiní zná pojmy z pravidel sportů a soutěží rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	tělocvičné pojmy-komunikace v TV		

<p>dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv jedná v duchu fair-play respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</p>	<p>bezpečnost při sportování</p>		
---	----------------------------------	--	--

<p>spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích, vytváří varianty osvojených pohybových her, zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy, zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti umí přihrávky jednoruč a obouruč, driblink rozlišují míč na basketbal a volejbal. učí se ovládat hru s basketbalovým míčem nacvičuje střelbu na koš nacvičuje přehazovanou zná pravidla přehazované, malé kopané, florbalu a řídí se jimi zná cviky na zdokonalení obratnosti a pohotovosti je schopen soutěžit v družstvu umí se dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržovat ji je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe družstvo pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje</p>	<p>základy sportovních her- míčové hry a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení, organizace při TV, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových</p>		
--	---	--	--

<p>zná techniku hodů kriketovým míčkem zná princip štafetového běhu uběhne 400 m a 800 m zná taktiku při běhu –k metě, sprintu, vytrvalostního běhu, při běhu terénem s překážkami umí skákat do dálky nacvičí správnou techniku skoku z místa účastní se atletických závodů.</p>	<p>základy atletiky- rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu</p>		
<p>umí šplhat na tyči zvládne cvičení na žíněnce – napojované kotouly, kotouly vpřed a vzad s různým zakončením, stoj na hlavě apod. provádí přitahování do výše čela na hrazdě, výmyk umí správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze, roznožku, výskok do kleku a dřepu, provádí cvičení na švédské bedně zdokonaluje se ve cvičení na ostatním nářadí – kruhy, žebřiny, lavičky apod. provádí kondiční cvičení s plnými míči</p>	<p>základy gymnastiky - cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení a úpoly činností –her a soutěží, zásady jednání a chování</p>		
<p>projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti respektuje zdravotní handicap zná význam sportování pro zdraví dovede získat informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště dokáže objektivně zhodnotit svůj výkon, porovnat ho s předchozími výsledky</p>	<p>vztah ke sportu – zásady jednání a chování – fair play</p>		

7.6. VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚKA A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů, které jsou pro školu povinné. Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu.

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní vyučování	Období: 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystříhovat, překládat a skládat papír, vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru	práce s drobným materiálem - papír	první	
dovede navlékat, aranžovat, třídit při sběru přírodní materiál pracuje podle slovního návodu nebo předlohy	práce s drobným materiálem - přírodniny		
umí stříhat textil a nalepit textilii	práce s drobným materiálem - textil		
dovede sestavovat stavebnicové prvky umí montovat a demontovat stavebnici	konstrukční činnosti		
zná základy péče o pokojové květiny - otírání listů, zalévání	pěstitelské činnosti		
zná základy správného stolování a společenského chování	příprava pokrmů		

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní vyučování	Období: 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystříhovat, překládat a skládat papír umí vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru	práce s drobným materiálem - papír, karton	druhý	VDO - Občanská společnost a škola - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne nebo zajistí první pomoc při úrazu (dle svých schopností a možností) EV - Základní podmínky života
dovede navlékat, aranžovat, dotvářet, opracovávat a třídit při sběru přírodní materiál pracuje podle slovního návodu nebo předlohy	práce s drobným materiálem - přírodniny		
umí navléknout jehlu, udělat uzel, stříhat textil naučí se zadní steh umí přišít knoflíky umí slepit textilii, vyrobí jednoduchý textilní výrobek	práce s drobným materiálem - textil		
dovede sestavovat stavebnicové prvky umí montovat a demontovat stavebnici	konstrukční činnosti		
zná základy péče o pokojové květiny - otírání listů, zalévání, kypření, umí zasít semena provádí pozorování a zhodnotí výsledky pozorování	pěstitelské práce		
chová se vhodně při stolování připraví tabuli pro jednoduché stolování připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně)	příprava pokrmů		

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní vyučování	Období: 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
umí mačkat, trhat, lepit, polepovat, stříhat, vystříhovat, překládat a skládat papír umí vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru	Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálů, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků.	třetí	MKV - lidské vztahy - etnický původ EV - vztah člověka k ŽP VMEGS - Evropa a svět nás zajímá
dovede navlékat, aranžovat, dotvářet, opracovávat a třídit při sběru přírodní materiál pracuje podle slovního návodu nebo předlohy	- papír a karton - přírodniny		
umí navléknout jehlu, udělat uzel, stříhat textil naučí se zadní steh umí přišít knoflíky umí slepit textilii, vyrobí jednoduchý textilní výrobek	- textil		
dovede sestavovat stavebnicové prvky umí montovat a demontovat stavebnici	Konstrukční činnosti - práce se stavebnicemi.		
zná základy péče o pokojové květiny - otírání listů, zalévání, kypření, umí zasít semena provádí pozorování a zhodnotí výsledky pozorování	Pěstitelské práce - základní podmínky pro pěstování rostlin (i pokojových), pěstování ze semen v místnosti.		
orientuje se v základním vybavení kuchyně chová se vhodně při stolování připraví tabuli pro jednoduché stolování připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně) udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	Příprava pokrmů - základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování.		

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní vyučování	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
dovede vyřezávat, děrovat, polepovat, tapetovat vytváří prostorové konstrukce	Práce s drobným materiálem-vlastnosti materiálu, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků - papír a karton - přírodniny - textil	čtvrtý	MKV-lidské vztahy - etnický původ EV-vztah člověka k prostředí
seznámí se se základy aranžování a využití přírodnin seznámí se při činnosti s různým materiálem s prvky lidových tradic udržuje pořádek na pracovním místě			
zvládne různé druhy stehu - přední, zadní, ozdobný udržuje pořádek na svém pracovním místě, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze			
montuje a demontuje stavebnici dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky-pracuje podle slovního návodu, předlohy dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze	Konstrukční činnosti - práce se stavebnicemi - plošnými, konstrukčními, prostorovými - práce s návodem		

<p>zná základy péče o pokojové květiny zná rozdíl mezi setím a sázením zná množení rostlin odnožemi a řízkováním umí zvolit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a nářadí ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze</p>	<p>Pěstitelské činnosti- základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti</p>		<p>VMEGS-Evropa a svět nás zajímá</p>
<p>orientuje se v základním vybavení kuchyně seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů studené kuchyně zná pravidla správného stolování a společenského chování dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch</p>	<p>Příprava pokrmů – základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování</p>		<p>OSV – kooperace a kompetice</p>

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní vyučování	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
dovede vyřezávat, děrovat, polepovat, tapetovat vytváří prostorové konstrukce	Práce s drobným materiálem- vlastnosti materiálu, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků	pátý	MKV-lidské vztahy -etnický původ
seznáme se se základy aranžování a využití samorostů seznáme se při činnosti s různým materiálem s prvky lidových tradic	-práce s papírem a kartonem -práce s přírodninami		
zvládne různé druhy stehu - přední, zadní, ozdobný seznáme se s látáním a tkaním zná rozdíl mezi osnovou a útkem umí háčkovat řetízek udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze	-práce s textilem		EV-vztah člověka k prostředí -dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze (dle svých schopností a možností)
montuje a demontuje stavebnici dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky umí pracovat podle slovního návodu, předlohy nebo jednoduchého schématu dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze	Konstrukční činnosti -práce se stavebnicí (plošnými, konstrukčními, prostorovými) -práce s návodem -práce s předlohou a s jednoduchým náčrtem		

<p>zná základy péče o pokojové květiny zná rozdíl mezi setím a sázením zná množení rostlin odnožemi a řízkováním seznámí se s rostlinami jedovatými, rostlinami jako drogy, alergiemi vede pěstitelské pokusy a pozorování umí zvolit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a nářadí dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze</p>	<p>Pěstitelské činnosti -základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti</p>		<p>VMEGS-Evropa a svět nás zajímá</p>
<p>orientuje se v základním vybavení kuchyně seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů studené i teplé kuchyně zná pravidla správného stolování a společenského chování dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch</p>	<p>Příprava pokrmů – základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování</p>		

8. UČEBNÍ PLÁN 2. STUPEŇ

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	ročník				minimální časová dotace	disponibilní hodiny
		6.	7.	8.	9.		
Jazyk a jazykové komunikace	Český jazyk a literatura	4+1	4+1	4+1	3+2	15	5
	Anglický jazyk	3	3	3	3	12	
	Další cizí jazyk	x	2	2	2	6	
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	3+1	15	1
Informační a komunikační technologie	Informatika			1	+1	1	1
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2	8	
	Občanská výchova	+1	1	1	1	3	1
Člověk a příroda	Fyzika	1	1	1	+1	3	1
	Chemie	x	x	1	1	2	
	Přírodopis	2	2	2	2	8	
	Zeměpis	2	2	2	2	8	
Umění a kultura	Estetická výchova	3	3	2	2	10	
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	1	1			2	
	Tělesná výchova	2	2	2	2	8	
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1+2	1+2	1+2	+3	3	9
Týdenní hodinová dotace a disponibilní hodiny		25+4	28+3	28+3	23+8	104	18
celkový týdenní počet hodin		29	31	31	31	122	

9. UČEBNÍ OSNOVY

9.1. JAZYKA JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Další cizí jazyk¹.

9.1.1. Český jazyk a literatura

Charakteristika vzdělávacího oboru

Obsahové, časové a organizační vymezení

Český jazyk a literatura má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení, protože přímo rozvíjí způsobilosti, které jsou důležité pro vzdělávání ve všech dalších vzdělávacích oborech. Vzdělávací obsah předmětu český jazyk má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Vyučovací předmět český jazyk se vyučuje jako samostatný předmět:

- v 6. ročníku 4 + 1 disponibilní hodina týdně
- v 7. ročníku 4 + 1 disponibilní hodina týdně
- v 8. ročníku 4 + 1 disponibilní hodina týdně
- v 9. ročníku 3 + 2 disponibilní hodiny týdně

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama

Dalším způsobem naplňování cílů vzdělávacího předmětu jsou návštěvy knihoven, práce s mediálními materiálem, mimočítanková četba, zapojování do projektů, besedy se spisovateli a významnými osobnostmi aj.

Předmětem prolínají průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova – mluvní cvičení, verbální a neverbální sdělení, poznávání lidí dle příběhů, dovednost zapamatovat si, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, řešení problémů,

Výchova demokratického občana – demokratické zásady v dílech spisovatelů, formování volných a charakterových rysů (sebekontrola, rozvíjení vynalézavosti, nápaditosti, tvořivosti,...)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – poznávání života v jiných zemích (deníky, cestopisy,...)

Environmentální výchova – lidová slovesnost a příroda, člověk a příroda, příroda a dobrodružství

Mediální výchova – výběr literatury, mediální sdělení a jeho hodnocení, reklama, zpravodajství, média v každodenním životě, spolupráce se školním časopisem

Multikulturní výchova – Češi a národní obrození

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu český jazyk využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva,
- předkládat žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech,
- vést žáky k systematickému vedení a ukládání informací,
- vést žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování,
- seznamovat žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem.
- vést žáky k samostatnosti, organizaci vlastní činnosti

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy,
- vést žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení.

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů,
- nabízet žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů,
- pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřovat slovní zásobu žáků,
- vést žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění.
- vést žáky k dodržování etiky komunikace

Kompetence sociální a personální

- vytvářet příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy,
- učit žáky samostatně se rozhodovat a nést odpovědnost za rozhodnutí
- vést žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc.

Kompetence občanské

- seznámit žáky s naším slovesným dědictvím a vysvětlovat jim jeho význam,
- podporovat v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby.

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní,
- vést žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru.
- vést žáky k osvojování základních pracovních návyků a dovedností

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ZAK		
<ul style="list-style-type: none"> rolišuje základní literární druhy žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele 	<ul style="list-style-type: none"> charakteristika literárních druhů (lyrika, epika, drama); rozlišení poezie a prózy; antický mýtus; mýty, báje, pohádky, pověsti 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímají Multikulturní výchova multikulturalita Mediální výchova kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj, komunikace</p>
<ul style="list-style-type: none"> spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova 	<ul style="list-style-type: none"> zvuková stránka jazyka; výslovnost a přízvuk 	
<ul style="list-style-type: none"> samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se SSČ a dalšími jazykovými příručkami 	<ul style="list-style-type: none"> seznámení s jazykovými příručkami 	
<ul style="list-style-type: none"> správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci 	<ul style="list-style-type: none"> stavba slova; určování slovních druhů, mluvnické významy a tvary slov; druhy a skloňování zájmen a číslovek; časování sloves a slovesný způsob; stupňování přídavných jmen a příslovcí; 	
<ul style="list-style-type: none"> využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace 	<ul style="list-style-type: none"> druhy vět podle postoje mluvčího 	
<ul style="list-style-type: none"> v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> pravopisná cvičení; pravopis podstatných a přídavných jmen shoda přísudku s podmětem a několikanásobným podmětem, základní a rozvíjející větné členy; základy interpunkce; psaní velkých písmen 	
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití 	<ul style="list-style-type: none"> rozvrstvení národního jazyka, jazyk spisovný a nespisovný, obecná čeština; postavení češtiny mezi slovanskými jazyky 	

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ZAK		
<ul style="list-style-type: none"> dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci 	<ul style="list-style-type: none"> rozišení a vhodné užití formálního a neformálního stylu 	<p style="text-align: center;">Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímají Multikulturní výchova multikulturalita Mediální výchova kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj, komunikace</p>
<ul style="list-style-type: none"> odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji 	<ul style="list-style-type: none"> kritické čtení předloženého textu (analytické, hodnotící) 	
<ul style="list-style-type: none"> odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru 	<ul style="list-style-type: none"> rozišení různých komunikačních prostředků 	
<ul style="list-style-type: none"> v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních a nonverbálních prostředků řeči 	<ul style="list-style-type: none"> komunikace verbální a neverbální 	
<ul style="list-style-type: none"> zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu 	<ul style="list-style-type: none"> pravidla komunikace vedení diskuse a dialogu 	
<ul style="list-style-type: none"> využívá základů studijního čtení vyhledává klíčová slova formuluje hlavní myšlenky textu vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu samostatně připraví a s oporou o text přednese referát 	<ul style="list-style-type: none"> výtah a výpisky čtení s porozuměním 	
<ul style="list-style-type: none"> rozišuje základní slohové útvary vytvoří souvislý text s dodržováním pravidel mezivětného navazování 	<ul style="list-style-type: none"> vypravování ústní i písemné podle osnovy popis předmětu, osoby, děje a pracovního postupu zpráva a oznámení dopis interpunkce a odstavce 	

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ZAK		
<ul style="list-style-type: none"> charakterizuje středověkou literaturu na našem území i ve světě 	<ul style="list-style-type: none"> staroslověnské písemnictví; cyrilometodějská mise vznik česky psané literatury; literatura předhusitská a husitská; 	<p style="text-align: center;">Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímají Multikulturní výchova multikulturalita Mediální výchova kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj - komunikace</p>
<ul style="list-style-type: none"> charakterizuje literaturu humanistickou u nás i ve světě používá termíny „renesance“ a „humanismus“ má přehled o základních textech a nejdůležitějších osobnostech daného období 	<ul style="list-style-type: none"> renesance a humanismus renesance v Itálii, Francii, Španělsku shakespearovské drama česká humanistická literatura - česká i latinská tvorba pobělohorská literatura barokní 	
<ul style="list-style-type: none"> spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova 	<ul style="list-style-type: none"> zvuková stránka jazyka výslovnost a přízvuk 	
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh 	<ul style="list-style-type: none"> způsoby obohacování slovní zásoby stavba slova 	
<ul style="list-style-type: none"> samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se SSČ a dalšími jazykovými příručkami 	<ul style="list-style-type: none"> seznámení s jazykovými příručkami 	
<ul style="list-style-type: none"> správně třídí slovní druhy tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci 	<ul style="list-style-type: none"> určování slovních druhů, mluvnické významy a tvary slov rod činný a trpný stupňování přídavných jmen a příslovcí slovesný vid 	
<ul style="list-style-type: none"> využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace 	<ul style="list-style-type: none"> druhy vět podle postoje mluvčího 	
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> věty jednočlenné a dvojčlenné; větné členy; souvětí souřadné a podřadné; druhy vedlejších vět 	

<ul style="list-style-type: none"> • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> • pravopisná cvičení; shoda přísudku s podmětem; základy interpunkce; psaní velkých písmen; koncovky přídavných jmen
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvrstvení národního jazyka, jazyk spisovný a nespisovný, obecná čeština; postavení češtiny mezi slovanskými jazyky
<ul style="list-style-type: none"> • odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení • ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji 	<ul style="list-style-type: none"> • kritické čtení předloženého textu (analytické, hodnotící)
<ul style="list-style-type: none"> • dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišení a vhodné užití formálního a neformálního stylu
<ul style="list-style-type: none"> • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišení různých komunikačních prostředků
<ul style="list-style-type: none"> • v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikace verbální a neverbální
<ul style="list-style-type: none"> • zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu 	<ul style="list-style-type: none"> • pravidla komunikace, vedení diskuse a dialogu
<ul style="list-style-type: none"> • využívá základů studijního čtení • vyhledává klíčová slova • formuluje hlavní myšlenky textu • vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu • samostatně připraví a s oporou o text přednese referát 	<ul style="list-style-type: none"> • výtah a výpisky, čtení s porozuměním
<ul style="list-style-type: none"> • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel 	<ul style="list-style-type: none"> • vertikální a horizontální členění textu, interpunkce

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ZAK		
<ul style="list-style-type: none"> uvádí žánry literatury v období klasicismu rozpoznává specifika doby osvícenství 	<ul style="list-style-type: none"> bajka, Jean de la Fontaine 	<p style="text-align: center;">Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímají Multikulturní výchova multikulturalita</p> <p style="text-align: center;">Mediální výchova vnímání autora mediálních sdělení stavba mediálních sdělení interpretace vztahu mediálních sdělení a reality tvorba mediálního sdělení Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj – komunikace</p>
<ul style="list-style-type: none"> vymezuje období národního obrození v českých zemích 	<ul style="list-style-type: none"> formování novodobého českého národa; tzv. „obránná fáze NO“ dějepisné dílo F. Palackého ohlasová poezie 	
<ul style="list-style-type: none"> má přehled o základních dílech první poloviny 19. století 	<ul style="list-style-type: none"> Máchova poezie a próza Erbenova balada Havlíčková satira tvorba B. Němcové 	
<ul style="list-style-type: none"> uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře 	<ul style="list-style-type: none"> podobnosti a rozdílnosti literárních textů od 30. let 19. století do současnosti 	
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se ve vývoji českého dramatu postihuje významné osobnosti českého divadlnictví 	<ul style="list-style-type: none"> drama historické a ze současnosti 	
<ul style="list-style-type: none"> uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla 	<ul style="list-style-type: none"> obrazná pojmenování (personifikace, metafora, ironie, sarkasmus, alegorie) 	
<ul style="list-style-type: none"> formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 	<ul style="list-style-type: none"> recenze, literární kritika, reflexe četby 	
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora 	<ul style="list-style-type: none"> specifika autorské poetiky: odraz doby, autorův život jako inspirace 	

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty 	<ul style="list-style-type: none"> aspekty umělecké literatury 	
<ul style="list-style-type: none"> porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování 	<ul style="list-style-type: none"> čtenářský zážitek 	
<ul style="list-style-type: none"> vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích 	<ul style="list-style-type: none"> literární historie a teorie internet a CD-ROM jako zdroj informací knihovna jako kulturní a literární centrum knihovní katalog; referát 	
<ul style="list-style-type: none"> spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova 	<ul style="list-style-type: none"> zvuková stránka věty, spodoba znělosti a artikulační, melodie věty; suprasegmentální prostředky řeči 	
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh 	<ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba a význam slova 	
<ul style="list-style-type: none"> samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se SSČ a dalšími jazykovými příručkami 	<ul style="list-style-type: none"> samostatná práce s vhodnými jazykovými příručkami jádro a rozvoj slovní zásoby 	
<ul style="list-style-type: none"> správně třídí slovní druhy tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci 	<ul style="list-style-type: none"> slovní druhy a jejich funkce ve větě komplexní jazykové rozборы; projev mluvený a psaný – zásady pro výběr jazykových prostředků a specifika textu 	
<ul style="list-style-type: none"> využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace 	<ul style="list-style-type: none"> jazyk a komunikace, norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči 	
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> poměr mezi větami a větnými členy; sponová slovesa mluvnický zápor 	

<ul style="list-style-type: none"> • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> • interpunkce jednoduché věty a souvětí; • psaní velkých písmen
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití 	<ul style="list-style-type: none"> • obecné výklady o jazyce, vývoj jazyka, skupiny jazyků • disciplíny jazykovědy
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru 	<ul style="list-style-type: none"> • formulace otázek na dané téma a aktivní vstup do rozhovoru, procvičování subjektivně zabarveného popisu
<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj 	<ul style="list-style-type: none"> • porovnávání různých zdrojů informací a zaujímání postojů ke sdělovanému obsahu
<ul style="list-style-type: none"> • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišení různých komunikačních situací a vhodné zvolení komunikačních prostředků, přiměřené reakce na danou komunikační situaci
<ul style="list-style-type: none"> • v mluveném a psaném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních i nonverbálních i paralingválních prostředků řeči 	<ul style="list-style-type: none"> • funkční styly, slohové postupy a útvary podle záměru mluvčího
<ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě vlastních dispozic a osobních zájmů 	<ul style="list-style-type: none"> • zpracování úvahy na dané téma, uplatnění vlastních zkušeností, názorů a postojů, zvláštnost fejetonu v české literatuře

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ZAK		
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se ve vývoji českého dramatu postihuje významné osobnosti českého divadelnictví 	<ul style="list-style-type: none"> drama historické a ze současnosti 	<p style="text-align: center;">Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímají</p> <p style="text-align: center;">Multikulturní výchova multikulturalita</p> <p style="text-align: center;">Mediální výchova vnímání autora mediálních sdělení stavba mediálních sdělení interpretace vztahu mediálních sdělení a reality tvorba mediálního sdělení</p> <p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj – komunikace</p>
<ul style="list-style-type: none"> uceleně reprodukuje přečtený text jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla 	<ul style="list-style-type: none"> obrazná pojmenování (personifikace, metafora, eufemismus, oxymoron, ironie, sarkasmus, alegorie) 	
<ul style="list-style-type: none"> formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 	<ul style="list-style-type: none"> recenze, literární kritika, reflexe četby 	
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora 	<ul style="list-style-type: none"> specifika autorské poetiky: odraz doby, autorův život jako inspirace 	
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty 	<ul style="list-style-type: none"> aspekty umělecké literatury 	
<ul style="list-style-type: none"> porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování 	<ul style="list-style-type: none"> čtenářský zážitek 	
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh 	<ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba a význam slova 	
<ul style="list-style-type: none"> samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se SSČ a dalšími jazykovými příručkami 	<ul style="list-style-type: none"> samostatná práce s vhodnými jazykovými příručkami jádro a rozvoj slovní zásoby 	
<ul style="list-style-type: none"> správně třídí slovní druhy tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci 	<ul style="list-style-type: none"> slovní druhy a jejich funkce ve větě komplexní jazykové rozbory projev mluvený a psaný - zásady pro výběr jazykových prostředků a specifika textu 	

<ul style="list-style-type: none"> • využívá znalostí o jazykové normě • při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace 	<ul style="list-style-type: none"> • jazyk a komunikace, norma a kodifikace • kultura jazyka a řeči
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> • poměr mezi větami a větnými členy • sponová slovesa, mluvnický zápor
<ul style="list-style-type: none"> • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> • interpunkce jednoduché věty a souvětí • psaní velkých písmen
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití 	<ul style="list-style-type: none"> • obecné výklady o jazyce, vývoj jazyka, skupiny jazyků; disciplíny jazykovědy
<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj 	<ul style="list-style-type: none"> • porovnávání různých zdrojů informací a zaujímání postojů ke sdělovanému obsahu
<ul style="list-style-type: none"> • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišení různých komunikačních situací a vhodné zvolení komunikačních prostředků, přiměřené reakce na danou komunikační situaci
<ul style="list-style-type: none"> • v mluveném a psaném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních i nonverbálních i paralingválních prostředků řeči 	<ul style="list-style-type: none"> • funkční styly, slohové postupy a útvary podle záměru mluvčího
<ul style="list-style-type: none"> • zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu 	<ul style="list-style-type: none"> • pravidla komunikace • vedení diskuse a dialogu
<ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě vlastních dispozic a osobních zájmů 	<ul style="list-style-type: none"> • zpracování úvahy na dané téma • uplatnění vlastních zkušeností, názorů a postojů • zvláštnost fejetonu v české literatuře

9.1.2. Anglický jazyk

Charakteristika vzdělávacího oboru

Cizí jazyk a Další cizí jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2.

Anglický jazyk

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět anglický jazyk se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku 3 hodiny týdně.

Vzdělávání v daném vzdělávacím předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznávání odlišností ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišných kulturních tradic
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů
- prohloubení vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a k toleranci a vytváření podmínek pro spolupráci škol na mezinárodních projektech

Vyučovací předmět anglický jazyk je úzce spjat např. s:

- zeměpisem – zeměpisné údaje o zemích s úředním jazykem angličtinou
- dějepisem – informace o dějinách v anglosaských zemích
- přírodovědou, přírodopisem – zvířata
- hudební výchovou – písničky
- českým jazykem – dramatická výchova
- matematikou – číslíce

² **Úroveň A2** – Žák – rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho/její rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Komunikuje prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Popíše jednoduchým způsobem svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkajících se jeho nejnáléhavějších potřeb.

Úroveň A1 – Žák – rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a tyto výrazy a fráze používá. Představí sebe a ostatní a klade jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní a na podobné otázky odpovídá. Jednoduchým způsobem se domluví, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu pomoci.

Předmětem prolínají průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj, komunikace

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímají, objevujeme Evropu a svět

Multikulturní výchova – lidské vztahy, kulturní diference, multikulturalita, etnický původ

Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení

Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí

Výchova demokratického občana – občanská společnost a škola

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- pochopit důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život,
- propojovat probraná témata a jazykové jevy,
- samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině.

Kompetence k řešení problémů

- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí,
- nebát se mluvit anglicky s cizím člověkem,
- naučit se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba.

Kompetence komunikativní

- porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce,
- umět zformulovat jednoduché myšlenky anglicky,
- rozumět promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce,
- využívat dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu.

Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu,
- dodržovat v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování,
- spolupracovat v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu.

Kompetence občanské

- získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi,
- umět srovnávat ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky.

Kompetence pracovní

- samostatně pracovat s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem,
- využívat anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí.

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁTÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduché a zřetelně vyslované promluvě a konverzaci, jež se týká osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, představování, omluva, poděkování, žádost o pomoc, přání 	<p>Osobnostní a sociální výchova mezilidské vztahy Výchova demokratického občana společnost a stát Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímají Multikulturní výchova kulturní diference Mediální výchova tvorba mediálního sdělení</p>
<ul style="list-style-type: none"> stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace 	<ul style="list-style-type: none"> znalost starší i nové slovní zásoby, související s textem 	
<ul style="list-style-type: none"> rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny zřetelně 	<ul style="list-style-type: none"> představování přátelé a rodina použití přivlastňovacích zájmen 	
<ul style="list-style-type: none"> umí se zeptat na základní informace a adekvátně reaguje v běžných situacích 	<ul style="list-style-type: none"> použití záporu a otázky slovesa být, sloveso mít v záporu i v otázce, časové údaje 	
<ul style="list-style-type: none"> dokáže mluvit o své rodině, kamarádech i škole 	<ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba z daných okruhů využití příslovcí častosti děje - vždy, někdy, občas, nikdy 	
<ul style="list-style-type: none"> dokáže mluvit o svém volném čase, školních předmětech a dalších osvojovaných tématech 	<ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba z daných okruhů předložky místa způsobová slovesa mohu a musím 	
<ul style="list-style-type: none"> odvodí význam podobných slov v kontextu převypráví příběh, pohádku 	<ul style="list-style-type: none"> procvičování poslechu s porozuměním přítomný čas prostý a průběhový 	
<ul style="list-style-type: none"> reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> odpověď na dopis, na e-mail orientace v časových údajích a ve slovesných tvarech 	
<ul style="list-style-type: none"> umí popsat budovy ve městě, orientuje se v prostoru města, ulice 	<ul style="list-style-type: none"> daná slovní zásoba určení místa - vpředu, vzadu, mezi, vedle 	

<ul style="list-style-type: none">• dokáže vytvořit množné číslo nepravidelných podstatných jmen a používat je v konverzaci	<ul style="list-style-type: none">• nepravidelná podstatná jména,• tvorba vět a konverzace na zadaná témata s použitím nepravidelných podstatných jmen	
---	---	--

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<u>ŽAK</u>		
<ul style="list-style-type: none"> rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně 	<ul style="list-style-type: none"> četba textu se zeměpisnou tematikou (popis zeměkoule, členění na světadíly, oceány), četba autentického textu 	<p>Osobnostní a sociální výchova kooperace a kompetence Mediální výchova tvorba mediálního sdělení</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět Multikulturní výchova mezilidské vztahy a kulturní diference</p> <p>Výchova demokratického občana občan, společnost, stát</p>
<ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduché a zřetelně vyslované promluvě a konverzaci je schopen na zadané téma konverzovat 	<ul style="list-style-type: none"> vytvoření podmětné otázky přivlastňovací zájmena samostatná, neurčitá a záporná zájmena vyžití způsobových sloves 	
<ul style="list-style-type: none"> sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících se životem v rodině 	<ul style="list-style-type: none"> přítomný čas prostý i průběhový zápor i otázka, slovní zásoba z daného okruhu 	
<ul style="list-style-type: none"> tvoří a gramaticky správně obměňuje jednoduché věty a krátké texty 	<ul style="list-style-type: none"> minulý čas prostý - pravidelná i nepravidelná slovesa 	
<ul style="list-style-type: none"> aplikuje do určité situace jednoduchou informaci, například dotaz na orientaci ve městě 	<ul style="list-style-type: none"> použití předložek, příslovcí místa známé slovní zásoby a frazeologie 	
<ul style="list-style-type: none"> dokáže se domluvit jednoduchým způsobem v běžných každodenních situacích: v obchodě, při představování 	<ul style="list-style-type: none"> minulý čas slovesa býti slovní zásoba z okruhu nakupování popis osoby 	
<ul style="list-style-type: none"> umí popsat určitou osobu či místo dokáže vytvořit srovnání mezi dvěma osobami či místy 	<ul style="list-style-type: none"> číslovky řadové a násobné vyjádření zamyšlené budoucnosti práce s mapou 	
<ul style="list-style-type: none"> napíše neformální dopis sestaví jednoduchý dotazník vytvoří jednoduché sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> blízká budoucnost (going to) přídavná jména a příslovce 	
<ul style="list-style-type: none"> dokáže popsat oblíbenou knížku, vypravuje její děj, charakterizuje hlavní postavy, jejich povahové vlastnosti 	<ul style="list-style-type: none"> použití prostého i průběhového času čas minulý prostý v otázce i záporu stupňování přídavných jmen 	

<ul style="list-style-type: none"> • je schopen požádat o pomoc v každodenních situacích • vyjádřit přání • vyřídit objednávku např. v restauraci 	<ul style="list-style-type: none"> • rozšířená slovní zásoba v daném okruhu • názvy teplých i studených pokrmů - jídelní lístek
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledá požadované informace v jednoduchých autentických materiálech 	<ul style="list-style-type: none"> • počítatelná a nepočítatelná podstatná jména • daná slovní zásoba

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<u>ŽAK</u>		
<ul style="list-style-type: none"> rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně 	<ul style="list-style-type: none"> četba textu se zeměpisnou tematikou (popis zeměkoule, členění na světadíly, oceány) četba autentického textu 	
<ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduché a zřetelně vyslované promluvě a konverzaci, je schopen na zadané téma konverzovat 	<ul style="list-style-type: none"> vytvoření podmětné otázky přivlastňovací zájmena samostatná neurčitá a záporná zájmena vyžití způsobových sloves 	
<ul style="list-style-type: none"> sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících se životem v rodině 	<ul style="list-style-type: none"> přítomný čas prostý i průběhový zápor i otázka slovní zásoba z daného okruhu 	
<ul style="list-style-type: none"> tvoří a gramaticky správně obměňuje jednoduché věty a krátké texty 	<ul style="list-style-type: none"> minulý čas prostý - pravidelná i nepravidelná slovesa 	
<ul style="list-style-type: none"> aplikuje do určité situace jednoduchou informaci, například dotaz na orientaci ve městě 	<ul style="list-style-type: none"> použití předložek, příslovcí místa, známé slovní zásoby a frazeologie 	
<ul style="list-style-type: none"> dokáže se domluvit jednoduchým způsobem v běžných každodenních situacích: v obchodě, při představování 	<ul style="list-style-type: none"> minulý čas slovesa být slovní zásoba z okruhu nakupování popis osoby 	
<ul style="list-style-type: none"> umí popsat určitou osobu či místo dokáže vytvořit srovnání mezi dvěma osobami či místy 	<ul style="list-style-type: none"> číslovky řadové a násobné vyjádření budoucnosti práce s mapou 	

<ul style="list-style-type: none"> • napíše neformální dopis • sestaví jednoduchý dotazník • vytvoří jednoduché sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> • blízká budoucnost (going to) • přídavná jména a příslovce 	<p>Osobnostní a sociální výchova kooperace a kompetence</p> <p>Mediální výchova tvorba mediálního sdělení</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět</p> <p>Multikulturní výchova mezilidské vztahy a kulturní diference</p> <p>Výchova demokratického občana občan, společnost, stát</p>
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže popsat oblíbenou knížku, vypravuje její děj, charakterizuje hlavní postavy, jejich povahové vlastnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • použití prostého i průběhového času • čas minulý prostý v otázce i záporu • stupňování přídavných jmen 	
<ul style="list-style-type: none"> • je schopen požádat o pomoc v každodenních situacích • vyjádřit přání • vyřídit objednávku např. v restauraci 	<ul style="list-style-type: none"> • rozšířená slovní zásoba v daném okruhu • názvy teplých i studených pokrmů - jídelní lístek 	
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledá požadované informace v jednoduchých autentických materiálech 	<ul style="list-style-type: none"> • počítatelná a nepočítatelná podstatná jména • daná slovní zásoba 	

<ul style="list-style-type: none"> • má základní poznatky o zemích dané jazykové oblasti 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba - názvy států • použití stupňování přídavných jmen • srovnání (tak jako - as-as) 	<p>Výchova demokratického občana principy demokracie</p> <p>Osobnostní a sociální výchova kooperace a kompetence</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech jsme Evropané práce v realizačním týmu, tvorba mediálního sdělení</p>
<ul style="list-style-type: none"> • umí samostatně pracovat s přiměřeně náročnými texty v elektronické podobě, či vytvořit překlad daného textu 	<ul style="list-style-type: none"> • použití gramatických časů - přítomného, budoucího i minulého • podmiňovací způsob 	
<ul style="list-style-type: none"> • umí vyplnit základní údaje ve formuláři, dotazníku, přihlášce 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba v okruhu osobních údajů, rodiny • rodinní příslušníci • použití frázových sloves 	

<ul style="list-style-type: none"> • dokáže zpracovat zadané či volné téma s použitím slovníku a dalších jazykových příruček, nebo internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • flexibilní orientace ve slovníku, popřípadě na překladači v PC
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže s využitím slovníku pracovat s informacemi z různých materiálů – z časopisů, prospektů apod. 	<ul style="list-style-type: none"> • nová slovní zásoba, vyhledaná ve slovníku • tvorba vět s různými typy gramatických časů
<ul style="list-style-type: none"> • zvládne práci s počítačovými programy na anglický jazyk 	<ul style="list-style-type: none"> • znalost počítače • daná slovní zásoba • orientace v novém textu pomocí překladače na PC
<ul style="list-style-type: none"> • tvoří písemně a gramaticky správně souvětí a složitější texty 	<ul style="list-style-type: none"> • podmínkové věty typu 1 • předpřítomný čas prostý
<ul style="list-style-type: none"> • umí se domluvit v běžných každodenních situacích, na dovolené v zahraničí 	<ul style="list-style-type: none"> • způsobová slovesa • podmínkové věty typu 2 • blízká budoucnost (going to)

Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK – 9. ročník

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁTÉMATA
<u>ŽAK</u>		
<ul style="list-style-type: none"> • sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se zájmů, očekávané budoucnosti aj. 	<ul style="list-style-type: none"> • gramatické časy, předpřítomný čas prostý i průběhový • frázová slovesa 	
<ul style="list-style-type: none"> • odvodí význam podobných slov v kontextu • převypravuje příběh, či informační sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> • daná slovní zásoba • podmiňovací způsob přítomný, předpřítomný čas prostý i průběhový • podmínkové věty typu 1+2 	

9.1.3. Další cizí jazyk Německý jazyk

Charakteristika vzdělávacího oboru

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět německý jazyk se vyučuje jako samostatný předmět v 7. až 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu německý jazyk:

- přispívá k chápání a objevování skutečností
- poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v rámci Evropy a světa
- snižuje jazykové bariéry
- umožňuje poznávat život lidí a kulturní tradice v německy mluvících zemích
- prohlubuje mezinárodní porozumění

Předmět německý jazyk je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty jako např.:

- zeměpis - zeměpisné údaje o zemích s úředním jazykem němčinou
- dějepisem - informace o dějinách v německy mluvících zemích
- přírodovědou, přírodopisem - zvířata
- hudební výchovou - písničky
- českým jazykem - dramatická výchova
- matematikou - číslice

Předmětem prolínají průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj, poznávání lidí, komunikace

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímají, objevujeme Evropu a svět

Multikulturní výchova – lidské vztahy, kulturní diference, multikulturalita, etnický původ

Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu

Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí

Výchova demokratického občana – občanská společnost a škola

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu německý jazyk využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- pochopit důležitost schopnosti komunikovat německy pro další studium i praktický život,
- propojovat probraná témata a jazykové jevy,

Kompetence k řešení problémů

- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí,
- nebát se mluvit německy s cizím člověkem,
- naučit se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba

Kompetence komunikativní

- porozumět jednoduchému sdělení v německém jazyce,
- umět zformulovat jednoduché myšlenky německy,
- rozumět promluvě i přiměřenému textu v německém jazyce,
- využívat dovednosti osvojené v německém jazyce k navázání kontaktu či vztahu,

Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu,
- dodržovat v německy mluvícím prostředí zásady slušného chování,
- spolupracovat v německy hovořící skupině na jednoduchém úkolu,

Kompetence občanské

- získat představu o zvycích v německy mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi.
- respektovat národní, kulturní a historické tradice jiných zemí.

Kompetence pracovní

- samostatně pracovat s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem,
- využívat německého jazyka k získávání informací z různých oblastí

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TĚMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • umí pozdravit, rozloučit se • ví, kde bydlí • představí se 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba z tematických celků: pozdravy a rozloučení, představování se 	<p>Multikulturní výchova Multikulturalita – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění. Lidské vztahy Evropa k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímají – zvyky a tradice německy mluvících národů Osobnostní a sociální výchova poznávání lidí, komunikace Výchova demokratického občana Občanská společnost a škola</p>
<ul style="list-style-type: none"> • umí představit členy rodiny • řekne, co kdo dělá 	<ul style="list-style-type: none"> • tematické celky: moje rodina, moji kamarádi, volný čas • představování se, vyjádřit souhlas a nesouhlas, sdělení záliby 	
<ul style="list-style-type: none"> • umí pojmenovat činnosti podle obrázků • ukáže a řekne, co kdo dělá 	<ul style="list-style-type: none"> • sdělení záliby a činnosti jiných 	
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže počítat do dvanácti • určí celé hodiny 	<ul style="list-style-type: none"> • čísla (1-12) 	
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže pojmenovat školní potřeby • zná jejich barvu, počet 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba z tematických celků: škola, školní věci 	
<ul style="list-style-type: none"> • čte nahlas plynule a foneticky správně velmi jednoduché texty 	<ul style="list-style-type: none"> • četba textu z učebnice • technika čtení • základní fonetické značky • slovní zásoba z tematických celků: záliby, sportovní činnosti 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům (v cizím jazyce) při práci ve třídě a dokáže na ně reagovat 	<ul style="list-style-type: none"> • pokyny a instrukce • reakce na pokyny 	
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže počítat do sta • zná roční období, měsíce 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba z tematických celků: mám počítač čísla (1-100) 	
<ul style="list-style-type: none"> • naváže kontakt s konkrétní osobou • vyžádá jednoduchou informaci • řeší velmi jednoduché situace související se seznamováním 	<ul style="list-style-type: none"> • oslovení, reakce na oslovení • otázky a odpovědi • pořádek slov ve větě 	
<ul style="list-style-type: none"> • čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu • orientuje se v obsahu jednoduchého textu • vyhledává odpovědi na otázky, potřebnou informaci 	<ul style="list-style-type: none"> • četba textu z učebnice, popř. z autentického textu s porozuměním • slovní zásoba z tematických celků: o prázdninách, popis cesty • tvorba otázky, rozkazu 	

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TĚMATA
ZAK		
<ul style="list-style-type: none"> zvládá základy písemného projevu písemně sestaví jednoduché sdělení (např. pozdrav) 	<ul style="list-style-type: none"> písemná podoba různých forem sdělení (např. pozdrav, omluva) odlišnosti českého a německého slovosledu 	<p>Osobnostní a sociální výchova mezilidské vztahy – sociální rozvoj Evropa k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímají Multikulturní výchova kulturní diference – lidské vztahy</p>
<ul style="list-style-type: none"> sestaví jednoduché sdělení a odpověď na sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> krátká sdělení tematické celky: mám narozeniny, přání 	
<ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduché konverzaci dvou osob a chápe její obsah a smysl 	<ul style="list-style-type: none"> oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, poděkování, žádost o pomoc tematický celek: u nás doma 	
<ul style="list-style-type: none"> zná dny v týdnu, ví, co dělá dnes umí hodiny a vyjádří, co a kdy v průběhu dne dělá dokáže počítat do tisíce 	<ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba z tematických celků: roční období, svátky můj den 	
<ul style="list-style-type: none"> používá abecední slovník učebnice 	<ul style="list-style-type: none"> abeceda práce se slovníkem 	
<ul style="list-style-type: none"> čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích 	<ul style="list-style-type: none"> četba textu z učebnice, popř. z autentického textu s porozuměním slovní zásoba z tematických celků: můj týden ve škole předměty, rozvrh hodin zdraví a lidské tělo ve městě a na venkově počasí a zase prázdniny 	

o Vyučovací předmět: NĚMECKÝ JAZYK JAKO DRUHÝ CIZÍ JAZYK – 9. ročník

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TĚMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým pokynům (v cizím jazyce) při práci ve třídě a dokáže na ně reagovat 	<ul style="list-style-type: none"> pokyny a instrukce reakce na pokyny 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova mezilidské vztahy – sociální rozvoj Evropa k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímají Multikulturní výchova kulturní diference – lidské vztahy</p>
<ul style="list-style-type: none"> čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu orientuje se v obsahu jednoduchého textu vyhledává odpovědi na otázky, potřebnou informaci 	<ul style="list-style-type: none"> četba textu z učebnice, popř. z autentického textu s porozuměním tvorba otázky, rozkazu 	
<ul style="list-style-type: none"> aktivně se zapojí do jednoduché konverzace pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci 	<ul style="list-style-type: none"> pravidla komunikace v běžných každodenních situacích – pozdrav, poděkování, představení reakce na otázky, čas a směr, cesta 	
<ul style="list-style-type: none"> naváže kontakt s konkrétní osobou vyžádá jednoduchou informaci sestaví jednoduché sdělení a odpověď na sdělení řeší jednoduché situace související se seznamováním 	<ul style="list-style-type: none"> pravidla komunikace v běžných každodenních situacích – pozdrav, poděkování, představení 	
<ul style="list-style-type: none"> čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích 	<ul style="list-style-type: none"> četba textu z učebnice, popř. z autentického textu s porozuměním slovní zásoba z tematických celků: cestování, země a lidé volný čas a záliby jídlo a nápoje nakupování zvířata a příroda německy mluvící země povolání, studium 	
<ul style="list-style-type: none"> řeší jednoduché situace související se zahájením, vedením a ukončením rozhovoru a se získáváním a poskytováním základních místních, časových i jiných informací 	<ul style="list-style-type: none"> vedení rozhovoru žádá o radu, dotáže se na směr a cestu orientuje se ve městě 	
<ul style="list-style-type: none"> používá slovníky 	<ul style="list-style-type: none"> práce se slovníkem a slovníkem na internetu 	

9.2. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na tematické okruhy – Čísla a proměnná (2. stupeň), Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy.

V tematickém okruhu si žáci osvojují:

a) Čísla a proměnná - aritmetické operace v jejich třech složkách

- dovednost provádět operaci
- algoritmické porozumění
- významové porozumění
- Žáci se učí získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním, seznamují se s pojmem proměnná a její rolí při matematizaci reálných situací

b) závislosti, vztahy a práce s daty

- rozpoznávání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa
- změny a závislosti, které analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů

c) geometrie v rovině a prostoru

- určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině, učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah, povrch a objem, zdokonalují si svůj grafický projev.

d) nestandardní aplikační úlohy a problémy

- uplatňování logického myšlení, řešení problémových situací a úloh z běžného života, tyto úlohy prolínají všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh)
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému, vyhodnocování správnosti výsledků
- přesnému a stručnému vyjadřování užívání matematického jazyka včetně symboliky
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti

9.2.1. MATEMATIKA

Charakteristika vzdělávacího oboru

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět matematika je vyučován jako samostatný předmět:

- v 6. ročníku 4 hodiny týdně
- v 7. ročníku 4 hodiny týdně
- v 8. ročníku 4 hodiny týdně
- v 9. ročníku 3 hodiny týdně + 1 hodina disponibilní

Předmětem prolínají průřezová témata:

Osobností a sociální výchova, Výchova demokratického občana – důraz je kladen na formování volných a charakterových rysů – rozvíjí důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, vynalézavost, tvořivost, práce s mapou, slevy, využití poměru,....

Environmentální výchova – stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek, ochrana životního prostředí,....

Výchova myšlení v evropských a globálních souvislostech – srovnání států, HDP, grafy,....

Multikulturní výchova – vzájemné respektování

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu matematika využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- vyhledávat informace, třídít je a na základě jejich pochopení a propojení je využívat v procesu učení
- osvojovat si základní matematické pojmy a vztahy postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- vytvářet zásobu matematických nástrojů (pojmu a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh) a pracovat s nimi
- využívat prostředky výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

- rozpoznat a vyřešit problém, přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách
- hledat a navrhnout další způsoby řešení a užívat při řešení problému logické a matematické postupy
- učit se zvolit správný postup při řešení úloh a problémů,
- provádět rozbor problému a plánu řešení,
- být schopen obhájit a zdůvodnit postup řešení

Kompetence komunikativní

- formulovat a vyjadřovat myšlenky v logickém sledu
- zdůvodňovat matematické postupy
- komunikovat na odpovídající úrovni

Kompetence sociální a personální

- spolupracovat ve skupině, ovlivňovat kvalitu společné práce, popř. poskytnout radu či pomoc druhým
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- učit se věcně argumentovat, schopnosti sebekontroly

Kompetence občanské

- respektovat názory ostatních
- zodpovědně se rozhodovat podle dané situace

Kompetence pracovní

- bezpečně používat pomůcky a nástroje určené k rýsování
- zdokonalovat si svůj grafický projev
- organizovat si efektivně vlastní práce

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla provádí početní operace s přirozenými čísly z paměti a písemně provádí odhady a kontrolu výpočtů, zaokrouhluje umí zobrazit přirozené číslo na číselné ose 	<ul style="list-style-type: none"> rozšířené opakování přirozená čísla čtení a zápis čísla v desítkové soustavě zobrazení na číselné ose početní operace 	<p>Osobnostní a sociální výchova určení obvodu pozemku apod. odhad a určení např. ceny nákupu... obsah pokoje, pozemku,...</p>
<ul style="list-style-type: none"> užívá a rozlišuje pojmy přímka, polopřímka, úsečka rýsuje lineární útvary převádí jednotky délky, hmotnosti, času umí vypočítat obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů charakterizuje a třídí základní rovinné útvary 	<ul style="list-style-type: none"> geometrické útvary v rovině rovina, bod, úsečka, přímka, polopřímka, kružnice, kruh převody jednotek obvody čtverce, obdélníku, trojúhelníku 	
<ul style="list-style-type: none"> čte a zapisuje desetinná čísla umí zobrazit desetinné číslo na číselné ose porovnává a zaokrouhluje desetinná čísla, zaokrouhluje a provádí odhady provádí početní operace s desetinnými čísly umí vypočítat aritmetický průměr převádí jednotky s danou přesností 	<ul style="list-style-type: none"> desetinná čísla čtení a zápis v desítkové soustavě zobrazení na číselné ose porovnávání zaokrouhlování početní operace aritmetický průměr převody jednotek 	
<ul style="list-style-type: none"> zná pojem násobek, dělitel umí použít znaky dělitelnosti rozumí pojmu prvočíslo, číslo složené rozloží číslo na součin prvočísel určuje a užívá násobky a dělitele včetně nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v \mathbb{N} 	<ul style="list-style-type: none"> dělitelnost přirozených čísel násobek, dělitel, znaky dělitelnosti prvočíslo, číslo složené společný násobek, společný dělitel 	

- rozumí pojmu
 - narýsuje a změří daný úhel
 - umí graficky přenést úhel a sestrojít jeho osu
 - rozlišuje a pojmenuje druhy úhlů
 - provádí početní operace s velikostmi úhlů (ve stupních i minutách)
 - pozná dvojice vedlejších úhlů a vrcholových úhlů, umí využít jejich vlastností
 - rozumí pojmu mnohoúhelník
 - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti
 - pozná útvary osově souměrné a shodné útvary
-
- zná jednotky obsahu, umí je převádět
 - umí vypočítat obsah čtverce a obdélníku
 - využívá znalostí (obsah čtverce, obdélníku) při výpočtech obsahů složitějších obrazců
 - charakterizuje jednotlivá tělesa (kvádr, krychle)
 - umí načrtnout a narýsovat síť a z ní těleso vymodelovat
 - načrtne a sestrojí obraz krychle a kvádrů ve volném rovnoběžném promítání
 - vypočítá povrch krychle, kvádrů
 - užívá jednotky objemu a vzájemně je převádí
 - odhaduje a vypočítá objem krychle, kvádrů
 - určí a znázorní různé druhy trojúhelníků a zná jejich vlastností
 - pojmenuje, znázorní a správně užívá základní pojmy (strana, výška, vnitřní a vnější úhly)
 - umí sestrojít těžnice, střední příčky, výšky trojúhelníku
 - umí sestrojít trojúhelníku kružnici opsanou a vepsanou

- **úhel a jeho velikost**
 - pojem, rýsování a přenášení úhlu
 - osa úhlu
 - jednotky velikosti úhlu a měření velikosti úhlu
 - ostrý, tupý, pravý a přímý úhel
 - početní operace s velikostmi úhlů
 - vrcholové a vedlejší úhly
 - mnohoúhelníky – pojem
 - **osová souměrnost**
 - shodné útvary
 - osově souměrné útvary
-
- **povrch a objem krychle a kvádrů**
 - obsah čtverce a obdélníku
 - jednotky obsahu
 - obsah čtverce a obdélníku
 - obsah složitějších obrazců (s využitím znalostí obsahu čtverce a obdélníku)
 - kvádr, krychle, síť těles
 - zobrazování těles
 - povrch krychle, kvádrů
 - jednotky objemu
 - objem krychle, kvádrů
 - **trojúhelník**
 - pojem, druhy
 - vnitřní a vnější úhly trojúhelníku
 - těžnice, střední příčky, výšky
 - kružnice opsaná, vepsaná
 -

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • modeluje a zapisuje zlomkem část celku • převádí zlomky na desetinná čísla a naopak • porovnává zlomky • provádí početní operace s racionálními čísly • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část – přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem • analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nich využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel 	<ul style="list-style-type: none"> • opakování učiva 6. ročníku • racionální čísla • čtení a zápis zlomku • vztah mezi zlomky a desetinnými čísly • zobrazení na číselné ose • převrácený zlomek • smíšené číslo • početní operace • složený zlomek 	<p>Osobnostní a sociální výchova práce s mapou, využití poměru v domácnosti (vaření, míchání barev...) slevy</p> <p>Environmentální výchova stav ovzduší přítomnost škodlivých</p>
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje kladná a záporná čísla • umí zobrazit kladná a záporná čísla na vodorovné i svislé číselné ose • chápe pojem opačné číslo • určí absolutní hodnotu daného čísla a chápe její geometrický význam • provádí početní operace s celými čísly • analyzuje a řeší jednoduché problémy • modeluje konkrétní situace, v nich využívá matematický aparát v oboru celých čísel 	<ul style="list-style-type: none"> • celá čísla • čtení a zápis čísla • zobrazení na číselné ose • opačné číslo • absolutní hodnota • početní operace 	

<ul style="list-style-type: none"> • umí vyjádřit poměr mezi danými hodnotami • zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném poměru • dělí celek na části v daném poměru • pracuje s měřítky map a plánů • řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem • rozumí a využívá pojmu úměra • využívá trojčlenku při řešení slovních úloh • určí vztah přímé a nepřímé úměrnosti • vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem, rovnice 	<ul style="list-style-type: none"> • poměr, přímá a nepřímá úměrnost • pojem • zvětšení a zmenšení v daném poměru • rozdělení dané hodnoty v daném poměru • měřítko • úměra • přímá a nepřímá úměrnost • trojčlenka 	
<ul style="list-style-type: none"> • chápe pojem 1% • užívá základní pojmy procentového počtu • vyjádří část celku pomocí procent • řeší slovní úlohy • chápe pojem promile • zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností • řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) 	<ul style="list-style-type: none"> • procenta • pojem • základ, procentová část, počet procent • promile • slovní úlohy 	
<ul style="list-style-type: none"> • umí charakterizovat pojem rovnoběžníku • rozlišuje různé typy rovnoběžníků • umí sestavit rovnoběžník • odhaduje a vypočítává obvod a obsah rovnoběžníku • odhaduje a vypočítá obsah trojúhelníku 	<ul style="list-style-type: none"> • rovnoběžníky • pojem • vlastnosti • rozdělení • konstrukce • obvod a obsah • obsah trojúhelníku 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná a pojmenuje lichoběžník • umí sestavit lichoběžník • vypočítá obvod a obsah lichoběžníku 	<ul style="list-style-type: none"> • lichoběžník • pojem • konstrukce 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozezná a pojmenuje hranol • načrtne a narýsuje obraz tělesa v rovině • načrtne a narýsuje síť hranolu • odhaduje a vypočítá povrch a objem hranolu 	<ul style="list-style-type: none"> • povrch a objem hranolů • pojem hranol • povrch a objem hranolu 	

<ul style="list-style-type: none"> • načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti • určí středově souměrný útvar 	<ul style="list-style-type: none"> • středová souměrnost • sestrojení obrazu obrazce ve středové souměrnosti
	<ul style="list-style-type: none"> • závěrečné opakování

Vyučovací předmět: MATEMATIKA – 8. ročník

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> rozumí pojmu výraz matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných určí hodnotu číselného výrazu zapiše pomocí výrazu s proměnnou slovní text umí dosadit do výrazu s proměnnou provádí početní operace s výrazy 	<ul style="list-style-type: none"> opakování učiva 7. ročníku Výrazy číselné výrazy proměnná výrazy s proměnnou úpravy výrazů 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech srovnání států – HDP, počet obyvatel, stav obyvatel zdravotnictví, průmyslu</p> <p>Environmentální výchova ochrana životního prostředí stav ovzduší</p> <p>Osobnostní a sociální výchova objem a povrch nádrže, bazénu, ... zavlažování pozemku, ...</p>
<ul style="list-style-type: none"> určí druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulačky užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech chápe pojem reálné číslo 	<ul style="list-style-type: none"> druhá mocnina a odmocnina pojem čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin určení druhých mocnin a odmocnin pojem reálného čísla 	
<ul style="list-style-type: none"> rozliší odvěsny a přepony rozumí odvození vzorce Pythagorovy věty využívá poznatků při výpočtu délek stran pravoúhlého trojúhelníku umí využít poznatky ve slovních úlohách zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností 	<ul style="list-style-type: none"> Pythagorova věta pojem výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku užití Pythagorovy věty 	
<ul style="list-style-type: none"> zapiše číslo ve tvaru $a \cdot 10^n$ pro 1 	<ul style="list-style-type: none"> mocniny s přirozeným mocnitelem čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem zápis čísla pomocí mocnin deseti početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem 	
<ul style="list-style-type: none"> užívá a zapisuje vztah rovnosti řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav provádí zkoušku řešení 	<ul style="list-style-type: none"> lineární rovnice rovnost lineární rovnice 	

<ul style="list-style-type: none"> • matematizuje jednoduché reálné situace • vyřeší daný problém aplikací získaných matematických poznatků a dovedností • řeší slovní úlohy (pomocí lineárních rovnic, úvahou) • zdůvodní zvolený postup řešení • ověří výsledek řešení • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek, nalézá různá řešení 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní úlohy
<ul style="list-style-type: none"> • určí vzájemnou polohu přímky a kružnice • určí vzájemnou polohu dvou kružnic • vypočítává obvod a obsah kruhu 	<ul style="list-style-type: none"> • kruh, kružnice • vzájemná poloha přímky a kružnice • vzájemná poloha dvou kružnic • délka kružnice • obsah kruhu
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje válec • vypočítá povrch a objem válce 	<ul style="list-style-type: none"> • válec • pojem • povrch válce • objem válce
<ul style="list-style-type: none"> • umí sestavit jednoduché konstrukce • rozumí pojmu množiny všech bodů dané vlastnosti • využívá poznatků (výška, těžnice, Thaletova kružnice) v konstrukčních úlohách 	<ul style="list-style-type: none"> • konstrukční úlohy • jednoduché konstrukce • množiny všech bodů dané vlastnosti • Thaletova kružnice • konstrukční úlohy
<ul style="list-style-type: none"> • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy • zaznamená výsledky jednoduchých statistických šetření do tabulek • vyhledá a vyhodnotí jednoduchá statistická data v grafu a tabulce 	<ul style="list-style-type: none"> • shromažďování, třídění a vyhodnocování statistických údajů • základní statistické pojmy, základní charakteristiky statistického souboru

Vyučovací předmět: MATEMATIKA – 9. ročník

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> rozkládá výraz na součin (vytýkáním, pomocí vzorců) provádí početní operace s lomenými výrazy 	<ul style="list-style-type: none"> výrazy úpravy výrazů pomocí vzorců rozklad výrazů na součin pojem lomený výraz početní operace s lomenými výrazy 	<p>Osobnostní a sociální výchova čtení z grafu jízdni řady spotřeba benzínu plat, srážky, úroky, plány spotřeba materiálu např. ve stavebnictví</p>
<ul style="list-style-type: none"> řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli s využitím znalostí o lomených výrazech 	<ul style="list-style-type: none"> rovnice s neznámou ve jmenovateli 	
<ul style="list-style-type: none"> řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými (metoda sčítací a dosazovací) řeší slovní úlohy pomocí soustav lineárních rovnic 	<ul style="list-style-type: none"> soustavy rovnic soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic 	
<ul style="list-style-type: none"> užívá a zapisuje vztah nerovnosti řeší lineární nerovnice a jejich soustavy znázorní řešení lineárních nerovnic na číselné ose 	<ul style="list-style-type: none"> nerovnice, soustavy nerovnic nerovnost lineární nerovnice soustava lineárních nerovnic 	
<ul style="list-style-type: none"> zakreslí bod v PSS chápe pojem funkce rozdělí lineární a kvadratickou funkci sestaví tabulku a zakreslí graf dané funkce užívá funkční vztahy při řešení úloh 	<ul style="list-style-type: none"> funkce pravoúhlá soustava souřadnic pojem funkce lineární funkce (přímá úměrnost) 	
<ul style="list-style-type: none"> řeší úlohy z praxe na jednoduché úrokování 	<ul style="list-style-type: none"> finanční matematika základní pojmy finanční matematiky 	<p>Osobnostní a sociální výchova čtení z grafu jízdni řady spotřeba benzínu plat, srážky, úroky, plány spotřeba materiálu např. ve stavebnictví</p>
<ul style="list-style-type: none"> rozliší shodné a podobné útvary užívá věty o podobnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách 	<ul style="list-style-type: none"> podobnost podobnost věty o podobnosti trojúhelníků 	
<ul style="list-style-type: none"> charakterizuje jednotlivá tělesa umí narýsovat síť a z ní těleso vymodelovat vypočítá povrch a objem těles 	<ul style="list-style-type: none"> tělesa kužel, jehlan, koule povrch a objem těles 	
	<ul style="list-style-type: none"> závěrečné opakování rozšiřující učivo goniometrické funkce 	

9.3. **INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE (IKT)**

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úroveň informační gramotnosti. Umožňuje realizovat metodu „učení kdykoliv a kdekoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky. Dovednosti získané v IKT umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku a informační zdroje ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- Poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních technologií
- Porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložení na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- Schopností formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- Porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů
- Využívání výpočetní techniky, využívání aplikačního i výukového software
- Tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci své práce
- Šetrné práci s výpočetní technikou
- Zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích

9.3.1. INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího oboru

Časové a organizační vymezení

Předmět informatika se vyučuje na 2. stupni v 8. ročníku 1 hodinu a 9. ročníku 1 disponibilní hodina

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání, cvičení pozornosti a soustředění, dovedností, zapamatování, řešení problémů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – schopnost srovnávat kulturní projevy, nacházet společné znaky, schopnost racionálně uvažovat

Multikulturní výchova – komunikace s příslušníky odlišných skupin, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění

Mediální výchova – úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace, zpracování mediálních sdělení, různé typy sdělení, stavba sdělení

Výchova demokratického občana – význam dodržování pravidel, uplatňování svých názorů v diskusích, demokraticky se podílet na rozhodnutí celku, schopnost kompromisu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu informatika využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- na základě zadávaných úkolů samostatně objevovat možnosti využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.

- číst z příruček a manuálů a dělat si k těmto materiálům takové poznámky, které jim později pomohou při práci s informačními technologiemi.

Kompetence k řešení problémů

- zadáváním vhodných úloh a projektů tvořivě přistupovat k jejich řešení, učit se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- nejen nalézat řešení, ale také ho prakticky provádět a dotáhnout do konce

Kompetence komunikativní

- učit se využívat vhodné technologie pro komunikaci na dálku – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- učit se při komunikaci dodržovat vztávané konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- učit se při práci kolegiálně se radit či pomoci, případně při projektech se učit pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- zúčastnit se hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- seznamovat se s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- naučit se při zpracovávání informací kriticky myslet nad obsahy sdělení, které získají prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívat ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Vyučovací předmět: **INFORMATIKA**

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	ROČNÍK	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<u>ŽAK</u>			
<ul style="list-style-type: none"> seznámí se s druhy počítačů a jejich rozdíly 	<ul style="list-style-type: none"> rozdělení počítačů (PC, Notebook, Netbook, NetTop, Tablet, PDA, Server) součásti počítače (hardware, software) 	6.	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí význam pojmu hardware pojmenuje nejběžnější součásti a zařízení počítače zná funkce jednotlivých kláves na klávesnici chápe rozdíl mezi pravým a levým tlačítkem myši zná klik a dvojklik 	<ul style="list-style-type: none"> nejdůležitější komponenty (základní deska, procesor, operační paměť, pevný disk, grafická karta), přídatné karty, mechaniky, klávesnice, polohovací zařízení (myš, touchpad,...), periferní zařízení (vstupní, výstupní) 	6.	
<ul style="list-style-type: none"> pochopí možnosti přenosu dat mezi počítači a dalšími perifériemi seznámí se s jednotkami kapacity a základními převody 	<ul style="list-style-type: none"> média (magnetická média, optická média, paměťové karty, flash disky) a kapacita (jednotky kapacity, převody jednotek kapacity) 	6.	
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí význam pojmu software, pochopí jeho rozdělení 	<ul style="list-style-type: none"> software a jeho rozdělení (operační systémy, aplikační programy) 	6.	
<ul style="list-style-type: none"> pochopí funkci operačního systému a rozdíl mezi Windows a Linux 	<ul style="list-style-type: none"> operační systémy a jejich funkce představení OS Windows, Linux - jejich porovnání 	6.	<p>Osobnostní a sociální výchova smysl pro zodpovědnost, etiku samostatnost při řešení problémů Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech vyhledávání a komunikace informací o světě Multikulturní výchova komunikace s lidmi z různých kultur</p>
<ul style="list-style-type: none"> chápe rozdíl mezi složkou a souborem zná nejdůležitější typy souborů orientuje se ve struktuře složek umí zadat požadavek pro vyhledávání 	<ul style="list-style-type: none"> soubory (nejdůležitější typy souborů) a složky (stromová struktura složek) a jejich vyhledávání na disku 	6.	
<ul style="list-style-type: none"> zná jednotlivé části OS Windows, umí pracovat s okny 	<ul style="list-style-type: none"> OS Windows (pracovní plocha, hlavní panel, nabídka Start, upozorňovací oblast hlavního panelu, dialogová okna, kontextové nabídky) práce s okny (zvětšení, zmenšení, maximalizace, minimalizace, přesun po ploše) 	6.	

<ul style="list-style-type: none"> chápe rozdělení programů a umí je zařadit do příslušné skupiny 	<ul style="list-style-type: none"> rozdělení programů (skupiny programů – příslušenství Windows, kancelářské programy, grafické editory, multimediální přehrávače, komunikační programy, ...) 	6.	
<ul style="list-style-type: none"> umí spustit libovolnou aplikaci dokáže přepínat mezi více spuštěnými aplikacemi a otevírat soubor v libovolné aplikaci 	<ul style="list-style-type: none"> spouštění programů přepínání mezi programy předávání souborů mezi různými programy 	6.	
<ul style="list-style-type: none"> zná pojem schránka, umí s ní pracovat 	<ul style="list-style-type: none"> schránka ve Windows kopírování a přesouvání souborů a složek 	6.	
<ul style="list-style-type: none"> chápe pojem počítačová grafika rozdíl mezi rastrovou a vektorovou grafikou zná nejdůležitější rastrové formáty 	<ul style="list-style-type: none"> počítačová grafika (rastrová x vektorová grafika, jejich princip nejdůležitější rastrové formáty) 	6.	
<ul style="list-style-type: none"> zvládá základní postupy pro práci s digitální fotografií dokáže změnit rozměry, oříznout, upravit jas a kontrast a zkomprimovat jednu nebo více fotografií najednou 	<ul style="list-style-type: none"> práce s digitální fotografií – změna rozměrů, oříznutí, úprava jasu a kontrastu, uložení (komprese) jedné nebo více fotografií najednou 	6.	
<ul style="list-style-type: none"> dokáže nakreslit a upravit vektorový obrázek ve vektorovém editoru 	<ul style="list-style-type: none"> práce s vektorovým editorem 	6.	
<ul style="list-style-type: none"> respektuje hlavní bezpečnostní zásady a pravidla práce s počítačem 	<ul style="list-style-type: none"> zásady bezpečnosti práce při využívání informační techniky virové napadení nebezpečí zneužití dat 	6.	
<ul style="list-style-type: none"> pochopí pojem webový prohlížeč a umí s ním pracovat vyhledá informace používá jednoduché a vhodné cesty k nalezení informací 	<ul style="list-style-type: none"> webové prohlížeče, využití informačních technologií k vyhledávání informací správná formulace požadavku při vyhledávání 	6.	

<ul style="list-style-type: none"> komunikuje pomocí internetu a využívá nejběžnější komunikační nástroje 	<ul style="list-style-type: none"> základní způsoby komunikace (e-mail, chat, skype – telefonování) zřízení a obsluha e-mailové schránky pojem e-mailová adresa zřízení icq účtu, skype účtu a jeho používání 	6.
<ul style="list-style-type: none"> dokáže spustit textový procesor otevřít, uložit, vytvořit nový dokument zná prostředí textového procesoru a umí se pohybovat po dokumentu 	<ul style="list-style-type: none"> textový procesor - spuštění, otevření, uložení, vytvoření nového dokumentu popis prostředí, pohyb po dokumentu 	6.
<ul style="list-style-type: none"> umí editovat text, kopírovat a přesouvat bloky textu zná a dodržuje pravidla psaní textu 	<ul style="list-style-type: none"> základní editace textu (kopírování, přesun částí textu) základní pravidla psaní textu (měkký enter, tvrdá mezera) 	6.
<ul style="list-style-type: none"> zná vlastnosti písma, odstavce a stránky umí formátovat písmo, odstavec a stránku 	<ul style="list-style-type: none"> formátování (formát písma, odstavce, stránky) 	6.
<ul style="list-style-type: none"> chápe význam záhlaví a zápatí a jejich vlastností umí číslovat stránky dokumentu 	<ul style="list-style-type: none"> záhlaví a zápatí dokumentu, číslování stránek 	6.
<ul style="list-style-type: none"> dokáže zformátovat text do sloupců 	<ul style="list-style-type: none"> psaní textu do sloupců 	6.

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	ROČNÍK	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>			
<ul style="list-style-type: none"> • pochopí pojem styl a umí se styly pracovat 	<ul style="list-style-type: none"> • styly (styl písma, odstavce, propojený) 	9.	<p>Výchova demokratického občana SW pirátství svoboda slova (i jeho nebezpečí), pluralita názorů</p> <p>Osobnostní a sociální výchova kreativita pravidla komunikace</p> <p>Mediální výchova kritický přístup k informacím, ověřování zdrojů</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech vyhledávání a komunikace informací o světě</p> <p>Multikulturní výchova komunikace s lidmi z různých kultur</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vytvoří propojený dokument s tabulkou a použije funkce hromadné korespondence 	<ul style="list-style-type: none"> • hromadná korespondence vložení objektu z jiného programu do dokumentu 	9.	
<ul style="list-style-type: none"> • umí si přizpůsobit prostředí textového procesoru pro své potřeby 	<ul style="list-style-type: none"> • možnosti přizpůsobení textového procesoru uživateli 	9.	
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže spustit tabulkový kalkulátor, otevřít, uložit, vytvořit nový sešit • zná prostředí tabulkového kalkulátoru a chápe pojem adresa buňky 	<ul style="list-style-type: none"> • tabulkový kalkulátor – spuštění, otevření, uložení, vytvoření nového sešitu • popis prostředí • adresa buňky 	9.	
<ul style="list-style-type: none"> • umí zadávat data do buněk, editovat obsah buněk a nastavovat formát buněk 	<ul style="list-style-type: none"> • zadávání dat do buněk • editace obsahu buněk • formát buňky (číslo, text, datum) 	9.	
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá postupy pro kopírování a přesouvání obsahu buněk, práci se schránkou a umí vložit nebo odstranit řádek či sloupec 	<ul style="list-style-type: none"> • kopírování a přesouvání obsahu buněk • práce se schránkou a vložení a odstranění řádků a sloupců 	9.	
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže zformátovat obsah v buňce a nastavit ohraničení buněk 	<ul style="list-style-type: none"> • formátování buněk a tabulky (formát písma, zarovnání), ohraničení buněk 	9.	
<ul style="list-style-type: none"> • vytvoří základní matematické vzorce 	<ul style="list-style-type: none"> • tvorba základních vzorců (+, -, *, /) 	9.	
<ul style="list-style-type: none"> • zná nejdůležitější funkce a umí je použít 	<ul style="list-style-type: none"> • nejdůležitější funkce (suma, průměr, počet, minimum, maximum, když) 	9.	
<ul style="list-style-type: none"> • umí pracovat s více listy, přidat, odebrat, přejmenovat list • umí adresovat buňku na jiném listu 	<ul style="list-style-type: none"> • práce s listy – přepínání, přidání, odebrání listu, přejmenování, obarvení, skrytí • trojrozměrná tabulka – vzorce mezi vícero listy 	9.	
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže z tabulky vytvořit graf, zná druhy grafů a dokáže přizpůsobit vzhled grafu 	<ul style="list-style-type: none"> • grafy – základní vytvoření grafu, druhy grafů, editace grafu (přemístění, měřítko, přidání či odebrání popisků, názvu, legendy) 	9.	

<ul style="list-style-type: none"> • umí vložit na list obrázek, klipart, nakreslit vlastní tvar 	<ul style="list-style-type: none"> • grafika v tabulkovém kalkulátoru – vkládání obrázků a klipartů, kreslení 	9.	<p>vyhledávání a komunikace informací o světě</p> <p>Multikulturní výchova komunikace s lidmi z různých kultur</p>
<ul style="list-style-type: none"> • umí nastavit list pro tisk, zobrazit náhled a list vytisknout 	<ul style="list-style-type: none"> • náhled před tiskem, tisk listu 	9.	
<ul style="list-style-type: none"> • umí si přizpůsobit prostředí tabulkového kalkulátoru pro své potřeby 	<ul style="list-style-type: none"> • možnosti přizpůsobení tabulkového kalkulátoru uživateli 	9.	
<ul style="list-style-type: none"> • pochopí význam prezentace • naučí se ovládat prezentační program • vytvoří jednoduchou prezentaci a odprezentuje ji 	<ul style="list-style-type: none"> • ovládání prezentačního programu • vytváření jednoduché prezentace a její prezentování 	9.	
<ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s pravidly správné prezentace a vytvoří pokročilou prezentaci • odprezentuje ji 	<ul style="list-style-type: none"> • seznámení se s pravidly správné prezentace • vytváření pokročilých prezentací a jejich předvedení 	9.	
<ul style="list-style-type: none"> • pochopí princip webové stránky • formátování písma v HTML a vložení obrázků a hypertextových odkazů 	<ul style="list-style-type: none"> • základy webových stránek a jazyka HTML (pochopení principu vytvoření webové stránky, formátování písma, vložení obrázku, hypertextové odkazy) 	9.	

9.4. ČLOVĚK A SPOLEČNOST

9.4.1. DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8., a v 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu dějepis směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- vnímání obrazu hlavních vývojových linií
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- chápání kulturní rozmanitosti světa
- utváření pozitivního hodnotového systému

Předmět dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty jako např.:

- zeměpis – orientace v prostoru, územní rozsah států,...
- matematika, fyzika, přírodopis, chemie – vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky,...
- výtvarná výchova – stavební slohy, umělecká díla, významní umělci,...
- hudební výchova – vývoj hudebních projevů, významní skladatelé,...
- jazyky – významní spisovatelé a jejich tvorba,...
- občanská výchova – člověk a společnost, stát a státní zřízení, lidská a občanská práva, volební systém,...
- tělesná výchova – odkaz řecké kultury, olympijské hry,...

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova – komunikace, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů, kreativita,...

Výchova demokratického občana – demokracie, despotie, tyranie, občanská práva, náboženská nesnášenlivost, tolerance, občanská společnost, volební systém, formy vlády, totalita, rasismus, holocaust, ideologie,...

Environmentální výchova – člověk a příroda, příroda a první civilizace, historické památky, dopad průmyslové revoluce na přírodu, zásahy do přírodních poměrů,...

Multikulturní výchova – sblížování a prolínání kulturních vlivů v období helénismu, náš etnický původ, předsudky, stereotypy, husitství, poznávání jiných kultur, mezinárodní solidarita,...

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – integrace Evropy, vliv Říma na raně středověké státy, formování evropských států, křížové výpravy, mírové poselství Jiřího z Poděbrad, reformace, význam objevení Ameriky, buržoazní a buržoazně demokratické revoluce,...

Mediální výchova – národní obrození, propaganda, sdělovací prostředky a politika,...

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu dějepis využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

- vyhledávat informace vhodné k řešení problému, nacházet jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívat získané vědomosti a dovednosti
- samostatně řešit problémy; volit vhodné způsoby řešení
- kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí, být schopen je obhájit

Kompetence komunikativní

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- rozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů,...
- využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracovat ve skupině
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, spolupracovat efektivně s druhými při řešení daného úkolu

Kompetence občanské

- respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, být schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- odmítat útlak a hrubé zacházení, uvědomovat si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví
- projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojovat do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

- dodržovat vymezená pravidla
- používat svých znalostí v běžné praxi

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> osvojí si práci s časovou přímkou dokáže pracovat s pojmy prostor, čas osvojí si základní periodizaci dějin uvede konkrétní příklady zdrojů informací o minulosti pojmenuje instituce, kde jsou - shromažďovány 	<ul style="list-style-type: none"> pravěk úvod do učiva význam zkoumání dějin historické prameny získávání informací o dějinách 	<p style="text-align: center;">Environmentální výchova člověk a příroda, příroda a první civilizace, přírodní katastrofy</p> <p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova komunikace, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů</p> <p style="text-align: center;">Výchova demokratického občana demokracie, despotie, tyranie občanská práva</p> <p style="text-align: center;">Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech integrace Evropy</p>
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná vývojová stadia člověka seznámí se se způsoby obživy a soužití lidí 	<ul style="list-style-type: none"> starší doba kamenná způsob života jednotlivých vývojových typů člověka 	
<ul style="list-style-type: none"> pochopí podmínky a důsledky přechodu k zemědělství pochopí podmínky vzniku řemesel 	<ul style="list-style-type: none"> mladší doba kamenná způsob života a obživy počátky řemesel 	
<ul style="list-style-type: none"> pochopí důsledky oddělení řemesel od zemědělství jako podmínky pro rozvoj obchodu 	<ul style="list-style-type: none"> doba kovů rozvoj řemesel a obchodu zánik rodové společnosti 	
<ul style="list-style-type: none"> uvědomí si nerovnoměrnost vývoje v jednotlivých oblastech světa chápe kulturní rozmanitost světa 	<ul style="list-style-type: none"> naše země v období pravěku shrnutí 	
<ul style="list-style-type: none"> pochopí souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem starověkých států seznámí se s podstatou společenského uspořádání seznámí se s projevy náboženských představ 	<ul style="list-style-type: none"> starověk oblasti starověkého východu charakteristické rysy oblasti vývoj společnosti náboženské představy počátek písmo a kultury přínos starověkých civilizací shrnutí 	
<ul style="list-style-type: none"> pochopí podstatu antické demokracie chápe přínos řecké civilizace pro rozvoj evropské kultury uvědomí si prolínání kulturních vlivů 	<ul style="list-style-type: none"> Řecko kořeny řecké civilizace archaické a klasické období Makedonie, helénismus 	

<ul style="list-style-type: none"> • učí se chápat formy státní moci • uvědomí si význam křesťanství pro vznik raně feudálních států • získá představu o životě a jednání osobností a společenských skupin • popíše s pomocí mapy územní rozsah římské říše • dokáže porovnat barbarské civilizace se světem antiky • uvědomí si rozdílný vývoj v různých částech Evropy 	<ul style="list-style-type: none"> • Řím • království • republika • císařství • počátky křesťanství • římská kultura • rozpad římské říše • naše země v době římské • shrnutí • opakování učiva 6. roč. 	
--	--	--

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • uvědomí si poznatky učiva 6. ročníku 	<ul style="list-style-type: none"> • opakování • krize císařství • křesťanství • zánik západofřímské říše 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech formování evropských států, klíčové události – vznik Svaté říše římské, křížové výpravy</p> <p>Multikulturní výchova naš etnický původ</p> <p>Environmentální výchova historické památky</p> <p>Výchova demokratického občana Magna charta 1215 – vznik parlamentu</p> <p>Multikulturní výchova předsudky, stereotypy katolické církve, husitství</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech mírové poselství Jiřího z Poděbrad</p>
<ul style="list-style-type: none"> • osvojí si periodizaci středověku • seznámí se s uspořádáním společnosti raně feudálního státu, formování národních států • učí se chápat úlohu křesťanství a víry • uvědomí si obohacení Evropy kulturními podněty z Orientu • seznámí se se státotvornou úlohou panovnických dynastií • uvědomí si duchovní odkaz patronů českých zemí • učí se charakteristice dobového životního stylu z hlediska sociálního 	<ul style="list-style-type: none"> • středověk • raný středověk • nový etnický obraz Evropy – byzantská, arabská a franská říše • první státní útvary na našem území • český stát v době knížecí • formování prvních státních celků v Evropě • boj mezi mocí světskou a církevní • křížové výpravy • románská kultura a životní styl raného středověku 	
<ul style="list-style-type: none"> • učí se chápat změny politické, hospodářské, sociální a kulturní • seznámí se s rozmachem českého státu a jeho významem ve střední Evropě • seznámí se s problémy, které vedly ke kritice církve a vyústily v českou reformaci • učí se chápat historický rozměr pojmů tolerance a intolerance • učí se charakteristice dobového životního stylu z hlediska sociálního i etnického 	<ul style="list-style-type: none"> • vrcholný středověk • rozvoj řemesel a obchodu, vznik měst a jejich význam • český stát za vlády posledních Přemyslovců • nástup Lucemburků a vláda Karla IV. • gotická kultura a životní styl jednotlivých vrstev v období vrcholného středověku • konflikt mezi Anglií a Francií • kritika poměrů v církvi a husitství v Čechách 	
<ul style="list-style-type: none"> • uvědomí si okolnosti vzniku středoevropského soustátí 	<ul style="list-style-type: none"> • pozdní středověk • doba poděbradská • doba jagellovská • shrnutí, opakování – 7. ročník 	

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> osvojí si periodizaci novověku 	<ul style="list-style-type: none"> raný novověk počátek novověku 	<p>Multikulturní výchova poznávání jiných kultur předsudky, stereotypy katolické církve Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech reformace, klíčové události – 1492 – objevení Ameriky revoluce USA, Fr., VB, 1848 Výchova demokratického občana rekatolizace, náboženské nesnášenlivost USA, Fr. – revoluce (Listina práv a svobod, ústava) občanská společnost Environmentální výchova historické památky průmyslová revoluce – dopad na životní prostředí a přírodní zdroje, technické vynálezy Mediální výchova Národní obrození – obroda českého jazyka, knihy, noviny...</p>
<ul style="list-style-type: none"> seznámí se s pojmy humanismus, renesance a jejich projevy v kultuře, myšlení a v životě lidí 	<ul style="list-style-type: none"> humanismus 	
<ul style="list-style-type: none"> poznává důvody a význam objevných plaveb a důsledky pronikání evropských civilizací do nově objevených zemí 	<ul style="list-style-type: none"> objevné plavby a jejich společenské důsledky 	
<ul style="list-style-type: none"> seznámí se s pojmem reformace, jejími příčinami a cíli 	<ul style="list-style-type: none"> náboženská reformace 	
<ul style="list-style-type: none"> chápe podstatu pojmů absolutní moc, absolutismus 	<ul style="list-style-type: none"> počátky absolutních monarchií 	
<ul style="list-style-type: none"> učí se chápat postavení českých zemí v habsburské monarchii i v podmínkách Evropy - rozdělení na katolický a reformační blok 	<ul style="list-style-type: none"> český stát v předbělohorských poměrech 	
<ul style="list-style-type: none"> chápe důsledky náboženské nesnášenlivosti 	<ul style="list-style-type: none"> třicetiletá válka 	
<ul style="list-style-type: none"> osvojí si pojmy parlamentarismus a konstituční monarchie 	<ul style="list-style-type: none"> občanská válka v Anglii shrnutí 	
<ul style="list-style-type: none"> učí se rozpoznávat projevy barokní kultury 	<ul style="list-style-type: none"> období od 2. pol. 17. stol. do konce 18. stol. baroko a životní styl 	
<ul style="list-style-type: none"> seznámí se se situací v českých zemích a vybraných evropských zemích po třicetileté válce 	<ul style="list-style-type: none"> upevňování vlády Habsburků po třicetileté válce 	
<ul style="list-style-type: none"> chápe význam osvícenství jako významného myšlenkového předělu, který ovlivnil politický vývoj u nás v Evropě i na americkém kontinentu ujasní si pojem osvícenský absolutismus 	<ul style="list-style-type: none"> rozvoj vzdělanosti v době osvícenství 	
<ul style="list-style-type: none"> uvědomí si rozpor mezi projevy absolutní moci a snahami nastupující buržoazie 	<ul style="list-style-type: none"> české země za vlády Marie Terezie a Josefa II. 	

<ul style="list-style-type: none"> • chápe pojem kolonie, uvědomí si význam boje za svobodu 	<ul style="list-style-type: none"> • situace ve Francii, Rusku a Prusku, vzestup Velké Británie
<ul style="list-style-type: none"> • uvědomí si důsledky definitivního rozbití středověkých politických, hospodářských a společenských struktur 	<ul style="list-style-type: none"> • boj amerických osad za nezávislost, vznik Spojených států amerických
<ul style="list-style-type: none"> • uvědomí si prudký rozvoj průmyslu jako předpoklad a katalyzátor společenských změn, dopad na životní prostředí • uvědomí si emancipační hnutí národů jako důsledek změn ve vývoji společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Novověk od konce 18. stol. do r. 1914 • Velká francouzská revoluce, její průběh a význam pro Francii i evropské dějiny • napoleonské války a jejich důsledky • průmyslová revoluce, modernizace společnosti, změna sociální struktury
<ul style="list-style-type: none"> • uvědomí si význam obrozeneckých snah významných osobností 	<ul style="list-style-type: none"> • utváření novodobého českého národa
<ul style="list-style-type: none"> • uvědomí si dokončení boje jednotlivých skupin jako předpoklad ustavení moderních politických stran 	<ul style="list-style-type: none"> • rok 1848 v Evropě a v Čechách
<ul style="list-style-type: none"> • chápe emancipační hnutí českého národa jako výrazný projev dané doby (snaha ohrožující existenci mnohonárodnostní monarchie) 	<ul style="list-style-type: none"> • postavení českých zemí v habsburské monarchii ve 2. pol. 19. stol. • základní rysy české politiky, její představitelé
<ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s úsilím o vytvoření jednotlivých národních celků 	<ul style="list-style-type: none"> • procesy sjednocování v Německu a v Itálii
<ul style="list-style-type: none"> • chápe historický rozměr pojmu rasismus 	<ul style="list-style-type: none"> • občanská válka v USA • shrnutí, opakování 8. roč.

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ZAK		
<ul style="list-style-type: none"> učí se chápat 1. pol. 20. stol. jako období dvou nejničivějších světových válek 	<ul style="list-style-type: none"> Moderní doba Situace v letech 1914 – 1948 první světová válka 	<p style="text-align: center;">Výchova demokratického občana vznik totalitního zřízení volební systém, formy vlády, ČSR a komunismus, formy vlády, Listina práv a svobod a Charta 77 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech 1. a 2. sv. válka jako mezníky vývoje, vznik SN, OSN – Východ x Západ, NATO, Varšavská smlouva</p> <p style="text-align: center;">Multikulturní výchova rasismus 20. st., lid. solidarita během válek Environmentální výchova průmyslová revoluce a životní prostředí, technické vynálezy Mediální výchova propaganda</p>
<ul style="list-style-type: none"> učí se chápat okolnosti vzniku samostatné ČSR, její vnitřní a zahraniční situaci v období první republiky 	<ul style="list-style-type: none"> situace v Rusku, ruské revoluce vznik Československa, hospodářsko-politický rozvoj republiky, sociální a národnostní problémy 	
<ul style="list-style-type: none"> uvědomí si změnu mezinárodněpolitických vztahů vznikem komunistického režimu, totalitarismu a vypjatého nacionalismu 	<ul style="list-style-type: none"> mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech počátky fašistického hnutí 	
<ul style="list-style-type: none"> - uvědomí si souvislost mezi nepříznivým stavem ekonomiky a tendencí řešit problémy extrémními způsoby 	<ul style="list-style-type: none"> SSSR v meziválečném období světová hospodářská krize a její důsledky 	
<ul style="list-style-type: none"> chápe historický rozměr pojmů nacionalismus, extremismus, agrese 	<ul style="list-style-type: none"> první projevy fašistické agrese, vznik válečných ohnisek 	
<ul style="list-style-type: none"> učí se vnímat rozmanitost projevů kultury a přínos národní a evropské kultury k tomuto odkazu 	<ul style="list-style-type: none"> kultura, věda a technika před vypuknutím 2. světové války 	
<ul style="list-style-type: none"> seznámí se s vnitřní a zahraniční politikou Československa v období druhé republiky, protektorátu 	<ul style="list-style-type: none"> cesta k Mnichovu, Mnichovská dohoda a její důsledky Protektorát Čechy a Morava 	
<ul style="list-style-type: none"> učí se účtět k odkazu účastníků odboje 	<ul style="list-style-type: none"> druhá světová válka domácí a zahraniční odboj 	
<ul style="list-style-type: none"> učí se chápat poválečný vývoj Československa, který vyústil v únorové události 1948 	<ul style="list-style-type: none"> mezinárodní konference a poválečné uspořádání světa poválečné Československo v letech 1945 – 1948 	
<ul style="list-style-type: none"> chápe možnost různé interpretace historických faktů a nutnost kritického přístupu k interpretacím 	<ul style="list-style-type: none"> únorový převrat 1948 	

<ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s postavením Československa v mezinárodních souvislostech • učí se rozpoznávat znaky totalitní společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Dějiny od poloviny 20. století do současnosti • postavení Československa a jeho postupné začleňování do sféry vlivu SSSR, projevy sovětizace Československa ve všech oblastech společenského života i v každodenním životě lidí 	<p>poměrů (SSSR)</p> <p>Výchova demokratického občana formy vlády</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – revoluce 1989, začlenění ČR do integračního procesu – vstup do EU</p> <p>Mediální výchova sdělovací prostředky a politika</p>
<ul style="list-style-type: none"> • učí se chápat vznik a problémy existence bipolárního světa 	<ul style="list-style-type: none"> • studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků 	
<ul style="list-style-type: none"> • uvědomí si nutnost respektovat identitu druhých • seznámí se s vnitřní situací v naší republice (události r. 1968) 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět • vnitřní situace v zemích východního bloku (krizové projevy) 	
<ul style="list-style-type: none"> • učí se chápat postupný rozpad východního bloku rozkladem komunistických systémů 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteristika západních zemí (na vybraných příkladech) • krize sovětského impéria a „perestrojka“ 	
<ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s vnitřní situací v naší republice v roce 1989 a s vývojem v 90. letech – ustavení demokratického režimu, vznik České republiky 	<ul style="list-style-type: none"> • obnova demokracie ve východní Evropě a „sametová revoluce“ • rozpad Československa, vznik České republiky 	
<ul style="list-style-type: none"> • pochopí hrozbu terorismu • pochopí vliv médií na každodenní život a politické dění • ujasní si začlenění České republiky do integračního procesu (vstup do EU) 	<ul style="list-style-type: none"> • Česká republika na přelomu tisíciletí • technika, věda a kultura ve 2. pol. 20. stol., evropská integrace, globalizace • shrnutí, opakování 9. roč. 	

9.4.2. OBČANSKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět občanská výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku 1 hodinu týdně. (v 6. ročníku disponibilní hodina)

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu občanská výchova směřuje k:

- postupnému formování a rozvíjení občanského profilu žáků
- orientaci ve významných okolnostech společenského života
- utváření vztahů žáků ke skutečnosti
- formování vnitřních postojů žáků k důležitým oblastem lidského života
- formování vědomí odpovědnosti za vlastní život
- vedení k sebepoznávání

Předmět občanská výchova je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty jako např.:

- zeměpis – geografická poloha ČR v Evropě, národní hospodářství, formy státu
- dějepis – nejdůležitější panovníci, historické země, ze kterých se ČR skládá, osobnosti českých dějin
- přírodopis – vztah k přírodě, ohrožené druhy rostlin a zvířat
- český jazyk – významné osobnosti

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj, osobnostní rozvoj

Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém, životě principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímají, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané

Multikulturní výchova – kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity)

Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí)

Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu občanská výchova využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- vybírat a využívat vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojovat získané poznatky do širších celků, nalézat souvislosti
- hodnotit, třídit získané poznatky a vyvozovat z nich závěry

Kompetence k řešení problémů

- přistupovat tvořivě k řešení problému, umět vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi a umět nalézt řešení
- umět kriticky myslet a být schopen hájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- umět naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagovat
- komunikovat na odpovídající úrovni
- umět využívat ke komunikaci vhodné technologie

Kompetence sociální a personální

- umět spolupracovat v týmu, vzájemně si naslouchat a pomáhat
- upevňovat dobré mezilidské vztahy
- umět hodnotit svoji práci i práci ostatních

Kompetence občanské

- znát legislativu a obecné morální zákony a dodržovat je
- respektovat názory ostatních
- rozhodovat se zodpovědně podle dané situace

Kompetence pracovní

- o organizovat efektivně vlastní práci

Vyučovací předmět: **OBČANSKÁ VÝCHOVA – 6. ročník**

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ZAK		
<ul style="list-style-type: none"> • Umí se orientovat v kalendáři • zná letopočty • umí vysvětlit původ a způsoby dodržování svátků • uvádí příklady pořekadel a přísloví 	<ul style="list-style-type: none"> • rok v jeho proměnách a slavnostech • kalendář, letopočty, svátky • přísloví a pořekadla 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj – sociální rozvoj Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímají Multikulturní výchova kulturní diference lidské vztahy Mediální výchova práce v realizačním týmu</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojem domova z hlediska své příslušnosti k rodině, obci, regionu, vlasti • uvede příklady prvků, které člověku pomáhají vytvořit si osobní vztah ke svému domovu a jeho okolí 	<ul style="list-style-type: none"> • domov • pojem domov • prostředí domova • bydliště a jeho okolí 	
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí význam harmonických vztahů mezi členy rodiny (vzájemná pomoc, důvěra) pro zdravý vývoj dítěte • rozpozná možné příčiny rodinných problémů a uvede vhodné způsoby řešení • popíše, do kterých důležitých oblastí rodina směřuje své výdaje; sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti • dokáže se rozhodnout, jak vhodně naložit se svým kapesným a s uspořenými penězi 	<ul style="list-style-type: none"> • rodina • postavení jedince v rodině • role členů rodiny • funkce a vývoj rodiny • vztahy v rodině, rodinné problémy • úplná a neúplná rodina • náhradní rodinná péče • hospodaření - rozpočet domácnosti, úspory, investice, 	

<ul style="list-style-type: none"> • umí popsat geografickou polohu ČR v Evropě • ví, z jakých historických zemí se ČR skládá • zná Staré pověsti české • umí vyjmenovat nejdůležitější české panovníky • zná výrobky, které nás proslavily • umí vyjmenovat slavné české umělce, vynálezce, sportovce • chápe význam češtiny jako mateřského jazyka a zná jazyky příbuzné • vysvětlí pojem vlastenectví 	<ul style="list-style-type: none"> • naše vlast • pojem vlast, země, z kterých se ČR skládá • slavní předkové • co nás proslavilo • mateřský jazyk • vlastenectví, kdo je vlastenec 	
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojmy obec, starosta, obecní úřad, primátor, městský úřad, radnice • zná významné památky, pamětihodnosti, rodáky v místě bydliště a blízkém okolí • zná základní údaje o našem hlavním městě 	<ul style="list-style-type: none"> • obec, region, země • pojem obec, obecní samospráva • významná místa obce, památky, velcí rodáci • hlavní město Praha 	

Vyučovací předmět: **OBČANSKÁ VÝCHOVA – 7. ročník**

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojem národa z hlediska své příslušnosti k českému národu a českému státu určí významné historické mezníky v dějinách národa určí zajímavá a památná místa našeho státu uvede příklady významných osobností, které proslavily náš národ rozlíší projevy vlastenectví od projevů nacionalismu určí význačná díla z oblasti kultury uvede příklady typických zvyklostí a tradic vyjmenuje státní symboly ČR – popíše státní znak, zná slova státní hymny vysvětlí význam symbolů našeho státu a uvede příklady příležitostí, při kterých se používají 	<ul style="list-style-type: none"> země a národy České republiky kořeny národa, historie národa národní bohatství (přírodní krásy, kulturní bohatství, významné osobnosti a jejich dílo, zvyky a tradice) pojem vlast národní a státní symboly státní svátky národnosti žijící v ČR 	<p>Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj sociální rozvoj Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech objevujeme Evropu a svět Multikulturní výchova multikulturalita Environmentální výchova vztah člověka k prostředí Mediální výchova práce v realizačním týmu Projekt: Jak se snažím chránit přírodu.</p>
<ul style="list-style-type: none"> uvede příklady památných míst obce a regionu vysvětlí, k jakým událostem či osobnostem se vážou chová se šetrně ke kulturním památkám a přírodním objektům 	<ul style="list-style-type: none"> národní bohatství zajímavá a památná místa ochrana kulturních památek a přírodních objektů 	
<ul style="list-style-type: none"> chápe odpovědnost každého jednotlivce za ochranu prostředí, ve kterém žijeme zná alespoň některé ohrožené druhy zvířat a rostlin žijících na našem území umí vysvětlit problematiku skleníkového efektu 	<ul style="list-style-type: none"> vztah člověka k přírodě člověk a příroda vztah jednotlivce k životnímu prostředí působení průmyslové výroby na člověka, zvířata a rostliny ochrana přírody 	
<ul style="list-style-type: none"> umí vysvětlit rozdíly mezi materiálními a duchovními hodnotami dokáže sestavit svůj vlastní hodnotový žebříček rozlíší a porovnává různé druhy forem vlastnictví vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného i přijatého, uvede nejčastější formy pojištění a navrhne, kdy je využít 	<ul style="list-style-type: none"> majetek a bohatství člověka duchovní a věcné hodnoty pořadí hodnot během života formy vlastnictví banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění 	

<ul style="list-style-type: none"> • chápe, že má svá nezpochybnitelná práva, ale také povinnosti • je seznámen s Listinou základních práv a svobod 	<ul style="list-style-type: none"> • člověk a lidská práva • mohu si dělat, co chci bez ohledu na ostatní • doma si mohu dělat, co chci • Listina základních práv a svobod • člověk usiluje o dodržování lidských práv
<ul style="list-style-type: none"> • ovládá zásady slušného chování ve všech obvyklých situacích 	<ul style="list-style-type: none"> • společenské chování • zásady společenského chování • pozdrav, představení, návštěva kina, divadla, restaurace, na úřadě, v obchodě, na ulici, na hřišti • host do domu

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ZAK		
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí význam pojmu osobnost • chápe, co vytváří rozdílnost jednotlivých osobností • uvede příklady osobností z kulturní, politické, sportovní sféry • zná české nositele Nobelovy ceny • seznámí se s pojmy charakter, svědomí, egoismus, altruismus • ví co je IQ a EQ • popíše jednotlivé fáze lidského života • snaží se uvědomit si kladné a záporné stránky své osobnosti, je schopen sebepoznání • uvědomí si význam přátelství v životě člověka • zná základní zásady kamarádství • seznámí se se zásadami zdravého životního stylu • umí popsat pyramidu zdravé výživy 	<ul style="list-style-type: none"> • člověk jako osobnost • osobnost pod drobnohledem • v čem se lišíme, v čem jsme si podobní, dovednosti a schopnosti • lidský charakter • inteligence – vrozené předpoklady • strom života- jednotlivé fáze lidského života • sebepoznání • přátelství, vztahy mezi lidmi • zdravý životní styl • osobní potenciál 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj sociální rozvoj</p> <p style="text-align: center;">Výchova demokratického občana formy participace občanů v politickém životě principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p style="text-align: center;">Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímají</p> <p style="text-align: center;">Multikulturní výchova kulturní diference lidské vztahy multikulturalita</p> <p style="text-align: center;">Mediální výchova práce v realizačním týmu</p>
<ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s pojmem chování, cit • popíše vnitřní a vnější projevy citů • seznámí se s vlastnostmi citů • vysvětlí rozdíl mezi biologickými, psychickými a kulturními potřebami • vysvětlí pojmy stres, stresor, deprese • chápe nebezpečí spojené s užíváním návykových látek • ví, jak má odmítnout nabízené drogy 	<ul style="list-style-type: none"> • člověk a citový život • chování, vnímání, prožívání • city a emoce – posuzování skutečnosti • vlastnosti citů – hloubka, pestrost, protikladnost • rozum a cit, myšlení a jednání • lidské potřeby, hodnoty • sebehodnocení, deprese • nebezpečí užívání drog, alkoholu, kouření 	
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojem komunikace • uplatňuje vhodné způsoby komunikace v různých životních situacích • předvede různé formy komunikace • je seznámen s asertivním desaterem 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikace • sdělení • mluvíme jinak • různé formy komunikace • asertivita, životní cíle a plány, perspektiva, adaptace, motivace, aktivity, vůle 	

<ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s pojmem právní vztah • zná svá práva a povinnosti • vysvětlí, proč je každý občan povinen dodržovat právní řád • respektuje základní právní normy našeho státu • seznámí se s Ústavou ČR, ví, že má v právním systému ČR nejvyšší platnost • vyjmenuje několik druhů práva, • vysvětlí, k čemu slouží • ví, odkdy je trestně odpovědný za své chování • vysvětlí, k čemu slouží armáda, policie a soudy 	<ul style="list-style-type: none"> • člověk a právo • práva a povinnosti občana vůči státu • Ústava ČR • právo je systém • druhy práva • soudy, armáda, policie 	
<ul style="list-style-type: none"> • ví, kdo se může stát občanem ČR • vyjmenuje národnostní menšiny žijící na území ČR • vysvětlí rozdíl mezi movitým a nemovitým majetkem • seznámen s pojmy dědictví a závěť • vysvětlí, k čemu slouží pojištění • na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu 	<ul style="list-style-type: none"> • člověk a občanský život • co znamená být občanem státu • občanské právo • majetek a vlastnictví očima práva • pojištění • principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace 	
<ul style="list-style-type: none"> • ví, za jakých podmínek může uzavřít manželství • chápe důležitost výběru životního partnera • seznámen s pojmy adopce a pěstounská péče • zná práva dětí, ví o existenci Linky důvěry • je seznámen s některými příčinami konfliktů v rodině 	<ul style="list-style-type: none"> • člověk a rodinný život • manželství • výběr partnera • manželství a paragrafy • děti – dar lásky • konflikty v rodině 	

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • zná vzdělávací systém ČR • chápe důležitost vzdělání a přípravy na budoucí povolání • je seznámen se Zákoníkem práce • ví, za jakých podmínek mohou pracovat nezletilí • ví, jaké náležitosti musí obsahovat pracovní smlouva 	<ul style="list-style-type: none"> • člověk a pracovní život • člověk na trhu práce • zákoník práce • pracovní smlouva • vzdělávací systém • žádost o práci • životopis • komunikace se zaměstnavatelem 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj Výchova demokratického občana občanská společnost a škola občan, občanská společnost a stát formy participace občanů v politickém životě principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Multikulturní výchova lidské vztahy princip sociálního smíru a solidarity Mediální výchova tvorba mediálního sdělení</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojem potřeba, vyjmenuje druhy potřeb • je seznámen s pojmy: kapitál, investice, výroba • vysvětlí rozdíl mezi výměnným a peněžním obchodem, různé funkce peněz • je seznámen s pojmem trh • vysvětlí, na jakém principu trh funguje • popíše členění národního hospodářství (výrobní, nevýrobní sféra) • zná různé druhy vlastnictví včetně duševního a způsoby jejich ochrany, příklady, leasing, chápe, k jakým účelům slouží banka, je seznámen s pojmy akcie, směnka, šek, úvěr • vyjmenuje různé druhy daní, je seznámen s příjmy a výdaji ve státním rozpočtu • je seznámen s pojmy: akcie, směnka, šek, úvěr • diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání 	<ul style="list-style-type: none"> • hospodářství a stát • potřeby a spotřeba • funkce a druhy trhu (finanční, práce, zboží) • členění národního hospodářství • vlastnictví • peněžní ústavy • hospodářská politika • daně • státní rozpočet • protiprávní jednání včetně korupce 	

<ul style="list-style-type: none"> • na příkladech známých států rozliší republiku a monarchii (demokracii a diktaturu) • vysvětlí, jaké výhody má demokratický způsob řízení státu pro každodenní život občanů • charakterizuje a porovná složky státní moci a vysvětlí, jaké úkoly plní jejich orgány a instituce • objasní smysl voleb v demokratických státech a vysvětlí, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat život občanů • stručně charakterizuje hlavní formy voleb do zastupitelstev ČR 	<ul style="list-style-type: none"> • stát a právo • vznik států, druhy a formy států (republika, demokracie, diktatura, monarchie) • vývoj práva (zvykové, anglosaské) • přímá a nepřímá demokracie • zásady fungování státu • dělení moci ve státě, politické strany • národnostní menšiny, nacionalismus, holocaust, obrana státu, korupce a protiprávní jednání, práva spotřebitele • lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi 	
<ul style="list-style-type: none"> • zná parlamentní strany v ČR • a jejich hlavní představitele • uvede příklad národnostních menšin • chápe nebezpečí nacionalismu • seznámen s holocaustem • zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi, a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu 	<ul style="list-style-type: none"> • 	
<ul style="list-style-type: none"> • chápe důležitost sjednocovacích procesů v Evropě • stručně popíše historii vzniku EU • porovná výhody a nevýhody členství v EU pro ČR, obrana státu • vyjmenuje orgány EU a vysvětlí jejich funkci, zahraniční mise, • zná nejdůležitější mezinárodní organizace, dokáže objasnit jejich význam 	<ul style="list-style-type: none"> • nadnárodní společenství • sjednocení Evropy • Evropská unie • orgány Evropské unie • cesta ČR do Evropské unie • mezinárodní organizace- OSN, NATO, WHO, UNESCO, UNICEF 	
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojmy globální, globalizace • chápe problematiku celosvětových problémů, mezinárodní terorismus • vysvětlí pojmy: skleníkový efekt, ozónová díra 	<ul style="list-style-type: none"> • globální problémy lidstva • globalizace • přelidnění • skleníkový efekt, ozónová díra • ničení deštých pralesů • špatné hospodaření s vodou • násilí ve světě, terorismus, války – řešení, odvrácení • chudoba, hlad, podvýživa 	

<ul style="list-style-type: none"> • popíše sociální role, které zastává ve své rodině • umí si stanovit krátkodobé i dlouhodobé cíle • je seznámen s různými metodami rozhodování • zná nejrozšířenější světová náboženství • chápe význam křesťanství v dějinách našeho státu • je seznámen s nebezpečím sektářství 	<ul style="list-style-type: none"> • životní perspektivy • sociální role • životní cíle, plánování • metody efektivního rozhodování • náboženství • světová náboženství
---	--

9.5. ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví, s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví a způsob jeho ochrany. Seznamují se s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena v oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova.

9.5.1. VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět v 6. a v 7. ročníku 1 hodinu týdně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu výchova ke zdraví je zaměřeno na:

- preventivní ochranu zdraví a uplatňování zdravého způsobu života
- na základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, na dovednosti odmítat škodlivé látky
- předcházení úrazům
- získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování
- upevnění návyků poskytovat základní první pomoc
- na orientaci v konfliktních a krizových situacích
- uvědomování si základních potřeb a problémů rodinného života
- vypěstování si kultivovaného chování, které povede k navazování zdravých partnerských vztahů

Předmět výchova ke zdraví je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty jako např.

- **chemie** – drogy a podstata jejich složení, léčiva a jejich složení
- **občanská výchova** – život mezi lidmi, linky důvěry
- **přírodopis** – složky potravy, drogy a podstata jejich složení, sexualita, rozmnožování

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

Výchova demokratického občana – angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpovědné chování

Osobnostní a sociální výchova – obecné modely řešení problémů, zvládání rozhodovacích situací, poznávání sebe a lidí a jednání ve specifických rolích a situacích

Multikulturní výchova – schopnost zapojovat se do diskuze, rozeznat argumentaci a výrazové prostředky komerční i politické reklamy

Environmentální výchova – vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – osvojování evropských hodnot, svoboda lidské vůle, humanismus, morálka, kritické myšlení,...

Mediální výchova – schopnost využívat informace z televize, rozhlasu, tisku, internetu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu výchova ke zdraví využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- učit se efektivnímu učení tj. učit se vybírat si a využívat vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, naučit se plánovat, organizovat a řídit vlastní učení
- vyhledávat a třídit informace, propojovat získané poznatky do širších celků, nalézat souvislosti
- vytvářet si komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy

Kompetence k řešení problémů

- vnímat nejrůznější problémové situace – mimořádné situace, krizové situace a plánovat způsob řešení problémů
- vyhledávat informace vhodné k řešení problémů a být schopni obhájit svá rozhodnutí řešení problémů
- umět kriticky myslet

Kompetence komunikativní

- komunikovat na odpovídající úrovni, osvojit si kultivovaný ústní projev
- umět se účinně se zapojit do diskuze
- uplatňovat bezpečné a odpovědné sexuální chování s ohledem na zdraví a etické partnerské vztahy

Kompetence sociální a personální

- umět spolupracovat v týmu, vzájemně si naslouchat a pomáhat
- upevňovat dobré mezilidské vztahy, podílet na utváření příjemné atmosféry v týmu
- v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat

Kompetence občanské

- respektovat názory ostatních
- formulovat si volní a charakterové rysy
- zodpovědně se rozhodovat podle dané situace
- chápat základní ekologické souvislosti, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

- učit se efektivně při organizování vlastní práce
- umět využívat znalostí v běžné praxi
- ovládat základní postupy první pomoci

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ZAK		
<ul style="list-style-type: none"> • uvede zdravotní rizika spojená s kouřením, alkoholem, drogami a argumentuje ve prospěch zdraví • orientuje se v zákonech omezujících kouření a alkohol • uvědomuje si rizika spojené s používáním internetu • rozumí pojmu zdravá výživa • uvědomuje si význam výživy pro zdraví 	<p>Podpora a ochrana fyzického a duševního zdraví, prevence psychického onemocnění a násilí namířenému proti sobě samému</p> <ul style="list-style-type: none"> • návykové látky – co jsou návykové látky, jak ohrožují zdraví a psychiku • tabakismus, alkoholismus, protidrogová prevence • různé strategie zvládnání stresových situací • prevence rizik fyzického a duševního násilí spojených s internetem (osobní bezpečí na internetu, ochrana soukromí, ochrana osobních dat, cizí lidé, anonymita, ohrožení, násilí, psychické týrání, kyberšikana a její možné dopady) • zdravá výživa • vliv zdravé výživy na zdr. stav 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • Přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě a mimo ni • Prevence sociálně – patologických jevů a škodlivých případně nevhodných způsobů chování • Zvládnání rozhodovacích situací <p>Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod • V samostatném a odpovědném řešení problémů • Angažovaný přístup k druhým • Zásady slušnosti a tolerance • Odpovědné chování • Poznávání sebe a lidí a jednání ve specifických rolích a situacích
<ul style="list-style-type: none"> • zná funkce a telefon krizových center 	<ul style="list-style-type: none"> • dětská krizová centra a linky bezpečí 	
<ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si negativní dopad přílišného sledování TV, videa, PC 	<ul style="list-style-type: none"> • režim dne 	
<ul style="list-style-type: none"> • zná a používá základní pravidla chování v silniční i železniční dopravě • zná základní dopravní značky a předpisy • zná povinnou a doporučenou výbavu kola 	<p>Dopravní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • rizika silniční a železniční dopravy • chování v roli chodce a cyklisty • chování v dopravních prostředcích • vozidla s právem přednosti • dopravní značky • výbava jízdního kola 	
<ul style="list-style-type: none"> • Žáci jsou připraveni na efektivní jednání a vzájemnou pomoc při hrozbě nebo vzniku mimořádné události • jsou seznámeni s úlohou státu při ochraně životů a zdraví obyvatel, 	<p>Klasifikace mimořádných událostí</p> <ul style="list-style-type: none"> • mimořádné události způsobené přírodními vlivy, havárie • vysvětlení pojmu mimořádná událost • základní rozdělení mimořádných 	

<p>majetkových hodnot a životního prostředí při vzniku mimořádných událostí</p>	<p>událostí s uvedením příkladů</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • zná roli muže a ženy v rodině • zná význam a funkci rodiny • zaujme odmítavý postoj k domácímu násilí, šikaně a jinému agresivnímu chování 	<p style="text-align: center;">Rodina</p> <ul style="list-style-type: none"> • postavení muže a ženy • příbuzenské vztahy • význam a funkce • vliv rodiny na rozvoj osobnosti dítěte • domácí násilí, osob. bezpečí 	
<ul style="list-style-type: none"> • zná chování v průběhu evakuace • zná zvuk a význam varovných signálů • ví, co dělat po zaznění varovných signálů • zná zásady opuštění bytu, školy • zná obsah evakuačního zavazadla 	<p style="text-align: center;">Evakuace</p> <ul style="list-style-type: none"> • průběh evakuace – na koho se vztahuje • pojmy ukrytí, nouzové přežití, • humanitární pomoc • druhy a funkce varovných signálů • zásady při opuštění bytu při požáru, povodni apod. • náhradní způsoby varování • evakuační zavazadlo, příprava a obsah evakuačního zavazadla • evakuační a přijímací střediska, jejich funkce, co tato střediska zajišťují 	
<ul style="list-style-type: none"> • zná rozdíly v povodních, jak povodeň vzniká • dovede reagovat na pokyny zasahujících složek 	<p style="text-align: center;">Povodně a zátopové oblasti</p> <ul style="list-style-type: none"> • přívalové deště, blesková povodeň, protržení hráze, rozvodněné toky • co je povodeň, jak povodeň vzniká, rozdělení povodní, povodně, které postihly ČR v minulých letech • zásady chování před, při a po povodni, pokyny zasahujících složek, návrat do obydlí, zřícení domu, závaly 	

<ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si závažnost ohrožení života a je schopen aktivně se podílet na záchraně postižené osoby • umí poskytnout první pomoc u zlomeniny, krvácení, popálení, bezvědomí, zástavě srdce 	<p style="text-align: center;">Péče o zdraví a poskytování první pomoci</p> <ul style="list-style-type: none"> • stavy bezprostředně ohrožující život, výkony zachraňující život; polohování – protišoková poloha, autotransfuzní poloha, zotavovací poloha, přenášení, transport raněného, ošetření • umělé dýchání a masáž srdce • dopravní nehody – jejich prevence, pomoc v případě dopravní nehod • zásady první pomoci při úrazu elektrickým proudem, zlomeninách, otřesu mozku, astmatických a epileptických záchvatech, apod.
--	--

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<u>ŽAK</u>		
<ul style="list-style-type: none"> • zná rozdělení drog, ví co je doping • osvojí si schopnost odmítnout drogu • ví jak reagovat v případě, že se drogy vyskytnou v jeho blízkosti • zná zásady chování ve skupině • umí poukázat na projevy šikany • uvědomuje si negativní dopady záškoláctví • uvědomí si možné dopady party 	<p>Podpora a ochrana fyzického a duševního zdraví, prevence psychického onemocnění a násilí namířenému proti sobě samému</p> <ul style="list-style-type: none"> • drogová prevence – legální a nelegální drogy • jednotlivé druhy drog a jejich účinky na fyzické a psychické zdraví • vznik závislosti, příklady z praxe • doping • odmítání drog, jak se zachovat v případě, že jsou drogy ve škole nebo v jejím okolí • pomoc v různých situacích souvisejících s drogami • prevence šikany • prevence agresivity (formy agrese, její zvládnání, její dopady na duševní a fyzické zdraví agresora i oběti) • prevence násilí namířenému proti sobě a na jiné osoby • záškoláctví (formy záškoláctví, jeho možné dopady na duševní a fyzické zdraví) • volný čas (party, kamarádi, co je spojuje, čemu se věnují, vlastnosti vůdce party, postavení v partě, co je dobře a co je špatně) 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obecné modely řešení problémů • Osobní odpovědnost za své zdraví <p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fungování a vliv médií ve společnosti • Mediální sdělení a realita • Lidské vztahy <p style="text-align: center;">Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> • Angažovaný přístup k sobě i druhým • Občanská společnosti a jedinec v ní

<ul style="list-style-type: none"> • zná základní pravidla požární ochrany • umí používat hasicí prostředky • uvědomuje si nebezpečí manipulace s otevřeným ohněm a zábavní pyrotechnikou 	<p style="text-align: center;">Požáry a jejich rizika</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozdíl mezi ohněm a požárem • rizika požáru (snížený obsah kyslíku v ovzduší, zvýšená teplota, kouř, toxicita vznikajících zplodin hoření) • třídy požáru • příčiny vzniku požáru • předcházení požáru • postupy v případě požáru • manipulace s otevřeným ohněm v přírodě • nebezpečí zábavní pyrotechniky • nebezpečnost látek, třídění látek do kategorií dle jejich hořlavosti • hasicí přístroje – druhy a jejich správné použití 	
<ul style="list-style-type: none"> • zná nebezpečí zasažení elektrickým proudem 	<p style="text-align: center;">Ochrana před úrazem elektrickým proudem</p> <ul style="list-style-type: none"> • nebezpečí lezení na sloupy a stožáry elektrického vedení • dotýkání se drátů na zemi • lezení na elektrické lokomotivy • nebezpečí od poškozených zásuvek, vypínačů, přívodových šňůr, elektrických spotřebičů v domácnosti, elektrických sekaček, apod. 	

<ul style="list-style-type: none"> • osvojí si teoretické i praktické návyky první pomoci • rozezná druhy krvácení • umí poskytnout první pomoc • zná způsob ošetření při tepelných poranění • umí reagovat při otravách • ví, co dělat při poranění oka, hrudníku a břicha 	<p style="text-align: center;">Péče o zdraví a poskytování první pomoci</p> <ul style="list-style-type: none"> • praktický nácvik resuscitace a život zachraňujících úkonů • vnitřní a vnější krvácení – příznaky a poskytnutí první pomoci, stavění krvácení a ošetření • rány – řezné, sečné, bodné, stělné aj. – příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci • tepelná poranění (příčiny – působení teploty na lidský organismus, popáleniny, opařeniny, omrzliny, úpal, úžeh), příznaky a poskytnutí první pomoci či jejich ošetření otravy alkoholem, léky, drogami, houbami, chemickými látkami – pevnými, tekutými, plynnými), jejich příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci • mechanické poranění oka, poleptání oka – příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci • poranění hrudníku, břicha – příčiny, příznaky a poskytnutí pomoci 	
<ul style="list-style-type: none"> • popíše fyzické a psychické změny v období dospívání • dovede popsat a pochopit lidskou reprodukci • zná rizika sexuálního chování • pochopí význam zodpovědného sexuálního chování a výběru partnera • zná druhy antikoncepce • umí správně pochopit odlišnosti mezi sexem, sexualitou, láskou a jejími podobami • umí pochopit možné ohrožení v oblasti reprodukčního zdraví a rizika těhotenství u mladistvých 	<p style="text-align: center;">Sexuální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • fáze lidského života • stáváme se mužem a ženou • přátelství, láska, sexualita • možná ohrožení dospívajících (promiskuita, prostituce, kuplířství, pornografie) • plánované rodičovství • antikoncepce, pohlavní styk • pohlavně přenosné choroby 	

<ul style="list-style-type: none"> • zná nebezpečí terorismu • zná nejčastější formy terorismu • ví, jak se chránit před hrozbou terorismu • ví, co dělat při nálezu podezřelých předmětů • umí si všimnout svého okolí 	<p>Terorismus, extremismus</p> <ul style="list-style-type: none"> • formy, typy, nové hrozby • podezřelé předměty a poštovní zásilky • anonymní oznámení o uložení bomby (sankce) • ohrožení výbušnými látkami • kybernetický terorismus • ochrana sebe a okolí
<ul style="list-style-type: none"> • zná dopravní značky a předpisy • umí vyřešit situace na křižovatkách • orientuje se v dopravním provozu 	<p>Dopravní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • dopravní značky a předpisy • křižovatky

9.5.2. TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Tělesná výchova směřuje k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, cílem je zařadit pohybové činnosti do denního režimu žáků. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem, které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Časová dotace:

2. stupeň – 2 hodiny týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu tělesná výchova

Vzdělávací obsah rozdělen na 3 tematické okruhy:

- a) činnosti ovlivňující zdraví – význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech
- b) činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností – pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, bruslení, lyžování, další pohybové činnosti
- c) činnosti podporující pohybové učení – komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech.

Součástí tělesné výchovy je i Zdravotní tělesná výchova

Vyučovací předmět tělesná výchova je úzce spjat

- fyzikou – měření délky, času apod.
- přírodovědou, přírodopisem – ochrana přírody
- pracovní činnosti – úklid hřiště
- českým jazykem – vyprávění sportovního zážitku
- matematikou – převádění jednotek

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

Výchova demokratického občana – angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpovědné chování

Osobnostní a sociální výchova – obecné modely řešení problémů, zvládnutí rozhodovacích situací, schopnosti poznání, sebepoznávání, poznávání lidí a jednání ve specifických rolích a situacích

Multikulturní výchova – schopnost zapojovat se do diskuze, lidské vztahy...

Environmentální výchova – vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí

Multikulturní výchova – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- chápat smysl vlastní práce
- užívat osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře
- různým způsobem zpracovávat informace o pohybových aktivitách ve škole

- užívat znalostí z mezipředmětových vztahů, zejména v oblasti měření, porovnávání výkonů,
- snažit se hodnotit výkony své i ostatních podle dohodnutých pravidel,

Kompetence k řešení problémů

- vnímat nejruznější problémové situace, rozpoznat a pochopit problém
- promyslet a naplánovat způsob řešení problémů a k tomu využívat vlastních zkušeností, uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí
- osvědčené postupy aplikovat při řešení obdobných nebo nových problémových situací
- myslet kriticky, činit uvážlivá rozhodnutí a umět si je obhájit
- uvědomovat si zodpovědnost svých rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- dodržovat zásady komunikace respektovat různých názorů
- formulovat a vyjadřovat své myšlenky, názory vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně
- komunikovat na odpovídající úrovni a účinně se zapojovat do diskuze
- reagovat na smluvené povely a signály,

Kompetence sociální a personální

- dodržovat mravní hodnoty a slušné chování a vhodnou formou prosazuje své zájmy
- spolupracovat ve skupině, pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- poskytovat pomoc nebo o ni žádat v případě potřeby, podílet se na vytváření pravidel práce v týmu
- uvědomovat si rozdílnost výkonů spolužáků a respektovat je

Kompetence občanské

- aktivně se zapojovat do sportovních aktivit
- respektovat názory ostatních
- rozlišovat a uplatňovat práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák)
- uvědomovat si význam sportu a zdravé životosprávy pro sebe a pro své okolí

Kompetence pracovní

- dodržovat vymezená pravidla
- používat bezpečně a účinně nástroje a vybavení
- využívat znalosti zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost (profesní zaměření)
- ovládat základní postupy první pomoci
- ve spolupráci s učitelem upravovat sportoviště, nářadí i náčiní

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ZAK		
<ul style="list-style-type: none"> • při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli • zvládá techniku atletické disciplíny i další náročnější techniky • získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy • zvládá přemet stranou, kotouly, stoj, přeskoky • dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí • při cvičení uplatní svůj fyzický fond • chůze, obraty, seskok • zvládá skoky, koordinaci pohybů. • uplatňuje techniku šplhu • uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků • zvládá plavecké styly prsa, kraul, znak, startovní skok • zvládá rychlý a bezpečný pohyb na bruslích všemi směry, osvojené dovednosti umí uplatnit i při hře LH • význam pro sebeobranu, přetlaky, přetahy • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu • zvládá strečinková a posilovací cvičení, dokáže řídit rozcvičení 	<ul style="list-style-type: none"> • atletika • sportovní povely • běh vytrvalostní do 800 m • Cooper test • skok daleký – technika • skok vysoký – technika flopu • hod kriketovým míčkem • rychlý běh do 50 m • běh v terénu až do 20 min • gymnastika • základní cvičební polohy, znalost názvosloví, záchrana a dopomoc • akrobacie – přemet stranou, kotoul vpřed, vzad, stoj na lopatkách • Kladina - rovnováha • přeskok – roznožka a skrčka přes kozu, skoky odrazem z trampolínky • šplh • sportovní hry • zjednodušená pravidla, základní spolupráce ve hře, vhodné obutí a oblečení pro sportovní hry, průpravné sportovní hry – fotbal, basketbal, florbal, přehazovaná, vybíjená • plavání • zdokonalování základních stylů, startovní skok • bruslení • jízda vpřed, vzad, brždění, hry na ledě • turistika a pobyt v přírodě • úpoly • význam pohybu pro zdraví • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech • průpravná, kondiční, vyrovnávací, relaxační cvičení • správné držení těla, kloubní pohyblivost, dechová cvičení, vytrvalostní cvičení, správné způsoby rozcvičování 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy</p> <p style="text-align: center;">Výchova demokratického občana zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance</p> <p style="text-align: center;">Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímají</p> <p style="text-align: center;">Multikulturní výchova lidské vztahy, kulturní diference, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu</p> <p style="text-align: center;">Environmentální výchova vztah člověka k prostředí</p>

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ZAK		
<ul style="list-style-type: none"> • při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli • zvládá techniku atletické disciplíny i další náročnější techniky • získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy • zvládá přemet stranou, kotouly, stoj, přeskoky • dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí • při cvičení uplatní svůj fyzický fond • chůze, obraty, seskok • zvládá skoky, koordinaci pohybů. • uplatňuje techniku šplhu • uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků • zvládá plavecké styly prsa, kraul, znak, startovní skok • zvládá rychlý a bezpečný pohyb na bruslích všemi směry • význam pro sebeobranu, přetlaky, přetahy • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu • zvládá strečinková a posilovací cvičení, dokáže řídit rozcvičení 	<ul style="list-style-type: none"> • atletika • sportovní povely • běh vytrvalostní do 600 m • Cooper test • skok daleký – technika • skok vysoký –technika flopu • hod kriketovým míčkem • rychlý běh do 50 m • běh v terénu až do 20 min • gymnastika • základní cvičební polohy, znalost názvosloví, záchrana a dopomoc • akrobacie – přemet stranou, kotoul vpřed, vzad, stoj na lopatkách • Kladina - rovnováha • přeskok – roznožka a skrčka přes kozu, skoky odrazem z trampolíny • šplh • sportovní hry • zjednodušená pravidla, základní spolupráce ve hře, vhodné obutí a oblečení pro sportovní hry, průpravné sportovní hry – fotbal, basketbal, florbal, přehazovaná, vybíjená • plavání • zdokonalování základních stylů, startovní skok • bruslení • jízda vpřed, vzad, brždění, hry na ledě • turistika a pobyt v přírodě • úpoly • význam pohybu pro zdraví • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech • průpravná, kondiční, vyrovnávací, relaxační cvičení • správné držení těla, kloubní pohyblivost, dechová cvičení, vytrvalostní cvičení, správné způsoby rozcvičování 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy</p> <p style="text-align: center;">Výchova demokratického občana zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance</p> <p style="text-align: center;">Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímají</p> <p style="text-align: center;">Multikulturní výchova lidské vztahy, kulturní diference, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu</p> <p style="text-align: center;">Environmentální výchova vztah člověka k prostředí</p>

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli • zvládá techniku atletické disciplíny i další náročnější techniky • získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy • zvládá přemet stranou, kotouly, stoj, přeskoky • dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí • při cvičení uplatní svůj fyzický fond • chůze, obraty, poskok • zvládá skoky, koordinaci pohybů. • uplatňuje techniku šplhu • uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků • zvládá plavecké styly prsa, kraul, znak, startovní skok • zvládá rychlý a bezpečný pohyb na bruslích všemi směry, osvojené dovednosti umí uplatnit i při hře LH • význam pro sebeobranu, přetlaky, přetahy • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu • zvládá strečinková a posilovací cvičení, dokáže řídit rozcvičení 	<ul style="list-style-type: none"> • atletika • sportovní povely • běh vytrvalostní do 1000 m • Cooper test • skok daleký – technika • skok vysoký – technika flopu • hod kriketovým míčkem • rychlý běh do 50 m • běh v terénu až do 20 min • gymnastika • základní cvičební polohy, znalost názvosloví, záchrana a dopomoc • akrobacie – přemet stranou, kotoul vpřed, vzad, stoj na lopatkách • Kladina - rovnováha • přeskok – roznožka a skrčka přes kozu, skoky odrazem z trampolíny • šplh • sportovní hry • zjednodušená pravidla, základní spolupráce ve hře, vhodné obutí a oblečení pro sportovní hry, průpravné sportovní hry – fotbal, basketbal, florbal, přehazovaná, vybíjená • plavání • zdokonalování základních stylů, startovní skok • vytrvalostní plavání, polohová štafeta • bruslení • jízda vpřed, vzad, brždění, hry na ledě • turistika a pobyt v přírodě • úpoly • význam pohybu pro zdraví • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech • průpravná, kondiční, vyrovnávací, relaxační cvičení • správné držení těla, kloubní pohyblivost, dechová cvičení, vytrvalostní cvičení, správné způsoby rozcvičování 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy</p> <p style="text-align: center;">Výchova demokratického občana zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance</p> <p style="text-align: center;">Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímají</p> <p style="text-align: center;">Multikulturní výchova lidské vztahy, kulturní diference, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu</p> <p style="text-align: center;">Environmentální výchova vztah člověka k prostředí</p>

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ZAK		
<ul style="list-style-type: none"> • při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli • zvládá techniku atletické disciplíny i další náročnější techniky • získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy • zvládá přemet stranou, kotouly, stoj, přeskoky • dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí • při cvičení uplatní svůj fyzický fond • chůze, obraty, poskok • zvládá skoky, koordinaci pohybů. • uplatňuje techniku šplhu • uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků • zvládá plavecké styly prsa, kraul, znak, startovní skok • zvládá rychlý a bezpečný pohyb na bruslích všemi směry • význam pro sebeobranu, přetlaky, přetahy • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu • zvládá strečinková a posilovací cvičení, dokáže řídit rozcvičení 	<ul style="list-style-type: none"> • atletika • sportovní povely • běh vytrvalostní do 800 m • Cooper test • skok daleký – technika • skok vysoký –technika flopu • hod kriketovým míčkem • rychlý běh do 50 m • běh v terénu až do 20 min • gymnastika • základní cvičební polohy, znalost názvosloví, záchrana a dopomoc • akrobacie – přemet stranou, kotoul vpřed, vzad, stoj na lopatkách • kladina - rovnováha • přeskok – roznožka a skrčka přes kozu, skoky odrazem z trampolíny • šplh • sportovní hry • zjednodušená pravidla, základní spolupráce ve hře, vhodné obutí a oblečení pro sportovní hry, průpravné sportovní hry – fotbal, basketbal, florbal, přehazovaná, vybíjená • plavání • zdokonalování základních stylů, startovní skok • vytrvalostní plavání, polohová štafeta • bruslení • jízda vpřed, vzad, brždění, hry na ledě • turistika a pobyt v přírodě • úpoly • význam pohybu pro zdraví • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech • průpravná, kondiční, vyrovnávací, relaxační cvičení • správné držení těla, kloubní pohyblivost, dechová cvičení, vytrvalostní cvičení, správné způsoby rozcvičování 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy</p> <p style="text-align: center;">Výchova demokratického občana zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance</p> <p style="text-align: center;">Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímají</p> <p style="text-align: center;">Multikulturní výchova lidské vztahy, kulturní diference, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu</p> <p style="text-align: center;">Environmentální výchova vztah člověka k prostředí</p>

Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA – 8. ročník – chlapci

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli • zvládá techniku atletické disciplíny i další náročnější techniky • získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy • zvládá přemet stranou, kotouly, stoj, přeskoky • dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí • při cvičení uplatní svůj fyzický fond • chůze, obraty, • zvládá skoky, koordinaci pohybů. • uplatňuje techniku šplhu • uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků • zvládá plavecké styly prsa, kraul, znak, startovní skok • zvládá rychlý a bezpečný pohyb na bruslích všemi směry, osvojené dovednosti umí uplatnit i při hře LH • lyžařský výcvik, dle podmínek • význam pro sebeobranu, přetlaky, přetahy, pády • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu • zvládá strečinková a posilovací cvičení, dokáže řídit rozcvičení • předvidá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí 	<ul style="list-style-type: none"> • atletika • sportovní povely • běh vytrvalostní do 1500 m • Cooper test • skok daleký – technika • skok vysoký – zlepšování techniky flopu • hod granátem • vrh koulí – 3 kg • rychlý běh do 60 m • běh v terénu až do 30 min • gymnastika • základní cvičební polohy, znalost názvosloví, záchrana a dopomoc • akrobacie – přemet stranou, kotoul letmo, kotoul vzad do stoje, stoj na hlavě • kladina - rovnováha • trampolína, salto vpřed s dopomocí • přeskok – roznožka a skrčka přes kozu, skoky odrazem z můstku • šplh • sportovní hry • zjednodušená pravidla, základní spolupráce ve hře, průpravné sportovní hry – fotbal, basketbal, florbal, přehazovaná, vybíjená, volejbal • plavání • zdokonalování základních stylů, startovní skok • vytrvalostní plavání, polohová štafeta • bruslení • jízda vpřed, vzad, brždění, hry na ledě, lední hokej – práce s holí • turistika a pobyt v přírodě - LV • úpoly • střehové postoje, pády stranou, vzad • význam pohybu pro zdraví • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech • průpravná, kondiční, vyrovnávací, relaxační cvičení • správné držení těla, kloubní pohyblivost, dechová cvičení, vytrvalostní cvičení, správné způsoby rozcvičování 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy</p> <p style="text-align: center;">Výchova demokratického občana zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance</p> <p style="text-align: center;">Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímají</p> <p style="text-align: center;">Multikulturní výchova lidské vztahy, kulturní diference, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu</p> <p style="text-align: center;">Environmentální výchova vztah člověka k prostředí</p>

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ZAK		
<ul style="list-style-type: none"> • při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli • zvládá techniku atletické disciplíny i další náročnější techniky • získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy • zvládá přemet stranou, kotouly, stoj, přeskoky • dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí • při cvičení uplatní svůj fyzický fond • chůze, obraty, • zvládá skoky, koordinaci pohybů. • uplatňuje techniku šplhu • uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků • zvládá plavecké styly prsa, kraul, znak, startovní skok • zvládá rychlý a bezpečný pohyb na bruslích všemi směry, • lyžařský výcvik, dle podmínek • význam pro sebeobranu, přetlaky, přetahy, pády • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu • zvládá strečinková a posilovací cvičení, dokáže řídit rozcvičení • předvidá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • prevence a korekce je dnostranného zatížení a svalových disbalancí 	<ul style="list-style-type: none"> • atletika • sportovní povely • běh vytrvalostní do 1000 m • Cooper test • skok daleký – technika • skok vysoký – zlepšování techniky flopu • hod kriketovým míčkem • vrh koulí – 3 kg • rychlý běh do 60 m • běh v terénu až do 30 min • gymnastika • základní cvičební polohy, znalost názvosloví, záchrana a dopomoc • akrobacie – přemet stranou, kotoul letmo, kotoul vzad do stoje, stoj na hlavě • kladina - rovnováha • trampolína, salto vpřed s dopomocí • přeskok – roznožka a skrčka přes kozu, skoky odrazem z můstku • šplh • sportovní hry • zjednodušená pravidla, základní spolupráce ve hře, průpravné sportovní hry – fotbal, basketbal, florbal, přehazovaná, vybíjená, volejbal • plavání • zdokonalování základních stylů, startovní skok • vytrvalostní plavání, polohová štafeta • bruslení • jízda vpřed, vzad, brždění, hry na ledě • turistika a pobyt v přírodě - LV • úpoly • střežové postoje, pády stranou, vzad • význam pohybu pro zdraví • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech • průpravná, kondiční, vyrovnávací, relaxační cvičení • správné držení těla, kloubní pohyblivost, dechová cvičení, vytrvalostní cvičení, správné způsoby rozcvičování 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy</p> <p style="text-align: center;">Výchova demokratického občana zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance</p> <p style="text-align: center;">Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímají</p> <p style="text-align: center;">Multikulturní výchova lidské vztahy, kulturní diference, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu</p> <p style="text-align: center;">Environmentální výchova vztah člověka k prostředí</p>

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ZAK		
<ul style="list-style-type: none"> • při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli • zvládá techniku atletické disciplíny i další náročnější techniky • získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy • zvládá přemet stranou, kotouly, stoj, přeskoky • dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí • při cvičení uplatní svůj fyzický fond • chůze, obraty, • zvládá skoky, koordinaci pohybů. • uplatňuje techniku šplhu • uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků • zvládá plavecké styly prsa, kraul, znak, startovní skok • zvládá rychlý a bezpečný pohyb na bruslích všemi směry, osvojené dovednosti umí uplatnit i při hře LH • význam pro sebeobranu, přetlaky, přetahy, pády • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu • zvládá strečinková a posilovací cvičení, dokáže řídit rozcvičení • předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost 	<ul style="list-style-type: none"> • atletika • sportovní povely • běh vytrvalostní do 3000 m • Cooper test • skok daleký • skok vysoký – zlepšování techniky flopu • hod granátem • vrh koule - 4 kg • rychlý běh do 60 m • běh v terénu až do 30 min • gymnastika • záchrana a dopomoc • akrobacie – přemet stranou, vpřed, kotoul letmo, kotoul vzad do stoje, stoj na hlavě • kladina - rovnováha • trampolína, salto vpřed, vzad s dopomocí • přeskok – roznožka a skrčka přes kozu, skoky odrazem z můstku • šplh • sportovní hry • zjednodušená pravidla, základní spolupráce ve hře, průpravné sportovní hry – fotbal, basketbal, florbal, přehazovaná, vybíjená, volejbal • plavání • zdokonalování základních stylů, startovní skok • vytrvalostní plavání, polohová štafeta • bruslení • jízda vpřed, vzad, brždění, hry na ledě, lední hokej – práce s holí • turistika a pobyt v přírodě • úpoly • střežové postoje, pády stranou, vzad • význam pohybu pro zdraví • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech • průpravná, kondiční, vyrovnávací, relaxační cvičení • správné držení těla, kloubní pohyblivost, dechová cvičení, vytrvalostní cvičení, správné způsoby rozcvičování 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy</p> <p style="text-align: center;">Výchova demokratického občana zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance</p> <p style="text-align: center;">Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímají</p> <p style="text-align: center;">Multikulturní výchova lidské vztahy, kulturní diference, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu</p> <p style="text-align: center;">Environmentální výchova vztah člověka k prostředí</p>

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli • zvládá techniku atletické disciplíny i další náročnější techniky • získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy • zvládá přemet stranou, kotouly, stoj, přeskoky • dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí • při cvičení uplatní svůj fyzický fond • chůze, obraty, • zvládá skoky, koordinaci pohybů. • uplatňuje techniku šplhu • uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků • zvládá plavecké styly prsa, kraul, znak, startovní skok • zvládá rychlý a bezpečný pohyb na bruslích všemi směry, • význam pro sebeobranu, přetlaky, přetahy, pády • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu • zvládá strečinková a posilovací cvičení, dokáže řídit rozcvičení • předvidá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • prevence a korekce je dnostranného zatížení a svalových disbalancí 	<ul style="list-style-type: none"> • atletika • sportovní povely • běh vytrvalostní do 1500 m • Cooper test • skok daleký • skok vysoký – zlepšování techniky flopu • hod kriketovým míčkem • vrh koule - 3 kg • rychlý běh do 60 m • běh v terénu až do 20 min • gymnastika • záchrana a dopomoc • akrobacie – přemet stranou, vpřed, kotoul letmo, kotoul vzad do stoje, stoj na hlavě • kladina - rovnováha • trampolína, salto vpřed s dopomocí • přeskok – roznožka a skrčka přes kozu, skoky odrazem z můstku • šplh • sportovní hry • zjednodušená pravidla, základní spolupráce ve hře, průpravné sportovní hry – fotbal, basketbal, florbal, přehazovaná, vybíjená, volejbal • plavání • zdokonalování základních stylů, startovní skok • vytrvalostní plavání, polohová štafeta • bruslení • jízda vpřed, vzad, brždění, hry na ledě • turistika a pobyt v přírodě • úpoly • střežové postoje, pády stranou, vzad • význam pohybu pro zdraví • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech • průpravná, kondiční, vyrovnávací, relaxační cvičení • správné držení těla, kloubní pohyblivost, dechová cvičení, vytrvalostní cvičení, správné způsoby rozcvičování 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy</p> <p style="text-align: center;">Výchova demokratického občana zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance</p> <p style="text-align: center;">Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímají</p> <p style="text-align: center;">Multikulturní výchova lidské vztahy, kulturní diference, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu</p> <p style="text-align: center;">Environmentální výchova vztah člověka k prostředí</p>

9.6. ČLOVĚKA PŘÍRODA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahu člověka.

9.6.1. FYZIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět fyzika je vyučován jako samostatný předmět v 6. ročníku až 8. ročníku 1 hodina týdně, v 9. ročníku 1 hodina disponibilní.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Předmět fyzika úzce souvisí s dalšími vyučovacími předměty jako např.

- chemie – jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie
- přírodopis – světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch), přenos elektromagnetických signálů, srdce – kardiostimulátor
- zeměpis – magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

Výchova demokratického občana – rozvíjení kritického myšlení, navrhování způsobů řešení problémů, ochota pomoci a spolupracovat

Osobnostní a sociální výchova – rozvíjení dovedností a schopností

Environmentální výchova – posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, princip výroby elektrické energie, klady a zápory jaderné energetiky

Mediální výchova – komunikace a kooperace, kritické čtení

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – evropská a globální dimenze v efektivním využívání zdrojů energie v praxi, výroba a potřeba energie v globálním měřítku, udržitelný rozvoj

Multikulturní výchova – vzájemné respektování

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu fyzika využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- vyhledávat, třídit a propojovat informací
- používat odbornou terminologii
- samostatně měřit, experimentovat a porovnávat získaných informací
- nalézat souvislosti mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- vyhledávat, třídit a propojovat informací
- používat odbornou terminologii

- samostatně měřit, experimentovat a porovnávat získaných informací
- nalézat souvislosti mezi získanými daty

Kompetence komunikativní

- pracovat ve skupinách, respektovat názorů druhých, diskutovat ve skupině
- formulovat své myšlenky v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- spolupracovat při řešení problémů
- posilovat sebedůvěru žáků, pocit zodpovědnosti
- být ochoten pomoci

Kompetence občanské

- učit se šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- upřednostňovat obnovitelné zdroje ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

Kompetence pracovní

- dodržovat bezpečné chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje látku a těleso, dovede uvést příklady látek a těles 	<ul style="list-style-type: none"> látka a těleso 	<p style="text-align: center;">Environmentální výchova změny skupenství-počasí-srážky, atd. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech možnost vzniku eroze</p>
<ul style="list-style-type: none"> správně používá pojem atom, molekula, iont má představu o tom, z čeho se skládá atom 	<ul style="list-style-type: none"> částicové složení látek, složení atomu (jádro, obal, proton, neutron a elektron) 	
<ul style="list-style-type: none"> popíše rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynnou a vlastnosti, kterými se od sebe liší 	<ul style="list-style-type: none"> rozdělení látek na pevné, kapalné a plynné 	
<ul style="list-style-type: none"> porovná vlastnosti magnetického, elektrického a gravitačního pole 	<ul style="list-style-type: none"> vlastnosti magnetické, elektrické a gravitační síly 	
<ul style="list-style-type: none"> ovládá značky a jednotky základních veličin vyjádří hodnotu veličiny a přiřadí jednotku 	<ul style="list-style-type: none"> fyzikální veličiny 	
<ul style="list-style-type: none"> změří délku tělesa, výsledek zapíše a vyjádří v různých jednotkách 	<ul style="list-style-type: none"> délka 	
<ul style="list-style-type: none"> změří hmotnost pevných a kapalných těles a výsledek zapíše ve vhodné jednotce 	<ul style="list-style-type: none"> hmotnost 	
<ul style="list-style-type: none"> změří objem kapalného a pevného tělesa pomocí odměrného válce a zapíše výsledek 	<ul style="list-style-type: none"> objem 	
<ul style="list-style-type: none"> vypočítá hustotu z objemu a hmotnosti podle vzorce 	<ul style="list-style-type: none"> hustota 	
<ul style="list-style-type: none"> změří teplotu pomocí teploměru určí rozdíl teplot z naměřených hodnot 	<ul style="list-style-type: none"> teplota 	
<ul style="list-style-type: none"> předpoví, zda se délka či objem tělesa při změně teploty zvětší nebo zmenší 	<ul style="list-style-type: none"> teplotní roztažnost těles 	
<ul style="list-style-type: none"> změří časový úsek pomocí stopky a orientuje se na ciferníku hodin 	<ul style="list-style-type: none"> čas 	

<ul style="list-style-type: none"> rozpozná, zda na dané těleso působí síla a pomocí prodloužené pružiny porovná podle velikosti dvě působící síly změří sílu siloměrem 	<ul style="list-style-type: none"> síla působící na těleso 	<p style="text-align: center;">Výchova demokratického občana demokracie, despotie, tyranie občanská práva Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech integrace Evropy</p>
<ul style="list-style-type: none"> rozliší vodič a izolant nakreslí schéma obvodu rozhodne, zda obvodem prochází proud uvede napětí některých běžných zdrojů (zásuvka, článek, baterie) rozhodne, zda daný spotřebič využívá zahřívání vodiče proudem pochopí význam pojistek zná a dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce s elektrickým zařízením 	<ul style="list-style-type: none"> Elektrický obvod a jeho součásti schéma jednotka napětí a proudu – intuitivně jednoduchý obvod tepelné spotřebiče zkrat a jeho důsledky pojistky a jističe hromosvod základní pravidla bezpečného zacházení s elektrickým zařízením 	

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> rozhodne, zda je dané těleso v klidu či v pohybu vzhledem k jinému tělesu 	<ul style="list-style-type: none"> pohyb a klid tělesa, jejich relativnost 	<p>Environmentální výchova změny skupenství-počasí-srážky, atd. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech možnost vzniku eroze</p>
<ul style="list-style-type: none"> změří dráhu uraženou tělesem a odpovídající čas určí průměrnou rychlost z dráhy uražené tělesem za určitý čas používá s porozuměním vztah $v=s/t$ pro rychlost rovnoměrného pohybu tělesa při řešení úloh znázorní grafem závislost dráhy rovnoměrného pohybu na čase a určí z něj k danému času dráhu a naopak 	<ul style="list-style-type: none"> dráha a čas 	
<ul style="list-style-type: none"> rozeznává jednotlivé druhy sil změří třecí sílu užívá s porozuměním poznatek, že třecí síla závisí na druhu materiálu a drsnosti třecích ploch, ale nikoli na jejich obsahu navrhne způsob zvětšení nebo zmenšení třecí síly 	<ul style="list-style-type: none"> síla třecí síla 	
<ul style="list-style-type: none"> určí výpočtem i graficky velikost a směr výslednice dvou sil stejných či opačných směrů 	<ul style="list-style-type: none"> skládání sil výslednice sil 	
<ul style="list-style-type: none"> určí pokusně těžiště tělesa a pro praktické situace využívá fakt, že poloha těžiště závisí na rozložení látky v tělese 	<ul style="list-style-type: none"> těžiště tělesa 	
<ul style="list-style-type: none"> využívá Newtonovy zákony k vysvětlení nebo předvídání změn pohybu tělesa při působení sil 	<ul style="list-style-type: none"> Newtonovy pohybové zákony (první, druhý a třetí) 	
<ul style="list-style-type: none"> využívá poznatky o podmínkách rovnovážné polohy na páce a pevné kladce pro vysvětlení praktických situací 	<ul style="list-style-type: none"> otáčivé účinky síly páka pevná kladka 	
<ul style="list-style-type: none"> v jednoduchých případech určí velikost a směr působící tlakové síly 	<ul style="list-style-type: none"> tlaková síla 	
<ul style="list-style-type: none"> užívá s porozuměním vztah mezi tlakem, takovou silou a obsahem plochy, na níž síla působí 	<ul style="list-style-type: none"> tlak 	

<ul style="list-style-type: none"> • užívá Pascalův zákon k vysvětlení funkce hydraulických zařízení 	<ul style="list-style-type: none"> • Pascalův zákon
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí vznik hydrostatického tlaku a s porozuměním používá vztah $p=h \cdot \rho \cdot g$ k řešení problémů a úloh 	<ul style="list-style-type: none"> • vztlaková síla působící na tělesa v kapalině
<ul style="list-style-type: none"> • porovnáním vztlakové a gravitační síly dokáže předpovědět, zda se těleso potopí v kapalině, zda se v ní bude vznášet nebo zda bude plovat na hladině 	<ul style="list-style-type: none"> • plování, vznášení se a potápění těles v kapalině • Archimédův zákon
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí vznik atmosférického tlaku, změří ho a určí tlak plynu v uzavřené nádobě 	<ul style="list-style-type: none"> • atmosférický tlak • tlak plynu v uzavřené nádobě

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> rozumí pojmu mechanická práce a výkon, dokáže určit, kdy těleso ve fyzice práci koná s porozuměním používá vztah $W=F_s$ a $P=W/t$ při řešení problémů a úloh 	<ul style="list-style-type: none"> mechanická práce, výkon 	<p>Environmentální výchova železniční – silniční doprava, přetěžování kamiónů – škody na komunikacích předpověď počasí znečištění ovzduší, exhalace změny skupenství – předpověď počasí, voda</p> <p>Osobnostní a sociální výchova záchrana tonoucího</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech tepelná izolace – šetření energií globální oteplování Země skleníkový efekt planeta Země jako součást vesmíru</p>
<ul style="list-style-type: none"> z vykonané práce určí v jednoduchých případech změnu polohové a pohybové energie je schopen porovnat pohybové energie těles na základě jejich rychlostí a hmotností 	<ul style="list-style-type: none"> polohová a pohybová energie 	
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí změnu vnitřní energie tělesa při změně teploty 	<ul style="list-style-type: none"> vnitřní energie tělesa 	
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná v přírodě a v praktickém životě některé formy tepelné výměny (vedením, tepelným zářením) 	<ul style="list-style-type: none"> tepelná výměna 	
<ul style="list-style-type: none"> dokáže určit množství tepla přijatého a odevzdaného tělesem, zná-li hmotnost, měrnou tepelnou kapacitu a změnu teploty tělesa (bez změny skupenství) 	<ul style="list-style-type: none"> teplo přijaté a odevzdané tělesem 	
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná jednotlivé skupenské přeměny a bude schopen uvést praktický příklad (tání, tuhnutí, vypařování, var, kondenzace, sublimace a desublimace) určí skupenské teplo tání u některých látek zjistí, kdy nastává kapalnění vodní páry ve vzduchu objasní jev anomálie vody jeho důsledky v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> změny skupenství 	

<ul style="list-style-type: none"> • porozumí základním pojmům (atom a jeho složení, molekula, iont) • na základě znalosti druhu náboje rozhodne, zda se budou dvě tělesa elektricky přitahovat či odpuzovat podle počtu protonů a elektronů v částici pozná, zda jde o kladný či záporný iont • ověří, jestli na těleso působí elektrická síla a zda v jeho okolí existuje elektrické pole 	<ul style="list-style-type: none"> • atom a jeho složení • proton, neutron, elektron • elektrický náboj • iont 	
<ul style="list-style-type: none"> • pokusně ověří, za jakých podmínek prochází obvodem elektrický proud • objasní účinky elektrického proudu (tepelné, světelné, pohybové) • změří elektrický proud ampérmetrem a elektrické napětí voltmetrem 	<ul style="list-style-type: none"> • elektrická síla, elektrické pole • elektrický proud 	
<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními, objasní nebezpečí vzniku zkratu a popíše možnosti ochrany před zkratem 	<ul style="list-style-type: none"> • elektrické napětí • pravidla bezpečné práce • zkrat • pojistka 	
<ul style="list-style-type: none"> • používá s porozuměním Ohmův zákon pro kovy v úlohách ($A = U/I$) • pochopí, že odpor vodiče se zvětšuje s rostoucí délkou a teplotou vodiče, zmenšuje se se zvětšujícím se obsahem jeho průřezu a souvisí s materiálem, ze kterého je vodič vyroben 	<ul style="list-style-type: none"> • Ohmův zákon • odpor vodiče 	
<ul style="list-style-type: none"> • správně sestaví jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod podle schématu • volí k jednotlivým spotřebičům vhodný zdroj napětí • odliší zapojení spotřebičů v obvodu za sebou a vedle sebe • určí výsledné elektrické napětí, výsledný elektrický proud a výsledný odpor spotřebičů 	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod 	
<ul style="list-style-type: none"> • pochopí vztah spotřeby elektrické energie, vedení k ekonomickému pohledu na odběr energie, důležitost elektrické energie ve vztahu k ekologii 	<ul style="list-style-type: none"> • elektrické práce, elektrický výkon 	

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> rozliší stejnosměrný proud od střídavého na základě jejich časového průběhu ověří pokusem, na čem závisí velikost indukovaného proudu v cívce a objasní vznik střídavého proudu 	<ul style="list-style-type: none"> elektromagnetická indukce střídavý proud transformátor 	<p style="text-align: center;">Environmentální výchova nadměrná hladina zvuku Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech využití zrcadel v alternativních zdrojích energie- sluneční elektrárny šetření elektrickou energií (žárovka – zářivka) alternativní zdroje energie výroba elektrické energie a její vliv na životní prostředí</p> <p style="text-align: center;">Mediální výchova informace v médiích o mikrosvětě Osobnostní a sociální výchova bezpečné zacházení s elektrospotřebiči, první pomoc při úrazu elektrickým proudem</p>
<ul style="list-style-type: none"> popíše funkci transformátoru a jeho využití při přenosu elektrické energie dokáže popsat způsob výroby a přenosu elektrické energie popíše některé nepříznivé vlivy při výrobě elektrické energie v elektrárnách na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> výroba a přenos elektrické energie 	
<ul style="list-style-type: none"> rozliší pokusně vodič od izolantu uvede příklady vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech z běžného života a z přírody 	<ul style="list-style-type: none"> vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech 	
<ul style="list-style-type: none"> pochozí princip vedení elektrického proudu v polovodičích 	<ul style="list-style-type: none"> polovodiče jako nezbytná součást soudobé elektroniky 	
<ul style="list-style-type: none"> rozliší jednotlivé druhy elektromagnetického záření 	<ul style="list-style-type: none"> jednotlivé druhy záření a jejich využití v praxi 	
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná ve svém okolí různé zdroje světla rozliší mezi zdrojem světla a tělesem, které světlo pouze odráží využívá poznatku, že se světlo šíří přímočaře, objasní vznik stínu 	<ul style="list-style-type: none"> světlo, zdroj světla přímočaré šíření světla 	
<ul style="list-style-type: none"> vyhledá hodnotu rychlosti světla v tabulkách pro vakuum a pro další optická prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> rychlost světla 	

<ul style="list-style-type: none"> • využívá zákona odrazu světla na rozhraní dvou optických prostředí k nalezení obrazu v rovinném zrcadle • pokusně určí rozdíl mezi dutým a vypuklým zrcadlem a dokáže uvést příklad jejich využití v praxi • najde pokusně ohnisko dutého zrcadla 	<ul style="list-style-type: none"> • odraz světelného paprsku • zrcadla
<ul style="list-style-type: none"> • rozhodne na základě znalostí o rychlostech světla ve dvou prostředích, zda se světlo při přechodu z jednoho prostředí do druhého bude lámat ke kolmici nebo od kolmice 	<ul style="list-style-type: none"> • lom světla na optickém rozhraní
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší pokusně spojku a rozptylku, najde pokusně ohnisko tenké spojky a určí její ohniskovou vzdálenost • dokáže popsat, z čeho jsou složeny jednoduché optické přístroje a jak se využívají v běžném životě • porozumí pojům krátkozrakost a dalekozrakost a způsobu nápravy těchto očních vad brýlemi 	<ul style="list-style-type: none"> • optické čočky
<ul style="list-style-type: none"> • pokusně objasní rozklad bílého světla optickým hranolem, vysvětlí vznik duhy v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> • rozklad světla
<ul style="list-style-type: none"> • určí, co je v jeho okolí zdrojem zvuku • pozná, že k šíření zvuku je nezbytnou podmínkou látkové prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • akustika
<ul style="list-style-type: none"> • chápe odraz zvuku jako odraz zvukového vzruchu od překážky a dovede objasnit vznik ozvěny • využívá s porozuměním poznatek, že rychlost zvuku závisí na prostředí, kterým se zvuk šíří 	<ul style="list-style-type: none"> • zvuk, zdroj zvuku • šíření zvuku • odraz zvuku
<ul style="list-style-type: none"> • zjistí, že výška tónu je tím větší, čím větší je jeho kmitočet • rozumí pojmu hlasitost zvuku a má představu, jak hlasité jsou různé zdroje zvuku v jeho okolí • určí možnosti, jak omezit nepříznivý vliv nadměrně hlasitého zvuku na člověka a na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • tón, výška tónu • kmitočet tónu • hlasitost zvuku

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
jaderná energie- výhody a nevýhody, vliv na životní prostředí
freony- ozónová díra- škodlivý vliv UV záření

<ul style="list-style-type: none">• popíše Sluneční soustavu a má představu o pohybu vesmírných těles (na základě poznatků o gravitačních silách)• odliší planetu a hvězdu• popíše hlavní součásti Sluneční soustavy (planety, měsíce, planetky, komety)• má představu, jaké děje se odehrávají na Slunci• objasní střídání dne a noci, ročních období a vznik jednotlivých měsíčních fází	<ul style="list-style-type: none">• Vesmír• Sluneční soustava
--	--

9.6.2. CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. ročníku a v 9. ročníku 1 hodina týdně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy
- učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.

Vyučovací předmět anglický jazyk je úzce spjat např. s:

- **zeměpisem** – surovinné zdroje chemického průmyslu
- **fyzikou** – vlastnosti látek
- **přírodopisem** – význam zelených rostlin, životní prostředí, zdraví
- **matematikou** – chemické výpočty

Předmětem prolínají jednotlivá průřezová témata, důraz je zejména kladen na zodpovědnost každého jedince za své zdraví (Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana), na zodpovědnost a spoluzodpovědnost za stav životního prostředí (Environmentální výchova, Myšlení v evropských a globálních souvislostech).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu chemie využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které umožňují žákům:

Kompetence k učení

- učit se různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů
- učit se zpracovávat informace z hlediska důležitosti i objektivitu a využívat je k dalšímu učení

Kompetence k řešení problémů

- učit se přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů
- učit se zobecňovat poznatky a aplikovat v různých oblastech života
- učit se základům logického vyvozování a předvídaní specifických závěrů z přírodovědných zákonů
- rozvíjet schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení

Kompetence komunikativní

- učit se k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci
- učit se stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentů

Kompetence sociální a personální

- učit se osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů

Kompetence občanské

- učit se poznávat možnosti rozvoje i zneužití chemie a učit se odpovědnosti za zachování životního prostředí

Kompetence pracovní

- učit se optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat
- seznamovat se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady chemického děje, a čím se zabývá chemie • rozliší fyzikální tělesa a látky • rozpozná u běžně známých dějů • zda dochází k přeměnám látek • uvede příklady chemické výroby 	<ul style="list-style-type: none"> • úvod do chemie • vymezení chemie • látky a tělesa • chemické děje • chemická výroba 	<p>Osobnostní a sociální výchova osobní zodpovědnost za své zdraví při užívání chemických látek, zejména látek ohrožujících zdraví a životní prostředí pomoc zraněným lidem např. poskytnutí první pomoci při poleptání, zabezpečení lékařské pomoci zraněnému</p> <p>Environmentální výchova význam vody a vzduchu jako základní podmínky života nebezpečí poškození ŽP některými prvky a jejich sloučeninami (např. těžké kovy, baterie z mobilů, součástky PC v odpadu apod.) nebezpečí havárií při výrobě, přepravě a skladování kyselin a hydroxidů, likvidace úniku ropných a jiných škodlivých látek</p> <p>Multikulturní výchova kritický přístup k informacím z médií k problémům čistoty vody a vzduchu</p>
<ul style="list-style-type: none"> • uvede vlastnosti látek • rozliší známé látky podle jejich různých vlastností • rozpozná skupenství látek a jejich změny • vyhledá v tabulkách hodnoty hustoty, teploty tání, teploty varu a orientuje se v jejich hodnotách 	<ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti látek • vlastnosti látek – barva, skupenství, rozpustnost ve vodě, tepelná a elektrická vodivost, hustota • změny skupenství – tání, tuhnutí, vypařování, zkapalnění, sublimace 	
<ul style="list-style-type: none"> • uvede zásady bezpečné práce v chemické pracovně • uvede příklady nebezpečných látek a zásady bezpečné práce s nimi • vysvětlí význam R-vět S-vět a uvede jejich příklady u výrobků, které se běžně prodávají 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnost při experimentální činnosti • zásady bezpečné práce v laboratoři • první pomoc při úrazu 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší různorodé a stejnorodé směsi • rozliší suspenzi, emulzi, pěnu, dým, mlhu a uvede jejich příklady z běžného života • uvede příklad pevné, kapalné a plynné stejnorodé směsi • použije správně (v souvislostech) pojmy: složka roztoku, rozpuštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok • vypočítá složení roztoků (hmotnostní zlomek rozpuštěné látky) 	<ul style="list-style-type: none"> • směsi • různorodé a stejnorodé směsi (roztoky) • složky směsi • složení roztoků • hmotnostní zlomek 	
<ul style="list-style-type: none"> • sestaví jednoduchou filtrační aparaturu a provede filtraci • popíše jednoduchou destilační aparaturu a vysvětlí princip destilace • navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě • vysvětlí princip usazování a krystalizace 	<ul style="list-style-type: none"> • oddělování složek směsí • usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace 	

<ul style="list-style-type: none"> rozliší vodu destilovanou, pitnou, užitkovou, odpadní a uvede příklady jejich výskytu a použití uvede princip výroby pitné vody ve vodárnách charakterizuje kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek vysvětlí princip hašení, uvede telefonní čísla hasičů popíše, co je teplotní inverze a smog 	<ul style="list-style-type: none"> voda a vzduch voda – destilovaná, pitná, odpadní výroba pitné vody čistota vody vzduch – složení, vlastnosti čistota ovzduší 	<p>ovzduší znečištění životního prostředí jako globální problém lidstva</p>
<ul style="list-style-type: none"> používá pojmy atom, molekula ve správných souvislostech popíše složení atomu a vznik kationtu a aniontu z neutrálních atomů 	<ul style="list-style-type: none"> částicové složení látek molekuly, atomy atomové jádro, protony, neutrony elektrony, elektronový obal atomu, valenční elektrony, ionty 	
<ul style="list-style-type: none"> rozliší kovy a nekovy a uvede příklady vlastností a praktického využití vybraných kovů, slitin a nekovů rozliší periody a skupiny v periodické soustavě chemických prvků a vyhledá známé prvky s podobnými vlastnostmi 	<ul style="list-style-type: none"> chemické prvky a periodická soustava chemických prvků kovy – Fe, Al, Zn, Cu, Ag, Au slitiny – mosaz, bronz, dural nekovy – H, O, A, Cl, S, C 	
<ul style="list-style-type: none"> rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce 	<ul style="list-style-type: none"> chemické reakce výchozí látky a produkty chemický děj 	
<ul style="list-style-type: none"> uvede zákon zachování hmotnosti pro chemické reakce a využije ho pro řešení úloh zapiše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce přečte zápis chemické rovnice s užitím názvů chemických látek odhadne výsledky a vypočítá úlohy s užitím veličin a, M, m, V a chemických rovnic 	<ul style="list-style-type: none"> chemické rovnice zákon zachování hmotnosti látkové množství molární hmotnost jednoduché chemické rovnice 	<p>Environmentální výchova nadměrná hladina zvuku Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech využití zrcadel v alternativních zdrojích energie- sluneční elektrárny šetření elektrickou energií (žárovka – zářivka) alternativní zdroje energie výroba elektrické energie a její vliv na životní prostředí Mediální výchova informace v médiích o mikrosvětě.</p>
<ul style="list-style-type: none"> určí oxidační čísla atomů prvků v oxidech zapiše z názvů vzorce oxidů a naopak ze vzorců jejich názvy popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> oxidy oxid siřičitý, sírový, uhličitý, uhelnatý, vápenatý, dusnatý, dusičitý, křemičitý názvosloví oxidů, oxidační číslo skleníkový efekt 	

<ul style="list-style-type: none"> • určí oxidační čísla atomů prvků v halogenidech • zapíše z názvů vzorce halogenidů a naopak ze vzorců jejich názvy • popíše vlastnosti, použití a význam chloridu sodného 	<ul style="list-style-type: none"> • halogenidy • fluoridy, chloridy, bromidy, jodidy • ionty • názvosloví halogenidů 	<p>Osobnostní a sociální výchova bezpečné zacházení s elektrospotřebiči, první pomoc při úrazu elektrickým proudem</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin, bezpečné ředění jejich koncentrovaných roztoků a první pomoc při zasažení lidského těla těmito látkami • zapíše z názvů vybraných kyselin vzorce a ze vzorců jejich názvy • rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH a změní pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem • vysvětlí vznik kyselých dešťů, zhodnotí jejich vliv na životní prostředí a uvede příklady opatření, kterými jim lze předcházet • posoudí vliv vybraných kyselin na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • kyseliny, pH • kyseliny – chlorovodíková, sírová, dusičná • pH, indikátory pH • kyselé deště 		
<ul style="list-style-type: none"> • popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů, jejich bezpečné rozpouštění a první pomoc při zasažení lidského těla těmito látkami • zapíše z názvu hydroxidů vzorce a ze vzorců jejich názvy 	<ul style="list-style-type: none"> • hydroxidy • hydroxidy- sodný, draselný, vápenatý • názvosloví hydroxidů 		

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> provede neutralizaci velmi zředěných roztoků známých kyselin a hydroxidů, uvede názvy a vzorce výchozích látek a produktů a zapíše je chemickými rovnicemi zdůvodní první pomoc při zasažení kyselinami nebo hydroxidy rozliší, které látky patří mezi soli zapíše z názvů vybraných solí vzorce a ze vzorců jejich názvy uvede příklady uplatnění solí v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> neutralizace, soli podstata neutralizace vznik solí názvy a vzorce síranů, dusičnanů, uhličitánů 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova</p> <p>osobní zodpovědnost za své zdraví při užívání chemických látek, zejména látek ohrožujících zdraví a životní prostředí pomoc zraněným lidem např. poskytnutí první pomoci při poleptání, zabezpečení lékařské pomoci zraněnému poškození zdraví užíváním alkoholických nápojů, nebezpečí vzniku závislosti na alkoholu nebezpečnost při užívání návykových látek</p> <p style="text-align: center;">Environmentální výchova</p> <p>nebezpečí poškození ŽP (např. znečištění odpadních vod organickými rozpouštědly a ředidly, znečištění odpadní vody saponáty, přehnojování půdy průmyslovými hnojivy</p>
<ul style="list-style-type: none"> uvede význam průmyslových hnojiv a posoudí jejich vliv na životní prostředí popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních pojiv 	<ul style="list-style-type: none"> hospodářsky významné látky průmyslová hnojiva (A, P, K, stopové prvky) vápenná malta, sádra, beton keramika 	
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojmy oxidace a redukce určí, které ze známých reakcí patří mezi redoxní reakce popíše princip výroby železa a oceli a zhodnotí jejich význam pro národní hospodářství vysvětlí pojem koroze, uvede příklady činitelů ovlivňující její rychlost, uvede způsoby ochrany ocelových výrobků před korozí rozliší podstatu galvanických článků a elektrolyzy a uvede příklady jejich praktického využití 	<ul style="list-style-type: none"> redoxní reakce oxidace a redukce výroba železa a oceli galvanický článek elektrolyza koroze 	

<ul style="list-style-type: none"> rozliší, které ze známých reakcí jsou exotermické a které endotermické uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv, popíše jejich vlastnosti a zhodnotí jejich využívání posoudí vliv spalování různých paliv (včetně motorových paliv) na životní prostředí rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie rozpozná označení hořlavých látek, uvede zásady bezpečné manipulace s těmito látkami uvede, jak postupovat při vzniku požáru, zná telefonní číslo pro přivolání hasičů, poskytne první pomoc při poleptání 	<ul style="list-style-type: none"> energie a chemická reakce exotermické a endotermické reakce obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie fosilní paliva (uhlí, ropa, zemní plyn) průmyslově vyráběná paliva 	<p>CO₂, CH₄ jako skleníkové plyny, SO₂ jako vedl. produkt spalování uhlí nebezpečí havárií při zpracování, přepravě a skladování ropy</p> <p>význam obnovitelných zdrojů energie</p> <p>plasty v odpadech, význam recyklace</p> <p>Multikulturní výchova nebezpečí zneužití přírodního bohatství země 3. světa</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech poškození ozónové vrstvy jako globální problém lidstva znečištění odpadních vod saponáty jako globální problém lidstva plasty jako globální problém lidstva</p>
<ul style="list-style-type: none"> Rozliší anorganické a organické sloučeniny Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití Vyhledává a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu Vyhledává a uvede příklady havárií způsobených ropou, ropnými produkty a zemním plynem 	<ul style="list-style-type: none"> uhlovodíky alkany, alkeny, alkiny, areny (methan, ethan, propan, butan, ethylen, benzen, naftalen) průmyslové zpracování ropy 	<p>Multikulturní výchova informace o haváriích tankerů</p> <p>výsledky průzkumu KHS o užívání alkoholických nápojů nezletilými, vlastní anketa ve třídě</p> <p>Výchova demokratického občana zákony o výrobě, prodeji a užívání alkoholických nápojů zákony a předpisy o odpadech, recyklaci plastů</p>
<ul style="list-style-type: none"> rozliší pojmy „uhlovodíky“ a „deriváty uhlovodíků“ rozliší uhlovodíkový zbytek a funkční (charakteristickou) skupinu na příkladech vzorců známých derivátů rozliší a zapíše vzorce methanolu, ethanolu, fenolu, kyseliny mravenčí, octové, ethylesteru kyseliny octové, formaldehydu a acetonu, uvede vlastnosti a příklady využití těchto látek uvede výchozí látky a produkty esterifikace a rozliší esterifikaci mezi ostatními typy chemických reakcí 	<ul style="list-style-type: none"> deriváty uhlovodíků halogenové deriváty alkoholy fenoly aldehydy ketony karboxylové kyseliny estery, esterifikace, ethylester kyseliny octové 	<p>Multikulturní výchova informace o haváriích tankerů</p> <p>výsledky průzkumu KHS o užívání alkoholických nápojů nezletilými, vlastní anketa ve třídě</p> <p>Výchova demokratického občana zákony o výrobě, prodeji a užívání alkoholických nápojů zákony a předpisy o odpadech, recyklaci plastů</p>

<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se ve výchozích látkách a produktech dýchání a fotosyntézy • uvede podmínky pro průběh fotosyntézy a její význam pro život na Zemi • rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitamíny, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy 	<ul style="list-style-type: none"> • přírodní látky • sacharidy, tuky, bílkoviny, vitamíny • fotosyntéza 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší plasty od dalších látek, uvede příklady jejich názvů, vlastností a použití • posoudí vliv používání plastů na životní prostředí • rozliší přírodní a syntetická vlákna a uvede výhody a nevýhody jejich používání 	<ul style="list-style-type: none"> • plasty a syntetická vlákna • polyethylen, polypropylen, polystyren, polyvinylchlorid • polyamidová a polyesterová vlákna 	
<ul style="list-style-type: none"> • doloží na příkladech význam chemických výrob pro národní hospodářství a pro člověka • uvede příklady prvotních a druhotných surovin pro chemické výroby a zhodnotí je z hlediska udržitelného rozvoje • zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů • zjistí, kde a jak v okolí dochází ke znečišťování životního prostředí, a uvede, jak tomu předcházet • uvede příklady chování při nadměrném znečištění ovzduší • zachází bezpečně s běžným mycími a čisticími prostředky používanými v domácnosti • rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek, uvede zásady bezpečné práce s běžně prodávanými hořlavinami a výbušninami • uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument 	<ul style="list-style-type: none"> • chemie a společnost • chemické výroby • otravné látky • pesticidy • biotechnologie, enzymy • léčiva • drogy • detergenty • potraviny • chemie a životní prostředí 	

9.6.3. PŘÍRODOPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku 2 hodiny týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu přírodopis:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů

Předmět přírodopis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty jako např.:

- **chemie** – ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy
- **fyzika** – fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak
- **zeměpis** – rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, CHKO, Národní parky

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

Výchova demokratického občana – aplikace odpovědného jednání, zodpovědnost za své zdraví, angažovaný přístup k prostředí

Osobnostní a sociální výchova – evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace, seberegulující jednání

Environmentální výchova – porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí, zachování biologické rovnováhy

Multikulturní výchova – komunikace a kooperace, kritické čtení

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – evropská a globální dimenze v základech ekologie

Multikulturní výchova – vzájemné respektování

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu přírodopis využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- vyhledávat, třídit a propojovat informací
- správně používat odborné terminologie
- samostatně pozorovat a porovnávat získané informace, nalézat souvislosti

Kompetence k řešení problémů

- učit se hledat více postupů k řešení problémů
- navrhnout samostatně řešení, docházet k závěrům a vyhodnocovat získaná fakta

Kompetence komunikativní

- umět vzájemně komunikovat, respektovat názorů druhých, umět diskutovat
- formulovat své myšlenky v písemné i mluvené formě
- umět zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku

Kompetence sociální a personální

- učit se spolupracovat při řešení problémů
- posilovat sebedůvěru žáků, pocit zodpovědnosti

Kompetence občanské

- dodržovat pravidla slušného chování
- pochopit práva a povinnosti v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých

Kompetence pracovní

- dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami
- učit se práci si sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí, čím se zabývají jednotlivé biologické vědy uvede příklady rozmanitosti přírody 	uspořádání života na Zemi	<p style="text-align: center;">Environmentální výchova člověk a příroda, příroda a první civilizace, přírodní katastrofy</p> <p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova komunikace, sociální dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů</p> <p style="text-align: center;">Výchova demokratického občana demokracie, despotie, tyranie občanská práva</p> <p style="text-align: center;">Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech integrace Evropy</p>
<ul style="list-style-type: none"> popíše buňku, vysvětlí funkci organel vysvětlí rozdíly mezi rostlinnou, živočišnou a houbovou buňkou pracuje s mikroskopem, a připraví jednoduchý mikroskopický preparát 	buňka	
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí rozdíl mezi nebuněčným, jednobuněčným, mnohobuněčným organismem 	složitost organismů <ul style="list-style-type: none"> nebuněčnost, jednobuněčnost mnohobuněčnost 	
<ul style="list-style-type: none"> vymezí základní projevy života a uvede jejich význam 	projevy živých organismů <ul style="list-style-type: none"> fotosyntéza, dýchání, růst, rozmnožování, výživa, dráždivost, pohyb 	
<ul style="list-style-type: none"> roztřídí organismy do říší, seřadí systematické jednotky 	<ul style="list-style-type: none"> třídění organismů 	
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí rozdíly mezi virem a bakterií uvede příklady užitečnosti a škodlivosti virů a bakterií 	viry a bakterie	
<ul style="list-style-type: none"> uvede příklady organismů, jejich význam v přírodě a pro člověka 	mnohobuněčné organismy	
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí význam hub v přírodě popíše základní stavbu těla houby pozná vybrané základní druhy našich hub a rozliší jedovaté a jedlé 	houby	
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí rozdíl mezi stélkou a tělem vyšších rostlin pozná vybrané druhy lišejníků 	lišejníky	
<ul style="list-style-type: none"> popíše vnější a vnitřní stavbu živočichů vysvětlí funkci jednotlivých orgánů vyjmenuje typické zástupce zdůrazní rozdíly mezi škrkavkou a tasemnicí rozlišuje vnitřní a vnější parazity 	nižší živočichové (bezobratlí) <ul style="list-style-type: none"> žahavci ploštěnci hlísti 	

<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje podle typických znaků plže, mlže, hlavonožce • popíše vývojové zdokonalení tělesné stavby • rozlišuje vodní a suchozemské druhy • pozná vybrané zástupce • vysvětlí jejich postavení v přírodě 	<p>měkkýši</p>
<ul style="list-style-type: none"> • popíše tělo žížaly a vysvětlí funkce důležitých orgánů • vysvětlí význam žížaly v přírodě • vyjmenuje vodní kroužkovce 	<p>kroužkovci</p>
<ul style="list-style-type: none"> • popíše stavbu těla členovců • rozlišuje jednotlivé třídy podle charakteristických znaků • vyjmenuje zástupce jednotlivých tříd • popíše tělo modelového zástupce hmyzu (včela medonosná) • rozlišuje proměnu dokonalou a nedokonalou • orientuje se v nejznámějších řádech hmyzu, pozná vybrané zástupce • zhodnotí pozitivní i stránku existence hmyzu 	<p>členovci</p> <ul style="list-style-type: none"> • pavoukovci • koryši • hmyz
<ul style="list-style-type: none"> • uvede charakteristiku skupiny a zástupce 	<p>ostnokožci</p>

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí význam a zásady třídění organismů seřadí jednotlivé systematické jednotky 	<ul style="list-style-type: none"> třídění organismů 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech mezinárodní smlouvy o rybolovu ohrožené druhy, nezákonný lov, hospodářsky významné rostliny, import, potravinové zdroje</p> <p>Environmentální výchova zamořené vodní plochy, ekologické havárie ptačí krmítka, chov andulek, papoušků, rostliny producenti, potravní řetězec</p> <p>význam lesa, ochrana lesů</p> <p>Osobnostní a sociální výchova chov domácích savců</p>
<ul style="list-style-type: none"> popíše a porovná stavbu těla živočichů s použitím odborných termínů a vysvětlí funkce jednotlivých orgánů rozdělí zástupce do jednotlivých tříd vysvětlí přizpůsobení živočichů prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> strunatci: podkmen obratlovci 	
<ul style="list-style-type: none"> popíše hlavní znaky a uvede zástupce 	<ul style="list-style-type: none"> třída – kruhoústí 	
<ul style="list-style-type: none"> popíše hlavní znaky a uvede zástupce 	<ul style="list-style-type: none"> třída – paryby 	
<ul style="list-style-type: none"> popíše hlavní znaky skupiny, pozná zástupce rozlišuje známé mořské a sladkovodní ryby vysvětlí význam ryb ve výživě člověka 	<ul style="list-style-type: none"> třída – ryby 	
<ul style="list-style-type: none"> popíše hlavní znaky skupiny pozná vybrané zástupce vysvětlí jejich přizpůsobení se životu ve vodě 	<ul style="list-style-type: none"> třída – obojživelníci 	
<ul style="list-style-type: none"> popíše hlavní znaky skupiny pozná a zařadí vybrané zástupce do řádů vysvětlí roli plazů v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> Třída - plazi 	
<ul style="list-style-type: none"> popíše hlavní znaky skupiny vysvětlí předpoklady ptáků pro let pozná vybrané zástupce a zařadí je podle znaků do řádů uvede hlavní rysy etologie ptáků 	<ul style="list-style-type: none"> třída – ptáci 	
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí vývoj rostlin rozlišuje nižší a vyšší rostliny 	<ul style="list-style-type: none"> vývoj rostlin, přechod na souš 	
<ul style="list-style-type: none"> popíše stavbu rostlin vysvětlí funkci jednotlivých částí rostlinného těla chápe význam charakteristických znaků pro určování rostlin – práce s klíčem 	<ul style="list-style-type: none"> stavba rostlinného těla 	
		<p>Environmentální výchova léčivé rostliny, bioprodukty umělé ekosystémy, zásahy člověka</p>

<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje řasy a rozlišuje skupiny (zelené, hnědé,...) • vysvětlí význam řas 	<ul style="list-style-type: none"> • nižší rostliny – řasy
<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady výtrusných rostlin – rozlišuje vybrané zástupce mechorostů a kaprad'orostů • vysvětlí rozdíly mezi výtrusnými a semennými rostlinami • vysvětlí význam výtrusných rostlin v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> • vyšší rostliny • výtrusné • mechorosty • kaprad'orosty
<ul style="list-style-type: none"> • podle znaků rozlišuje hlavní zástupce • roztrídí nahosemenné rostliny do skupin • vysvětlí význam nahosemenných rostlin 	<ul style="list-style-type: none"> • vyšší rostliny • nahosemenné
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí rozdíl mezi krytosemennou a nahosemennou rostlinou a uvede konkrétní příklady • podle morfologických znaků rozlišuje významné čeledi rostlin • uvede zástupce významných čeledí a dokáže je roztrdit 	<ul style="list-style-type: none"> • vyšší rostliny • krytosemenné

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> popíše stavbu těla, charakterizuje skupinu podle znaků rozlišuje základní řády savců pozná a zařadí vybrané zástupce do řádů vysvětlí přizpůsobení savců prostředí a způsobu života vysvětlí význam savců a jejich postavení v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> třída – savci 	<p>Multikulturní výchova rasy, národnostní menšiny Výchova demokratického občana tolerance k odlišnostem Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech hladomor, problémy zemí třetího světa, přístup k pitné vodě Environmentální výchova znečištěné ovzduší, exhalace pitný režim, ochrana vodních zdrojů - udržitelný rozvoj Mediální výchova využití médií, stav ovzduší, varování – špatné rozptylové podmínky, pylové zpravodajství</p>
<ul style="list-style-type: none"> zařadí člověka do systému živočišné říše charakterizuje etapy vývoje člověka rozlišuje lidská plemena podle typických znaků 	<ul style="list-style-type: none"> vývoj člověka 	
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí význam pohybové soustavy a jejích složek popíše umístění a uvede názvy hlavních částí kostry a svalových skupin lidského těla poskytne PP při zlomeninách 	<ul style="list-style-type: none"> pohybová soustava 	
<ul style="list-style-type: none"> popíše a pojmenuje části trávicí soustavy a vysvětlí jejich funkci zná příčiny nemocí, zásady jejich prevence a zásady správné výživy, objasní význam zdravého způsobu života zásady první pomoci vysvětlí pojem metabolismus a význam základních živin, jejich zdroje 	<ul style="list-style-type: none"> trávicí soustava, výživa, metabolismus úrazy a prevence, závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka 	
<ul style="list-style-type: none"> popíše a pojmenuje části dýchací soustavy vysvětlí činnost dýchací soustavy zná příčiny nemocí, zásady prevence a PP 	<ul style="list-style-type: none"> dýchací soustava 	
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí význam a stavbu kůže zná příčiny kožních chorob, zásady prevence a PP 	<ul style="list-style-type: none"> kožní soustava 	

<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí složení krve a funkci jejích částí • zná druhy cév a vysvětlí stavbu srdce • vysvětlí činnost srdce a krevního oběhu • zná příčiny chorob srdce a oběhové soustavy, prevence a zásady PP 	<ul style="list-style-type: none"> • tělní tekutina a oběhová soustava 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech mezinárodní smlouvy o rybolovu, ohrožené druhy, nezákonný lov, hospodářsky významné rostliny, import, potravinové zdroje</p> <p>Environmentální výchova zamořené vodní plochy, ekologické havárie ptačí krmítka, chov andulek, papoušků, rostliny producenti, potravní řetězec význam lesa, ochrana lesů</p> <p>Osobnostní a sociální výchova chov domácích savců</p>
<ul style="list-style-type: none"> • popíše stavbu a vysvětlí funkci soustavy • zná příčiny nemocí, prevenci 	<ul style="list-style-type: none"> • vylučovací soustava 	
<ul style="list-style-type: none"> • popíše stavbu neuronu a NS • vysvětlí činnost NS (podnět x reflex) • popíše stavbu a funkci míchy • popíše stavbu a význam částí mozku • zná příčiny nemocí NS, jejich prevenci, PP 	<ul style="list-style-type: none"> • nervová soustava 	
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí funkci endokrinních žláz a jejich vztah s NS • vyjmenuje hlavní žlázy a vysvětlí jejich vliv na řízení organismu • vyjmenuje hlavní hormony lidského těla 	<ul style="list-style-type: none"> • endokrinní soustava 	
<ul style="list-style-type: none"> • popíše stavbu a funkci pohlavních orgánů muže a ženy • vysvětlí proces oplození a nitroděložního vývoje člověka • zná přenos a prevenci pohlavních chorob 	<ul style="list-style-type: none"> • pohlavní soustava, rozmnožování 	
<ul style="list-style-type: none"> • popíše stavbu a vysvětlí funkci zrakového a sluchového ústrojí • zná příčiny nemocí, jejich prevenci a zásady PP 	<ul style="list-style-type: none"> • smyslová soustava 	
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismu • zná podstatu pojmů gen, křížení, genové inženýrství 	<ul style="list-style-type: none"> • genetika 	

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí teorii o vzniku Země objasní vliv sfér Země na vznik a trvání života 	<ul style="list-style-type: none"> vznik a stavba Země 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech pandemie AIDS, spolupráce v otázkách ŽP a udržitelného rozvoje, ochrana přírodního a kulturního bohatství, organizace UNESCO</p> <p>Multikulturní výchova přírodní katastrofy, zemětřesení</p> <p>Environmentální výchova aktivní přístup k ochraně ŽP</p> <p>principy udržitelného rozvoje, geneticky upravené potraviny, léčba vrozených vad, úpravy geonomu</p>
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje prvky souměrnosti krystalu orientuje se ve stupnici tvrdosti, charakterizuje důležité vlastnosti nerostů zná význam důležitých nerostů (руды) podle typických vlastností rozpozná vybrané nerosty 	<ul style="list-style-type: none"> mineralogie, třídění nerostů 	
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje jednotlivé skupiny hornin vysvětlí způsob jejich vzniku vysvětlí význam důležitých hornin 	<ul style="list-style-type: none"> petrologie, třídění hornin 	
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů uvede příklady vnitřních geologických jevů 	<ul style="list-style-type: none"> vnitřní geologické děje 	
<ul style="list-style-type: none"> uvede příklady vnějších geologických jevů popíše druhy zvětrávání a jejich příčiny vysvětlí význam eroze a způsoby ochrany 	<ul style="list-style-type: none"> vnější geologické děje 	
<ul style="list-style-type: none"> charakterizuje význam půdotvorných činitelů vysvětlí mechanismus vzniku půdy popíše základní stavební složky půdy rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druh 	<ul style="list-style-type: none"> pedologie 	
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí podstatu evoluce popíše teorii o vzniku života rozlišuje geologické éry Země podle typických znaků a organismů 	<ul style="list-style-type: none"> vznik a vývoj života na Zemi éry vývoje Země 	

<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základních ekologických pojmech - biosféra, ekosystém, charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi • populace, biom, společenstvo, potravní řetězec • rozlišuje živé a neživé složky životního prostředí a jejich význam pro život • uvede konkrétní příklad potravinového řetězce a vysvětlí důsledky oslabení jednoho článku řetězce • uvede konkrétní příklady parazitizmu, symbiózy, preface • uvede příklady kladných a záporných vlivů člověka na životní prostředí a jejich důsledky pro rovnováhu v přírodě • rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie • orientuje se v globálních problémech biosféry (ozónová díra, oteplování klimatu, dezertizace krajiny, hospodaření s odpady) 	<ul style="list-style-type: none"> • ekologie • člověk a životní prostředí • ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území • podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka • mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, náledí) a ochrana před nimi
---	---

9.6.4. ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět zeměpis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku 2 hodiny týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu zeměpis směřuje k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Předmět zeměpis je úzce souvisí s jinými vyučovacími předměty jako např.:

- **chemie** – znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry,...
- **fyzika** – sluneční soustava, vesmír, ...
- **přírodopis** – rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky, ...
- **matematika** – měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy, ...
- **informatika** – zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- **dějepis** – kultura národů, historie států,...

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

Výchova demokratického občana – občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě; principy demokracie

Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání; seberegulace, sebeorganizace; kreativita; poznávání lidí; mezilidské vztahy; komunikace; kooperace; řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty, postoje

Environmentální výchova – ekosystémy; základní podmínky života; problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí

Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálního sdělení; interpretace vztahu mediálního sdělení a reality; stavba mediálního sdělení; tvorba mediálního sdělení; práce v realizačním týmu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevování Evropy, světa

Multikulturní výchova – kulturní diference; lidské vztahy; etnický původ; multikulturalita; principy solidarity

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Ve vyučovacím předmětu zeměpis využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- vyhledávat, sbírat, zpracovávat, třídit a hodnotit geografické informace a data z různých informačních zdrojů – internet, rozhlas, televize, encyklopedie a časopisy
- získané poznatky propojovat se znalostmi z dalších předmětů
- pracovat a manipulovat s orientačními, topografickými pomůckami (kompas, buzola), s globusem, mapami, atlasy, jízdními řády, grafy a se statistickými daty.

Kompetence k řešení problémů

- vyhledávat, sbírat, zpracovávat, třídit a hodnotit geografické informace a data z různých informačních zdrojů – internet, rozhlas, televize, encyklopedie a časopisy
- získané poznatky propojovat se znalostmi z dalších předmětů
- pracovat a manipulovat s orientačními, topografickými pomůckami (kompas, buzola), s globusem, mapami, atlasy, jízdními řády, grafy a se statistickými daty.

Kompetence komunikativní

- formulovat hypotézy, pojmenovávat problémy, vyjadřovat vlastní názory na konkrétní témata přírodního a společenského prostředí, uvádět skutečnosti, ze kterých vyvozuje své úsudky,
- konzultovat s ostatními žáky popř. s učitelem své názory, společně pracovat na řešení problémů a úloh

Kompetence sociální a personální

- přijímat svou roli v pracovní skupině, spolupracovat při skupinové práci, vytvářet si pozitivní vztah k práci, k odpovědnému přístupu k práci své i druhých, k zodpovědnosti za výsledky své činnosti
- kriticky hodnotit výsledky činnosti své i skupiny, chápat potřebu efektivní spolupráce

Kompetence občanské

- uvádět, vysvětlovat, objasňovat a zdůvodňovat na příkladech nutnost ochrany přírodního a životního prostředí, zajímat se o prostředí, v němž žije, oceňovat krásy přírody a historických a kulturních objektů, pociťovat občanskou zodpovědnost za zachování životního prostředí a udržitelného života pro budoucí generace
- učit se praktické bezpečné orientaci a pohybu v přírodním terénu a v urbanizované krajině, chování za mimořádných situací, uplatňovat osvojené dovednosti i vědomosti a návyky v osobním i veřejném životě
- prezentovat fakta a argumenty pro utváření postojů a hodnot, které respektují rovnoprávnost všech lidí, vyjadřovat demokratické přístupy v řešení společenských problémů, poznávat tradice, zvyky a kultury lidí v jednotlivých světadílech a oblastech

Kompetence pracovní

- bezpečně a ohleduplně manipulovat s pomůckami, nástroji a materiály při jejich používání ve výuce
- využívat informace o existenci a šíření moderních komunikačních, dopravních a výrobních technologií, které mají úzký vztah k orientaci, pohybu a pobytu v terénu, k cestování, k rozmístění výrobních a jiných aktivit v prostředí, k ochraně přírodního a životního prostředí,
- uplatňovat osvojené vědomosti ve svém profesním životě

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<u>ŽAK</u>		
<ul style="list-style-type: none"> organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajině sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost rozezná hranice mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině vytváří a využívá osobní myšlenková schémata a myšlenkové mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu 	<ul style="list-style-type: none"> geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska hlavní kartografické produkty: plán, mapa, jazyk mapy, symboly, smluvené značky, vysvětlivky základní informační geografická média a zdroje dat glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti měřítka a obsah plánu a map, k orientaci plánu a map vzhledem ke světovým stranám + praktická cvičení. 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova rozvoj schopností poznávání, kreativita, sociální rozvoj, komunikace, kooperace</p> <p style="text-align: center;">Výchova demokratického občana respektování kulturních, etnických a jiných odlišností (lidské rasy, náboženství, jazyky)</p> <p style="text-align: center;">Multikulturní výchova kulturní diference, multikulturalita, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>
<ul style="list-style-type: none"> zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost vyhledá v mapách světa Afriku, Austrálii a Oceánii, určí polohu označí základní geografické 	<ul style="list-style-type: none"> přírodní obraz Země Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně systém přírodní sféry na regionální úrovni přírodní oblasti Afrika, Austrálie a Oceánie poloha, povrch, podnebí, vodstvo, přírodní zdroje, 	<p style="text-align: center;">Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech důsledky globálních vlivů na životní prostředí humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce</p> <p style="text-align: center;">Environmentální výchova základní podmínky</p>

<p>prvky</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše přírodní podmínky, přírodní zdroje a jejich využití • zhodnotí význam polárních oblastí pro biosféru • posoudí význam a smysl vědeckých aktivit v polárních oblastech • objasní pojmy: kontinent, světadíl, světový oceán, • vyhledá v mapě kontinenty, světadíly, oceány 	<p>hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> • polární oblasti – Arktida, Antarktida • význam a využití, člověk v polárních oblastech • světové oceány Atlantský, Tichý, Indický, Severní ledový oceán (popř. Jižní oceán) 	
---	---	--

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<u>ŽAK</u>		
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohrazení a lokalizaci regionu světa lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů a vybraných makroregionů světa vyhledá v mapách americký kontinent a světadíl Asie a určí jeho geografickou polohu vzhledem k zemským polokoulím a podnebným pásům vyhledá v mapách toky vybraných řek určí bezodtoké oblasti charakterizuje obyvatelstvo, hospodářství, kulturu vybraných regionů a států 	<ul style="list-style-type: none"> regiony světa – Amerika, Asie světadíly, oceány makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria, jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení Amerika – poloha, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, šířková pásma, výškové stupně, obyvatelstvo a sídla regiony Ameriky – Kanada, Spojené státy americké, Střední Amerika + Karibská oblast, Jižní Amerika Asie – poloha, povrch, podnebí, vodstvo, šířková pásma a výškové stupně, obyvatelstvo a osídlení regiony Asie – Jihozápadní Asie, Monzunová Asie, Střední Asie 	<p>Environmentální výchova vztah člověka k prostředí</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech globální vlivy na oběh hydrosféry orientace na obecně zeměpisných, politických a tematických atlasových mapách</p> <p>Osobnostní a sociální výchova rozvoj schopností poznávání, kreativita</p> <p>Multikulturní výchova kulturní rozdíly, tradice, zvyky, náboženství, hodnoty, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>Výchova demokratického občana respektování kulturních, etnických a jiných odlišností (lidské rasy, náboženství, jazyky)</p>

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<u>ŽAK</u>		
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení a lokalizaci regionů světa lokalizuje na mapách region Evropy podle zvolených kritérií srovnává jeho postavení, rozvojová jádra a periferní zóny porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál jednotlivých regionů Evropy a vybraných (modelových) států zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech Evropy nastaly, nastávají, mohou nastat, a co je příčinou zásadních změn v nich posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení a strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla 	<ul style="list-style-type: none"> regiony světa – Evropa, Rusko poloha, rozloha, hranice členitost Evropy povrch Evropy podnebí a počasí v Evropě vodstvo Evropy šířková (vegetační) pásma a výškové stupně v Evropě obyvatelstvo a osídlení Evropy oblasti a státy Evropy (region střední, západní, severní, jižní, jihovýchodní a východní Evropy Rusko – poloha, rozloha, obyvatelstvo přírodní podmínky a zdroje Ruska hospodářský a politický význam Ruska hlavní hospodářské oblasti Ruska Společenské a hospodářské prostředí obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace 	<p>Environmentální výchova ochrana přírody a životního prostředí, přístupy k přírodě, k přírodnímu a kulturnímu dědictví</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímají orientace na mapách světa a Evropy, objevujeme Evropu a svět</p> <p>Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání, kreativita</p> <p>Multikulturní výchova kulturní rozdíly, tradice, zvyky, náboženství, hodnoty</p> <p>Výchova demokratického občana respektování kulturních, etnických a jiných odlišností (lidské rasy, náboženství, jazyky)</p>
<ul style="list-style-type: none"> pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje 		

<ul style="list-style-type: none"> • porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit • porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě odlišných a podobných znaků • objasní pojem referendum a jeho funkci v demokratických státech a při vzniku nových států 	<ul style="list-style-type: none"> • světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce regionální společenské, politické a hospodářské útvary • územní aspekty náboženství ve světě • rozmístění lidských ras, národů a jazyků • ohniska neklidu v současném světě • nové státy na mapě světa 	
---	---	--

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<u>ŽAK</u>		
<ul style="list-style-type: none"> • určí geografickou polohu České republiky • orientuje se na mapách České republiky • zhodnotí oceánské a kontinentální vlivy podnebí na oblasti České republiky • rozliší mezi počasím a podnebí • zařadí území České republiky k úmořím evropských moří • pojmenuje hlavní vodní toky • vyhledá je v mapách • rozlišuje nerostné suroviny podle jejich charakteru a využití • lokalizuje hlavní průmyslové oblasti v České republice • objasní pojem obnovitelné a neobnovitelné energetické zdroje • hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu • uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště, školy • lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit 	<ul style="list-style-type: none"> • Česká republika zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje, geologická stavba a povrch podnebí a počasí vodstvo půdy rostlinstvo a živočišstvo obyvatelstvo + sídla hospodářství – přírodní zdroje, nerostné suroviny, paliva těžební a energetický průmysl, hutnický průmysl, strojírenský průmysl, chemický průmysl, průmysl stavebních hmot, ostatní zpracovatelský průmysl zemědělství + potravinářský průmysl doprava cestovní ruch zahraniční obchod, služby • členství ČR v mezinárodních organizacích • místní region (mikroregion) • oblasti – kraje České republiky 	<p>Výchova demokratického občana</p> <p>člověk ve společnosti, naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví, státní symboly, právní základy státu</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Evropa a svět nás zajímají – naši sousedé v Evropě, orientace na politické a obecně zeměpisné mapě Evropy a v atlasových tematických mapách České republiky</p> <p>Environmentální výchova</p> <p>ekosystémy, ochrana přírody, ochrana životního prostředí, vliv průmyslu a zemědělství na životní prostředí</p>

9.7. UMĚNÍ A KULTURA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu tvaru, barvy, gesta, mimiky apod.

Oblast Umění a kultura je zastoupena vzdělávacím oborem Estetická výchova, který vznikl sloučením Hudební a výtvarné výchovy.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- Pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k využívání jazyka umění jako prostředku komunikace
- Chápání umění jako neoddělitelné součásti lidské existence
- Rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb k utváření hierarchie hodnot
- Spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot
- Tvořivému přístupu ke světu
- Zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Obsahové, časové a organizační vymezení

- v 6. ročníku 3 hodiny týdně
- v 7. ročníku 3 hodiny týdně
- v 8. ročníku 2 hodiny týdně
- v 9. ročníku 2 hodiny týdně

9.7.1. ESTETICKÁ VÝCHOVA – HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vzdělávacího oboru

Hudební výchova vede žáky prostřednictvím vokálních, hudebně pohybových, instrumentálních a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace

Vokální činnosti

- Práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků

Hudebně pohybové činnosti

- Ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest

Poslechové činnosti

- aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových, funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat

Předmět estetická výchova je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty jako např.:

- **tělesná výchova** – pochod, taneční krok
- **český jazyk** – říkadla, vypravování
- **prvouka, občanská výchova** – lidové zvyky a tradice
- **tělesná výchova** – odkaz řecké kultury, olympijské hry,...

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

Environmentální výchova – vztah člověka k přírodě

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímají

Osobnostní a sociální výchova – poznávání lidí, kreativita, sebepoznání a sebepojetí, komunikace, hodnoty, postoje, rozvoj schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, kooperace

Mediální výchova – schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty z médií

Výchova demokratického občana – slušnost, tolerance, aktivita, samostatnost

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu hudební výchova využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- podle individuálních hudebních schopností a dovedností vyhledávat a třídit informace
- používat obecně užívané hudební termíny

Kompetence k řešení problémů

- na základě individuální hudební vyspělosti rozlišovat jednotlivé kvality tónů, rozpoznávat výrazné tempové a dynamické změny v proudu hudby
- rozpoznat ve znějící hudbě některé hudební nástroje, odlišit hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Kompetence komunikativní

- reagovat pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřovat metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

Kompetence sociální a personální

- naučit se kriticky posuzovat žánry a styly hudby
- naučit se vzájemně naslouchat a brát ohled na druhé
- naučit se objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních a chápat odlišné kvality svých spolužáků
- naučit se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Kompetence občanské

- učit se kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl
- chránit a oceňovat naše kulturní tradice
- aktivně se zapojovat do kulturního dění

Kompetence pracovní

- používat obecně známé termíny, znaky a symboly

Vyučovací předmět: **ESTETICKÁ VÝCHOVA (HV) – 6. ročník**

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> aktivně se zapojuje do hudebních aktivit rytmy vysvětlí pojmy lidová a umělá píseň 	<ul style="list-style-type: none"> zpěv lidových písní řikadlo, píseň – rytmické vyjádření textu písně 	<p style="text-align: center;">Environmentální výchova citová stránka osobnosti, láska k přírodě, vnímání krásy</p> <p style="text-align: center;">Výchova demokratického občana rozvíjet kritické myšlení, aktivita, kooperace</p> <p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova umění jako prostředek komunikace estetika mezilidských vztahů rozvoj smyslového vnímání, obecná kreativita</p> <p style="text-align: center;">Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech vnímání evropské hudební kultury, emotivnost, prožitek</p>
<ul style="list-style-type: none"> dokáže dodržet rytmus, tempo, reaguje na dynamiku pohybem vyjadřuje pochodový, polkový a valčíkový rytmus zapamatuje si jednoduchý pohybový celek a k písni ho předvede 	<ul style="list-style-type: none"> reprodukce známých písní s důrazem na první a druhou dobu taktu (Já husárek malý; Koulelo se, koulelo; Malé kotě) rytmické hádanky, rytmické ozvěny, rytmické hudební formy – pochod, polka, valčík 	
<ul style="list-style-type: none"> předvede taneční kroky polky zapamatuje si jednoduchý pohybový celek a k písni ho předvede předvede taneční kroky mazurky za zpěvu písně tančí mazurku předvede taneční kroky polonézy 	<ul style="list-style-type: none"> hra na dirigenta a orchestr dramatizace písní vánoční koledy 	
<ul style="list-style-type: none"> sluchem rozliší zvuk vybraných hudebních nástrojů a dovede je pojmenovat rozliší skladbu vokální a instrumentální umí rozlišit lidovou a umělou píseň, melodram, muzikál, operu a operetu, balet seznámí se s obdobím baroka a klasicismu seznámí se s vybranými skladbami pozná nejznámější polky B. Smetany a vypráví o vzniku a rozšíření polky, vytleská polkové rytmy vysvětlí pojem furiant, symfonie, koncert vypráví o založení ND, uvede letopočty založení a otevření ND, pozná fanfáry ze Smetanovy Libuše vypráví zajímavosti ze života W. A. Mozarta a dalších pozná podle obrázků i podle 	<ul style="list-style-type: none"> poslechové činnosti poznávání hudebních nástrojů – rozdělení do skupin píseň lidová, umělá vokální a instrumentální skladba melodram muzikál opereta, opera furiant G. F Händel – poslech skladeb Opera – nově vzniklá hudební forma v 17. století symfonie, symfonický orchestr koncert W. A. Mozart J. Haydn L. van Beethoven B. Smetana Dvořák Národní divadlo symfonická a komorní hudba 	

<p>zvuku nástroje symfonického orchestru, dokáže je rozdělit do 4 základních skupin a vyjmenovat je</p> <ul style="list-style-type: none">• dokáže vysvětlit rozdíl mezi symfonickou a komorní hudbou		
---	--	--

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> aktivně se zapojuje do hudebních aktivit deklamuje orientuje se v jednoduchém notovém zápisu orientuje se podle kytarových značek vysvětlí rozdíl mezi legatem a ligaturou, objasní pojem odrážka pozná Slovenskou státní hymnu a uvede rok, odkdy není součástí naší hymny 	<ul style="list-style-type: none"> vokální činnosti lidové a umělé písně – dynamika melodie rytmus 	<p>Multikulturní výchova lid. písně jiných národů, poznávání kulturních tradic</p> <p>Environmentální výchova citlivý přístup k okolní krajině, vnímání krásy přírody</p> <p>Osobnostní a sociální výchova hudba jako prostředek komunikace</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech vnímání evropské hudební kultury</p> <p>Osobnostní a sociální výchova obecná kreativita, rozvoj smyslového vnímání</p>
<ul style="list-style-type: none"> při poslechu využívá získané zkušenosti rozpozná hudební nástroje, jejich výrazové možnosti rozpozná rozdíly komorní a symfonické hudby zařadí některé ze známých skladeb do příslušného období umí stručně charakterizovat období renesance, baroka, klasicismu, romantismu a českého romantismu 	<ul style="list-style-type: none"> poslechové činnosti pochod, tanec, vážná hudba k poslechu výběr poslechových skladeb různých období Renesance – ve kterém slohovém období nastupuje Baroko – Vivaldi, Klasicismus – Mozart, Beethoven Romantismus – Chopin, Schubert Český romantismus – Smetana, Dvořák 	

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> zná pojem akord seznámí se s charakteristickými prvky džezové hudby porovná jazz s vážnou hudbou a časově ho zařadí, vysvětlí pojem spirituál a blues, vypráví o jeho vzniku a životě černochoů vysvětlí pojem rock, objasní jeho vznik a vyjmenuje hlavní rysy v porovnání s vážnou hudbou. vyjmenuje některé rockové skupiny. zná něco z historie Beatles. 	<ul style="list-style-type: none"> zpěv lidových i umělých písní (Horo, horo, vysoká jsi; Ej vandrovali hudci, Nezacházej slunce, Řekni, kde ty kytky jsou, Stín katedrál příklady v lidové tvorbě divadla malých forem, hudební divadlo a film Semafor – Šlitr, Suchý (Klementaine, Honky tonky blues, To jsem ještě žil) Osvobozené divadlo – J. Ježek (Klobouk ve křoví, David a Goliáš) zrození jazzu rock Beatles folklor a folk 	<p style="text-align: center;">Environmentální výchova citlivý přístup k přírodě, láska k místu, kde bydlím,...</p> <p style="text-align: center;">Multikulturní výchova tradice a rozmanitost kultur, původ různých stylů</p> <p style="text-align: center;">Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech vnímání evropské a světové kultury</p> <p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova umění jako prostředek komunikace, estetika mezilidských vztahů</p>
<ul style="list-style-type: none"> umí podle individuálních dispozic vytleskat obtížnější rytmus 	<ul style="list-style-type: none"> hudební projekt k slavnostní příležitosti: výběr skladeb s výrazně odlišným tempem a rytmem poход pro bicí, píseň Život je jen náhoda ragtime – synkopický rytmus swing, boogie woogie, blues 	
<ul style="list-style-type: none"> pohybem vyjadřuje různé taneční rytmy postihuje rytmické, dynamické a výrazové změny v hudebním proudu 	<ul style="list-style-type: none"> hudebně pohybové činnosti prolínají do ostatních hudebních činností v průběhu celého školního roku. taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění – choreografie polka, valčík, mazurka, jive, cha-cha 	

<ul style="list-style-type: none"> • rozliší základní vlastnosti tónu • sluchem rozliší melodii vzestupnou • umí pojmenovat vybrané hudební formy. • seznámí se s vybranými skladbami L. Janáčka a B. Martinů a sestupnou 	<ul style="list-style-type: none"> • poslechové činnosti • poslech různých hudebních srovnávání, postihování charakteristických rozdílů • G. Gershwin – Rhapsodie in blue • J. Scott – The Entertainer – ragtime • Baroko – Bach, Vivaldi • Romantismus – Chopin, Liszt, Čajkovskij, Schubert • Dvořák – symfonická tvorba • Z. Fibich – melodram Vodník, Poem • Baroko • Vivaldi, Bach, Händel • Mesiáš • opereta, opera, oratorium • fuga, suite • concerto grosso • Klasicismus – znaky • J. Haydn – kvarteto • W. A. Mozart – Kl. koncert • Romantismus – Chopin, Schubert • Ruská hudba – Čajkovskij • Český romantismus – Smetana - Má vlast • Česká mše vánoční – J. J. Ryba • Česká mše půlnoční – A. Michna z Otradovic • Česká hudba 20. století – L. Janáček, B. Martinů 	
---	---	--

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého poznává nejstarší hudební památky a umí je zařadit do historických souvislostí orientuje se v jednotlivých hudebních obdobích zná charakteristické znaky a umí nalézt souvislosti z jiných oborů umělecké činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> opakování učiva z předchozích ročníků. opakování lidových i umělých písní s důrazem na dynamiku, melodii, rytmus výběr písní období: středověk: Hospodine, pomiluj ny Kdož jsú boží bojovníci gregoriánský chorál – Veni domine (B. Basiková) renesance: práce s písní Viva la musica (tříhlasý kánon) Fuga trium vocum baroko: J. S. Bach – Blaženost má klasicismus: J. Haydn – Intervaly Beethoven – Óda na radost romantismus: F. Schubert – Pstruh Verdi – sbor židů z opery Nabucco Hudební žánry 20. století: vážná hudba: B. Martinů – Rozmarýn L. Janáček – Ej, mamko jazz: J. Ježek – Klobouk ve křoví, Ezop G. Gershwin – Summertime 	<p>Multikulturní výchova tradice a rozmanitost kultur, původ různých stylů</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech vnímání evropské a světové kultury</p> <p>Osobnostní a sociální výchova umění jako prostředek komunikace, estetika mezilidských vztahů</p>
<ul style="list-style-type: none"> podle svých individuálních hudebních dispozic zpívá kultivovaně a pěvecky správně písně různých žánrů 	<ul style="list-style-type: none"> divadla malých forem Suchý a Šlitr – Pramínek vlasů Krajina posedlá tmou country: Montgomery, Všichni jsou už v Mexiku bluegrass – Panenka (Křesťan) česká trempská píseň: Rosa na kolejích, Ascalona folk: Když mě brali za vojáka pop a rok: Stín katedrál, Co je na tom tak zlého 	

<ul style="list-style-type: none"> rozpozná hudební nástroje, jejich výrazové možnosti 	<ul style="list-style-type: none"> prolínají do vokálních i poslechových činností během celého školního roku hudební výrazové prostředky hudební nástroje historické a současné 	
<ul style="list-style-type: none"> při poslechu využívá získaných znalostí a zkušeností 	<ul style="list-style-type: none"> poslechové činnosti hudba období pravěku Egypt, Řecko, Řím hudba období středověku: duchovní hudba, gregoriánský chorál, mše, madrigal (Thomas Tallis, G. de Machaut) baroko – hlavní znaky, formy, představitelé (opak.) adventy – vánoce, význam lidových tradic, J. J. Ryba – Česká mše vánoční 	
<ul style="list-style-type: none"> postihuje hudebně výrazové prostředky spojuje poslech s instrumentální nebo pohybovou činností přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku zařadí na základě svých schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z několika hledisek s dalšími skladbami vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění 	<ul style="list-style-type: none"> klasicismus – znaky, formy, představitelé – symf. tvorba, komorní, vokální (Haydn, Beethoven, Mozart) český klasicismus: J. Mysliveček, F. X. Brixl, Stamicové, A. Rejcha, česká hud. emigrace romantismus: Chopin, Schuman, Schubert, Grieg, Brahms, Čajkovskij český romantismus: Smetana, Dvořák, Fibich hud. směry 20. století: oleatorika, seriální hudba, konkrétní, počítačová, čtvrtónová: Janáček, Martinů, Hába, Stravinskij, Debussy, Orff impresionismus 	

9.7.2. ESTETICKÁ VÝCHOVA – VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci.

Tvůrčími činnostmi jsou:

- Rozvíjení smyslové citlivosti – obsahem jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.
- Uplatňování subjektivity – obsahem jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.
- Ověřování komunikačních účinků – obsahem jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, citění, poznávání
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií

Vyučovací předmět výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí.

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

Environmentální výchova – vztah člověka k přírodě, ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímají

Osobnostní a sociální výchova – poznávání lidí, kreativita, sebepoznání a sebepojetí, komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika, rozvoj schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Mediální výchova – práce v realizačním týmu, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení

Multikulturní výchova – lidské vztahy, multikulturní výchova

Výchova demokratického občana – principy demokracie

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- samostatně pozorovat a vnímat realitu a řešit výtvarné problémy
- aktivně vizuálně obrazně vyjadřovat a zaujímat a vyjadřovat svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

- tvořivě přistupovat při řešení výtvarných úkolů
- přemýšlet o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímat k nim svůj postoj

- využívat získaná poznání při vlastní tvorbě
- rozpoznat výtvarný problém a hledat nejvhodnější způsob řešení

Kompetence komunikativní

- zapojit se do diskuse a respektovat názory jiných
- vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- obohatit si slovní zásobu o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- naučit se vzájemně si pomáhat

Kompetence občanské

- chápat a respektovat estetické požadavky na životní prostředí
- prezentovat výsledky své práce a účastnit se výtvarných soutěží

Kompetence pracovní

- koncentrovat se na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržovat vymezená pravidla
- vytvářet si pozitivní vztah k manuálním činnostem
- dodržovat při práci s výtvarným materiálem hygienická pravidla
- využívat návyky a znalosti v další praxi

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> na základě vnímání a poznávání skutečnosti (zrakem, hmatem) nakreslí tvary a barevně znázorní pozorované přírodní objekty (rostliny, živočichové, kameny, listy, plody) na základě zrakových a sluchových prožitků a zkušeností znázorní lineárně, barevnými plochami (neobvyklé, dramatické přírodní procesy) vnímá a analyzuje základní znaky oblých a hranatých předmětů vytvoří lineární kompozici jednotlivých objektů (plechovka, krabice) vytvoří lineární a barevnou kompozici skupiny oblých, hranatých předmětů vnímá kontrast přírodních a umělých objektů – popředí, pozadí – světelný kontrast – perspektiva 	<ul style="list-style-type: none"> výtvarné vyjádření a zobrazení skutečnosti prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality vztahy a uspořádání prvků v ploše vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie uspořádání objektů do celků v ploše 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova kreativita, rozvoj schopností poznávání komunikace</p> <p style="text-align: center;">Environmentální výchova lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p style="text-align: center;">Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Jsme Evropané</p> <p style="text-align: center;">Mediální výchova fungování a vliv médií ve společnosti</p>
<ul style="list-style-type: none"> na základě osobních prožitků, setkání s literárním, filmovým dílem vytvoří výtvarnou podobu prožitku. vybere a uspořádá obrazové prvky v barevném řešení s využitím znalostí o barvě, s vyjádřením prostoru. 	<ul style="list-style-type: none"> čím děti žijí typy vizuálně obrazných vyjádření ilustrace textů, animovaný film, komiks, reklama 	
<ul style="list-style-type: none"> nakreslí lidskou figuru – řídí se proporčními principy a vztahy nakreslí lidskou hlavu (z představy, podle skutečnosti) – tvar hlavy, části hlavy vytvoří prostorovou práci s figurálním námětem (např. filmový, literární hrdina) 	<ul style="list-style-type: none"> člověk 	

<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná díla malířská, sochařská, architektonická/ve spojení s dějinami lidstva • uvede znaky ilustrace, jmenuje některé ilustrátory s přihlédnutím k věku a čtenářským zájmům žáků • rozpozná znaky lidového umění a současné užité tvorby • navštíví galerii, seznámí se s ukázkami prací výtvarných umělců minulosti i současnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • výtvarné umění 	
---	---	--

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> na základě vnímání a pozorování zajímavých předmětů, přístrojů a mechanismů vytvoří lineární podobu pozorovaného objektu, skupiny předmětů vytvoří prostorovou práci s použitím tvarové, barevné a funkční nadsázky na základě pozorování přírodních a architektonických objektů vytvoří: <ul style="list-style-type: none"> skupinu přírodních objektů kompozici přírodních objektů ve spojení s architekturou na základě kresebných studií vytvoří prostorovou práci s využitím přírodních objektů 	<ul style="list-style-type: none"> výtvarné vyjádření a zobrazení skutečnosti uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru 	<p>Osobnostní a sociální výchova kreativita, rozvoj schopností poznávání komunikace poznávání lidí</p> <p>Environmentální výchova lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech jsme Evropané Evropa nás zajímá</p> <p>Mediální výchova fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>Multikulturní výchova multikultura lita</p>
<ul style="list-style-type: none"> na základě kresby podle modelu nakreslí: <ul style="list-style-type: none"> stojící postavu postavou s náznakem pohybu lidskou hlavu (vyjádří odlišnosti tvarů obličeje, proporce obličeje, části obličeje) vytvoří prostorovou práci s figurativním námětem (zjednodušení, stylizace) – vybere vhodný materiál pro tvorbu 	<ul style="list-style-type: none"> člověk – lidské tělo, části lidského těla člověk – lidské tělo, pohyb těla a jeho umístění v prostoru 	
<ul style="list-style-type: none"> svých osobních prožitků a představ využije při tvorbě výtvarných prací vyjadřujících vztahy dvou až tří postav. Plochu komponuje tak, aby tvořila dějový celek (postavy mají vztah k ději i prostředí) rozlišuje: <ul style="list-style-type: none"> velikost postav a objektů v popředí, v pozadí výraznost barvy a detailu v popředí ustupující výraznost barvy a detailu v pozadí 	<ul style="list-style-type: none"> čím děti žijí – uplatňování subjektivity, vyjádření vztahů, pohybu a proměn 	

<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná realistické zobrazení krajiny a postavy od výtvarné stylizace, nadsázky • rozpozná jednotlivé plány malířských děl, vnímá a chápe využití barvy, světla, stínu pro modelaci tvarů a vyjádření prostoru 	<ul style="list-style-type: none"> • krajina a postava ve výtvarném umění - uspořádání prostoru, celku, vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn, výběr, uplatnění a interpretace
<ul style="list-style-type: none"> • pozná hlavní architektonické znaky doby románské, gotické, renesanční • navštíví galerii výtvarného umění • seznámí se s ukázkami prací výtvarných umělců minulosti a současnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • architektonické památky

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • tvoří obraz životního prostředí, ve kterém žije, výtvarně vyjadřuje své stanovisko, jak životní prostředí ovlivňuje člověk a naopak. Tvary a barevnými plochami vytváří obrazový celek, který se stává jeho osobní výpovědí, jeho stanovisky. • využívá: • tvarové nadsázky a stylizace • písma • fotografií 	<ul style="list-style-type: none"> • čím děti žijí - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad 	<p>Osobnostní a sociální výchova rozvoj schopností poznávání řešení problémů a rozhodovací dovednosti sebepoznání a sebepojetí</p> <p>Environmentální výchova lidské aktivity a problémy životního prostředí vztah člověka k prostředí</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech jsme Evropané Evropa a svět nás zajímají</p> <p>Mediální výchova fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>Multikulturní výchova lidské vztahy</p>
<ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s architekturou místa a na základě pozorované skutečnosti nakreslí: • přední a zadní pohled domu • půdorys domu • stavební detaily domu (okno, dveře, schodiště, střecha, komín) • zaznamenává kresbou, frotáží, otisky, tupováním zajímavé detaily architektury (omítka, dlažba, dřevěné prvky domu, kamenné plochy) – podle modelu nakreslí dopravní prostředek (auto, motocykl, autobus, vlak...) • podle modelu nakreslí: • sedící postavu (dodržuje proporční zákonitosti postavy, modeluje postavu světlem a stínem) dopravní prostředek (auto, motocykl,) 	<ul style="list-style-type: none"> • výtvarné vyjadřování a zobrazování skutečnosti 	
<ul style="list-style-type: none"> • podle modelu nakreslí: • sedící postavu (dodržuje proporční zákonitosti postavy, modeluje postavu světlem a stínem) • lidskou hlavu (tvar, proporce, části hlavy, výraz, mimika, modelace světlem a stínem) • nakreslí části lidského těla (ruka, oko, nos, ucho, ústa, vlasy) 	<ul style="list-style-type: none"> • výtvarné vyjadřování a zobrazování skutečnosti, vyjádření postojů, vysvětlování výsledků tvorby 	

<ul style="list-style-type: none"> • prostorovou práci vytvoří svoji představu o architektuře, dopravních prostředcích současnosti a budoucnosti, využívá znalostí a informací z filmové a literární tvorby. Výtvarný celek je spojením tvarů, barev, písma, struktur. Žák volí materiál podle své představy a na základě vlastního výtvarného návrhu a cíle 	<ul style="list-style-type: none"> • prostorové práce - porovnávání na konkrétních příkladech vizuálně obrazné vyjádření
<ul style="list-style-type: none"> • baroko – žák se seznámí se základními znaky architektury, sochařství a malby na ukázkách z tvorby autorů tvořících, nebo žijících v Čechách a v sepětí s oblastí školy • romantismus, realismus, impresionismus – na ukázkách z děl domácích a světových představitelů těchto směrů žák vyvozuje základní znaky a rozdílnosti výtvarných postupů v malířství • navštíví galerii výtvarného umění • návštěva se zaměří na ukázky děl výtvarných směrů 	<ul style="list-style-type: none"> • výtvarné umění - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, tiskoviny

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • kresbou zachytí linie čar lidské dlaně, parafrázuje libovolnou technikou • vytváří otisky rukou (křída, sádra, temperové barvy) • parafrázuje libovolnou technikou • kresbou vyjádří symboliku pohybů prstů, gest rukou (řeč prstů a rukou) • hledá a zaznamenává stopy člověka v písku, trávě, hlíně, sněhu (kresba, land-art...) 	<ul style="list-style-type: none"> • výtvarné vyjádření a zobrazení skutečnosti • stopy člověka • vizuálně obrazné vyjádření (vizuální, haptické, statické, dynamické) 	<p>Osobnostní a sociální výchova řešení problémů a rozhodovací dovednosti sebepoznání a sebepojetí komunikace hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>Environmentální výchova vztah člověka k prostředí ekosystémy</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech jsme Evropané</p> <p>Evropa a svět nás zajímají</p> <p>Mediální výchova práce v realizačním týmu</p> <p>Multikulturní výchova lidské vztahy</p>
<ul style="list-style-type: none"> • na základě znalostí o stavbě lidského těla a procesech v lidském těle tvoří práce s realistickým obrazem tváře, postavy (kresba, malba, grafika) • realizuje vlastní představu o vnitřních pochodech lidského těla, duševních stavech (cesta labyrintem mého těla, barevné myšlenky, růžové sny...) • kresba, malba, grafika, koláž, body-art... • vytvoří prostorovou práci s figurativním námětem (tvarová a barevná stylizace) 	<ul style="list-style-type: none"> • člověk • komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření • vysvětlování a obhajoba výsledku tvorby s respektováním záměru autora; • prezentace ve veřejném prostoru 	
<ul style="list-style-type: none"> • linií zobrazí cesty a dráhy komet, meteoritů, vesmírných plavidel – počítačová grafika • na základě své představivosti a svých znalostí vytvoří barevnou podobu naší planety, využije možností kombinování výtvarných technik (malba, koláž, frotáž, tisk, PC grafika...) 	<ul style="list-style-type: none"> • planeta Země, vesmír • komunikační grafika - rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry 	
<ul style="list-style-type: none"> • vytvoří reliéfní podobu povrchu planety (tvarování papíru, hlína, kašírování, sádra...) • - vytvoří konstrukci technických vymožeností a robotů, mobily– (prostorové práce) 	<ul style="list-style-type: none"> • výtvarné vyjádření a zobrazení skutečnosti 	

<ul style="list-style-type: none"> • seznámí se se základními principy a znaky těchto výtvarných směrů a proudů 20. století: • kubismus • abstraktní (nefigurativní) umění • op-art • kinetické umění • návštěvy galerie výtvarného umění využije k poznávání tvorby zástupců těchto výtvarných směrů v českém výtvarném umění a pochopení smyslu děl. 	<ul style="list-style-type: none"> • Výtvarné umění • proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění 	
--	--	--

9.8. ČLOVĚKA SVĚT PRÁCE

9.8.1. PRACOVNÍ ČINNOSTI

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět pracovní činnosti se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 8. ročníku 1 hodina týdně + 2 hodiny disponibilní, 9. ročníku 3 hodiny disponibilní týdně. V rámci tohoto předmětu jsou na škole vyučovány dílenské práce, práce v keramické dílně, příprava pokrmů, pěstitelské práce a ruční práce.

Vzdělávání žáků má vést k:

- podpoře otevřeného a kritického myšlení a logického uvažování
- rozvoji schopnosti aplikovat poznatky z ostatních předmětů v praxi
- získávání základních pracovních dovedností a návyků
- osvojování a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce
- získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

Výchova demokratického občana – zásady slušnosti, tolerance a odpovědného jednání, řešení problémů samostatně a odpovědně, společně komunikovat, podporovat aktivitu a kooperovat.

Osobnostní a sociální výchova – orientovat se v sobě samém, rozvíjet dovednosti a schopnosti, dobré vztahy k sobě samému, k dalším lidem a k dalším složkám životního prostředí.

Environmentální výchova – pozorovat a popisovat okolní prostředí, získávat informace o ekologické problematice, získané poznatky kriticky zvažovat a domýšlet možné důsledky, provádět konkrétní pracovní aktivity ve prospěch životního prostředí, péče o zeleň, třídění odpadů, zlepšování okolního prostředí.

Multikulturní výchova – schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z médií, tisku, rozhlasu, televize, internetu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – zavést evropskou dimenzi, evropský rozměr do vzdělávání jako prostředek mezinárodní a multikulturní orientace, rozvíjet vědomí evropské identity při respektování identity národní

Multikulturní výchova – zlepšovat klima třídy a školy, harmonizovat mezilidské vztahy, zlepšovat vztahy žák-žák, žák-učitel, učitel-rodič.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

V předmětu praktické činnosti jsou pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívány zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

- praktické osvojování práce podle návodu
- vedení žáků k plánování činností při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- poznávání výhod pořizování náčrtu při nejrůznějších činnostech
- poznávání vlastností materiálů a surovin a jejich použitelnost

Kompetence k řešení problémů

- uvědomování si potřeby praktického ověřování řešení problémů
- aplikace řešení při obdobných zadáních a hledání nových způsobů využití dovedností při práci s technickými materiály a keramickou hlinou a přípravě pokrmů

Kompetence komunikativní

- Vedení k účinné komunikaci při práci s technickými materiály, s keramickou hlinou a při přípravě pokrmů
- seznamování s přesným významem pojmů se vztahem k práci s technickými materiály, s keramickou hlinou a při přípravě pokrmů
- předkládání dostatku podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáků

Kompetence sociální a personální

- spolupráce ve dvojici a v malé skupině
- přiřazování různých rolí v pracovní skupině a jejich prožívání
- zážitek uvědomování si potřeby ohleduplnosti na pracovišti

Kompetence občanské

- otevírání prostoru pro pochopení různých činností člověka na životní prostředí a spoluzodpovědnosti za jeho ochranu
- umožnění tvořivého přístupu žáků k plnění zadaných témat

Kompetence pracovní

- vedení k uvědomělému, správnému a bezpečnému používání všech používaných nástrojů a materiálů
- vedení ke snaze o provedení práce v co nejlepší kvalitě
- dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> popíše základní pravidla pro dodržování bezpečnosti a hygieny práce v dílnách 	<ul style="list-style-type: none"> organizace práce, bezpečnost a hygiena práce 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova utváří základní dovednosti pro spolupráci Výchova demokratického občana osobní zodpovědnost za svěřený majetek osobní zodpovědnost za své zdraví</p>
<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje základní body řádu školní dílny 	<ul style="list-style-type: none"> organizace práce, řád školní dílny 	
<ul style="list-style-type: none"> čte jednoduché technické výkresy objasní principy pravoúhlého promítání umí doplnit rozpracované a neúplné výkresy ovládá pojem kóta, kótovací čára, pozice, rozměr výrobku 	<ul style="list-style-type: none"> technologické postupy, technické kreslení 	
<ul style="list-style-type: none"> měří, řeže pilou, piluje pilníkem, rašpluje rašplí, dlabe dlátem, spojuje materiál hřebíky a dovede dát výrobku jednoduchou povrchovou úpravu na výrobek aplikuje spojování plátováním 	<ul style="list-style-type: none"> jednoduché pracovní operace a postupy, práce se dřevem 	
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná základní druhy kovů, uvede příklad jejich vlastností rozliší železné a barevné kovy popíše výrobu oceli měří, dovede orýsovat materiál, stříhá plech, probíjí plech odděluje drát řezem, stříhem, piluje, brousí, ohýbá drát a tenký plech výrobek: берушка nebo jiný vhodný námět jako hrabičky na květiny z krouceného drátu figurka pejska, otvírák, kovový úhelník 	<ul style="list-style-type: none"> jednoduché pracovní operace a postupy, obrábění kovů 	
<ul style="list-style-type: none"> objasní, z čeho se vyrábí plasty rozliší základní druhy, vhodně aplikuje znalost vlastností plastů při jejich opracovávání, zhodnotí použití orýsuje materiál, měří, řeže, piluje, lepí, vrtá, tvaruje teplem výrobek: věšáček z plastu žeton nebo jiný vhodný námět jako známka na klíče (rozlišovač), špachtle na sázení rostlin 	<ul style="list-style-type: none"> jednoduché pracovní operace a postupy, práce s plasty 	

<ul style="list-style-type: none">• samostatně čte jednoduchý technický výkres a orýsuje materiál• samostatně vytvoří jednoduchý výrobek• výrobek: hlavolam nebo jiný vhodný námět jako – autíčko, lodička	<ul style="list-style-type: none">• jednoduché pracovní operace a postupy, samostatná tvořivá práce
--	---

Vyučovací předmět: **PRACOVNÍ ČINNOSTI – 8. - 9. ročník technické práce**

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> popíše základní pravidla pro dodržování bezpečnosti a hygieny práce v dílnách a vhodně aplikuje v dalším průběhu 	<ul style="list-style-type: none"> organizace práce, bezpečnost a hygiena práce 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova utváří základní dovednosti pro spolupráci</p> <p style="text-align: center;">Výchova demokratického občana osobní zodpovědnost za svěřený majetek osobní zodpovědnost za své zdraví</p>
<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje základní body řádu školní dílny dovede nalézt jiný podobný řád ve své literatuře 	<ul style="list-style-type: none"> organizace práce, řád školní dílny 	
<ul style="list-style-type: none"> uvede znaky řezu a průřezu doplní neúplný technický výkres 	<ul style="list-style-type: none"> technologické postupy, technické kreslení 	
<ul style="list-style-type: none"> zhotoví výrobek, přičemž hobluje prkno na požadovanou šířku, jednotlivé díly spojí čepováním, výrobek slepí, povrchově upraví výrobek dle výběru: krabička, rámeček na obrázky, svícen apod. 	<ul style="list-style-type: none"> jednoduché pracovní operace a postupy, práce se dřevem 	
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí některé způsoby průmyslového zpracování plastů (lisování, vyfukování, vytlačování, válcování) leští a matuje organické sklo Výrobek dle výběru: stojánek na tužky, šablonové pravítko, lžice na boty, úhelník s příložkou z plastu (kombinovaná práce) apod. 	<ul style="list-style-type: none"> jednoduché pracovní operace a postupy, zpracování plastů 	

<ul style="list-style-type: none"> • rozdělí ocel na základní skupiny • rozpozná druhy ocelových profilů • zvládne ohýbání, sekání oceli • rozpozná hlavní druhy kovoobráběcích strojů (informativně) • výrobek dle výběru - kovový úhelník, hlavolamy z drátu • na výrobku prokáže dovednost řezání pilkou na kov, pilování na požadovaný rozměr, vrtání, ohýbání drátu, plechu • popíše šroub a matici (názvosloví), vyjmenuje základní druhy závitů, a jejich užití • změří některé parametry šroubů pomocí posuvného měřítka • v rámci práce na výrobku řeže ocel, piluje, vrtá, ohýbá a řeže vnitřní a vnější závit • výrobek: šroub s maticí nebo závit, identifikační známka z kovu, háček na tabuli, svícen (kombinovaná práce) 	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduché pracovní operace a postupy, zpracování kovů 	
<ul style="list-style-type: none"> • ovládá zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s elektrickým proudem • ovládá základy poskytování první pomoci při úrazech elektrickým proudem • rozpozná používané prvky elektrotechnických zařízení • dovede číst základní schémata elektrotechnických zapojení • provede montáž následujících zapojení: jednopólový vypínač, sériový, křížový, střídavý, 	<ul style="list-style-type: none"> • úloha techniky v životě člověka, elektrotechnické práce 	
<ul style="list-style-type: none"> • drobné práce • broušení pil • broušení dlát a nožů hoblíků • správká systému ukládání nářadí apod. • oprava a údržba nářadí na pěstitelské práce a náčiní na TV 	<ul style="list-style-type: none"> • pracovní pomůcky, údržba nářadí a dílny 	

<ul style="list-style-type: none">• na výrobku prokáže schopnost samostatně číst technický výkres, řezat a pilovat ocel, dlabat dlátem, stříhat plech, ohýbat plech, dávat výrobku povrchovou úpravu• v rámci získaných dovedností sám zhotoví výrobek, kdy bude číst pracovní výkres, případně sám náčrt vypracuje, orýsuje materiál, nařeže díly, rašpluje, piluje, lepí, povrchově upravuje• příklady výrobku: dřevěný stojánek na tužky, dřívko do oken, úhelník s příložkou, skládací hlavolam, kalendář, stojánek apod.	<ul style="list-style-type: none">• samostatná tvořivá práce
---	--

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> popíše základní pravidla pro dodržování bezpečnosti a hygieny práce a čistoty v dílně a vhodně aplikuje v dalším průběhu 	<ul style="list-style-type: none"> bezpečnost a hygiena práce 	
<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje základní body řádu keramické dílny zná a dodržuje zásady práce s keramickou hlinou, barvami, glazurami a používaným náčiním zná pojmy engoba, šlikr, sušení, přezah a výpal umí zpracovat hlinu tak, aby v ní nebyly vzduchové bubliny (základní keramická plást) umí vytvořit základní tvary z plástů – kruh, čtverec, obdélník – vykrojení podle šablony umí lepit jednotlivé části hliněného plástu šlikrem a spojovat jednotlivé díly do požadovaného tvaru (krychle, jehlan, kužel, ...) umí zdobit hliněný plást krajkou, razítky, odlitky přírodnin umí nanášet engoby na nepálený hliněný výrobek, používá techniku sgrafito umí vytvořit postavu z keramiky podle šablony nebo podle vlastní fantazie (vodníci, andělé, čerti, vánoční a velikonoční ozdoby) umí použít nové válečkové techniky tvorí dekorativní a užitkové nádoby za pomoci válečkové metody (mistička, hrnek) umí vytvořit keramický tác za pomoci klasické metody z plástu, umí vytvořit tzv. tažené ucho 	<ul style="list-style-type: none"> řád v keramické dílně práce s hlinou a glazurami práce s engobou, rytí, lepení práce s hlinou, keramický plást práce s hliněným plástem, vykrajování podle šablon práce se šlikrem, lepení jednotlivých hliněných dílů různé techniky zdobení hliněných plástů technika zdobení – sgrafito tvorba keramických postav tvorba válečkovou technikou tvorba užitkové a dekorativní keramiky, válečková metoda tvorba keramického tácu, metoda z plástu, technika taženého ucha 	

<ul style="list-style-type: none">• umí správně nanášet různé glazury na hliněný střep po přežahu, zná pravidla z vyhlášek o zdravotních předpisech při zacházení s glazurou• je seznámen s technikou točení na hrnčářském kruhu, centrování, točení základního tvaru (mistička)	<ul style="list-style-type: none">• glazování• točení na hrnčářském kruhu, centrování, tažení
---	--

Vyučovací předmět: **PRACOVNÍ ČINNOSTI – 6. ročník – pěstitelské práce**

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany při práci, technologickou kázeň a hygienu. • zachází správně s používaným náradím, provádí jeho údržbu. • poskytne první pomoc při úrazu. 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnost a hygiena práce 	<p>Osobnostní a sociální výchova utváří základní dovednosti pro spolupráci</p> <p>Multikulturní výchova využití zeleniny u jiných národů</p> <p>Výchova demokratického občana osobní zodpovědnost za svěřený majetek osobní zodpovědnost za své zdraví</p> <p>Environmentální výchova péče o životní prostředí u nás</p>
<ul style="list-style-type: none"> • konkretizuje význam pěstování rostlin pro člověka • dokáže vysvětlit ekologické požadavky na výživu a ochranu rostlin 	<ul style="list-style-type: none"> • pěstitelství ve vztahu k životnímu prostředí 	
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí vznik a význam půdy, popíše složení • porovná způsob zpracování na velké ploše, zahradách, školním pozemku • dokáže zpracovat půdu na podzim a na jaře před setím a výsadbou • zhodnotí význam přírodních a průmyslových hnojiv pro výživu rostlin • vysvětlí princip ochrany půdního fondu 	<ul style="list-style-type: none"> • základní podmínky pro pěstování rostlin, půda 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná osivo, sadbu a výpěstky běžných druhů zeleniny • vysvětlí význam pěstování zeleniny pro člověka • zařazuje vybrané druhy zeleniny do příslušných skupin • objasní podmínky a zásady pěstování zeleniny – harmonogram výsevu a výsadby, agrotechnické lhůty, hloubka výsevu, spon • jednoduchým pokusem posoudí klíčivost osiva některých druhů zeleniny • dokáže vypěstovat zeleninovou sadbu pikýrováním • rozliší způsoby pěstování zeleniny ze sadby a z přímého výsevu • zvládá jednoduché postupy při pěstování vybraných druhů zeleniny - uvede příklady rychlení zeleniny ve skleníku, fóliovníku, pařeništi • rozliší známé druhy plevelů 	<ul style="list-style-type: none"> • zelenina 	

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí význam pěstování polních plodin uvede některé zástupce obilnin, olejnin, okopanin, luskovin, přadných rostlin a pícnin rozezná vybrané druhy 	<ul style="list-style-type: none"> polní plodiny 	<p style="text-align: center;">Výchova demokratického občana osobní zodpovědnost za svěřený majetek osobní zodpovědnost za své zdraví</p> <p style="text-align: center;">Environmentální výchova péče o půdu patří k prioritám v péči o životní prostředí</p> <p style="text-align: center;">Multikulturní výchova využití ovoce u jiných národů</p> <p style="text-align: center;">Mediální výchova využívá mediálních zpráv týkajících se pěstování exotických ovocných druhů</p>
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí význam ovocných rostlin uvede vybrané zástupce jednotlivých skupin – jádroviny, peckoviny, skořápkoviny, drobné ovoce dokáže aplikovat základní zásady pro výsadbu a pěstování vybraných druhů, rozezná ovocné rostliny podle plodů vysvětlí princip rozmnožování ovocných rostlin – roubování, očkování, řízkování, hřížení zhodnotí způsoby uskladnění a zpracování ovoce dokáže se orientovat v odborné literatuře při určování odrůd ovocných druhů dokáže provést ochranu kmenů ovocných rostlin před zvěří 	<ul style="list-style-type: none"> ovocné rostliny 	
<ul style="list-style-type: none"> dokáže aplikovat základy ošetřování pokojových rostlin průběžně pečuje o okrasné plochy v okolí školy pečuje a upravuje okrasné keře v okolí školy 	<ul style="list-style-type: none"> okrasné rostliny 	

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • objasní význam okrasných rostlin • uvede zástupce jednotlivých skupin (dřeviny, listnaté, jehličnaté, letničky, dvouletky, trvalky, růže, pokojové rostliny) • - rozpozná vybrané druhy pěstované na školním pozemku • pěstuje a množí zástupce dřevin a květin • dokáže vysvětlit princip hydroponického pěstování pokojových rostlin a pěstování bonsají • uvede příklady pokojových rostlin způsobujících otravy a alergie • používá pěstované okrasné rostliny k výzdobě exteriéru i interiéru • aplikuje zásady aranžování a vazby živých i suchých květin • vypěstuje sadbu vybraných druhů letniček na školní pozemek • dokáže přesadit pokojové rostliny • rozmnoží pokojové rostliny řízkováním • provede jarní a podzimní ošetření růží – řez, hnojení, zahrnutí • pečuje o zeleň v okolí školy • využije případnou možnost zúčastnit se exkurze do zahradnictví • posoudí základní principy zahradní architektury 	<ul style="list-style-type: none"> • okrasné rostliny 	<p style="text-align: center;">Environmentální výchova učí se komunikovat o problémech životního prostředí, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska, péče o životní prostředí okolí</p> <p style="text-align: center;">Multikulturní výchova péče o rostliny z pohledu jiných kultur</p> <p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci</p>

Vyučovací předmět: **PRACOVNÍ ČINNOSTI – 9. ročník – pěstitelské práce**

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> průběžně pečuje o pokojové rostliny upravuje okrasné plochy vysazuje okrasné keře, růže, trvalky 	<ul style="list-style-type: none"> okrasné rostliny 	<p style="text-align: center;">Environmentální výchova napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní úrovni</p> <p style="text-align: center;">Výchova demokratického občana vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě</p> <p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci</p>
<ul style="list-style-type: none"> zhodnotí význam léčivých rostlin uvede některé zástupce vysvětlí zásady sběru, sušení, uchovávání dokáže se orientovat v odborné literatuře 	<ul style="list-style-type: none"> léčivé rostliny, koření 	
<ul style="list-style-type: none"> zhodnotí význam používání biologických metod ochrany vysvětlí klady mechanického způsobu likvidace plevelů a porovná s chemickým způsobem posoudí vliv neuváženého používání chemických přípravků na životní prostředí projeví pozitivní vztah k přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> ochrana rostlin 	

Vyučovací předmět: **PRACOVNÍ ČINNOSTI – 6. - 9. ročník – příprava pokrmů**

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<i>ZAK</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • používá základní kuchyňský inventář, bezpečně obsluhuje základní kuchyňské spotřebiče • udržuje pořádek a čistotu • dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny, dokáže poskytnout první pomoc při úrazu (popálení, opaření, řezná rána) 	<ul style="list-style-type: none"> • Bezpečnost a hygiena práce 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova utváří další dovednosti pro spolupráci komunikace v kolektivu Multikulturní výchova lidské vztahy Výchova demokratického občana osobní zodpovědnost za svěřený majetek osobní zodpovědnost za své zdraví</p>
<ul style="list-style-type: none"> • sestaví jídelníček, nakoupí potraviny, dokáže je správně uskladnit • připraví pokrmy za studena i s tepelnou úpravou (vaření, smažení, pečení) • dodržuje zásady zdravé výživy • zná způsoby konzervování a uskladnění potravin 	<ul style="list-style-type: none"> • Příprava pokrmů 	
<ul style="list-style-type: none"> • kulturně stoluje a chová se společensky • dokáže uplatnit princip slavnostního stolování v rodině • uplatňuje zásady přípravy tabule na běžné i slavnostní příležitosti, skládá ubrousky • provede základní úklid kuchyně 	<ul style="list-style-type: none"> • Stolování 	
<ul style="list-style-type: none"> • pracuje samostatně podle receptu, spolupracuje ve dvojici nebo malé skupině 	<ul style="list-style-type: none"> • Samostatná tvořivá práce 	

10. ZÁSADY A ZPŮSOB SEBEHODNOCENÍ VZDĚLÁVÁNÍ A CHOVÁNÍ ŽÁKŮ

Kromě forem hodnocení práce žáků ze strany pedagogických pracovníků mají žáci možnost používat také formy sebehodnocení. Škola jim pro tyto formy vytváří odpovídající podmínky. Tím je zajišťována také zpětná vazba objektivitu hodnocení ze strany školy jako vzdělávací instituce.

Škola může nabídnout vedle možnosti srovnávacích objektivizovaných testů (SCIO, KALIBRO, CERMAT,...), které jsou jednoznačně formami vnější srovnávací evaluace, také možnost využívání softwarových produktů, které umožní bez jakéhokoli zásahu pedagoga ověření stupně dosažených znalostí a dovedností. Škola dále využívá k sebehodnocení testování, které provádí česká školní inspekce nebo vlastní testy.

Žák by měl být veden k tomu, aby byl schopen posoudit úroveň následujících kompetencí (včetně kompetencí sociálních) :

- schopnost přímé aplikace získaných kompetencí v praxi,
- schopnost orientace v daném problému s využitím získaných vědomostí, znalostí, dovedností,
- schopnost žáka prosadit se v třídním kolektivu při řešení týmového úkolu,
- schopnost samostatné prezentace svých znalostí formou otevřených mluvních cvičení, psaných textů ve formě úvah, zamyšlení se,...
- schopnost výběru – pochopení významu jednotlivých částí rozsáhlejších testovacích souborů, selekce nepodstatných částí a schopnost řešení dominantních částí úloh,
- schopnost změny své sociální role v kolektivu vrstevníků,
- schopnost využívání mezipředmětových vazeb,
- schopnost aplikovat etické principy v praxi,
- schopnost pochopení rovnováhy práv a povinností,
- pochopení své role v kolektivu.

10.1. HODNOCENÍ ŽÁKŮ NA VYSVĚDČENÍ

Při použití klasifikace se chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 - velmi dobré,
- b) 2 - uspokojivé,
- c) 3 - neuspokojivé.

Při použití slovního hodnocení se výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku.

Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka; obsahuje také zdůvodnění a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Výsledky vzdělávání žáka na konci prvního pololetí lze hodnotit souhrnně za všechny předměty. Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka.

Při použití **klasifikace** se výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- a) 1 - výborný,
- b) 2 - chvalitebný,
- c) 3 - dobrý,
- d) 4 - dostatečný,
- e) 5 - nedostatečný.

Při hodnocení jsou výsledky vzdělávání žáka hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku. Klasifikace zahrnuje ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje jejich výkon.

Jestliže je žák z výuky některého předmětu v prvním nebo ve druhém pololetí uvolněn, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „uvolněn(a)“

Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo ve druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „nehodnocen(a)“.

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

a) **prospěl (a) s vyznamenáním**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 2,

b) **prospěl (a)**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,

c) **neprospěl (a)**, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,

d) **nehodnocen (a)**, není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

10.2. VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ

Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě **udělit pochvalu** nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.

Ředitel školy neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci. Udělení pochvaly se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

napomenutí třídního učitele,

ukládá ho třídní učitel bezprostředně po přestupku, kterého se žák dopustí; o udělení napomenutí uvědomí třídní učitel prokazatelně rodiče – zápisem do ŽK, dopisem, ústní informací na pravidelných konzultačních dnech a třídních schůzkách.

důtku třídního učitele,

ukládá ji třídní učitel po projednání a se souhlasem ředitele školy za závažnější či opakované porušení řádu školy, norem slušnosti; důtka třídního učitele se uděluje před kolektivem třídy.

důtku ředitele školy,

ukládá ji ředitel školy po projednání v pedagogické radě za vážná porušení řádu školy – zvláště za porušování norem slušnosti, za neomluvené absence, za agresivitu vůči spolužákům i dospělým a další závažná provinění. Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností řádu školy a jsou postihovány tímto opatřením s následným dopadem na hodnocení chování za klasifikační období.

Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci. Uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy.

Učitel informuje o výsledcích vzdělávání a výchovy žáka:

- **rodiče** prostřednictvím žákovské knížky, na třídní schůzce, při konzultačních hodinách, ústně při individuální konzultaci ve škole nebo písemně,
- **třídního učitele** a výchovného poradce průběžně při zhoršení prospěchu,
- **ředitele** a vedení školy v případě mimořádného zhoršení prospěchu nebo chování bezprostředně prokazatelným způsobem.

11. PLNĚNÍ POVINNÉ ŠKOLNÍ DOCHÁZKY VE ŠKOLE MIMO ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY NEBO V ZAHRANIČNÍ ŠKOLE NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Žák, který plní povinnou školní docházku ve škole mimo území České republiky, může na základě žádosti zákonného zástupce žáka konat za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků, zkoušku ve kmenové škole nebo ve škole zřízené při diplomatické misi České republiky.

a) ve všech ročnících ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání,

b) v posledních dvou ročnících prvního stupně ze vzdělávacího obsahu vlastivědné povahy vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání,

c) na druhém stupni ze vzdělávacího obsahu vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Dějepis a ze vzdělávacího obsahu vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Zeměpis, stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

- Před konáním zkoušky předloží zákonný zástupce žáka řediteli zkoušející školy vysvědčení žáka ze školy mimo území České republiky, včetně jeho překladu do českého jazyka, a to za období, za které se zkouška koná. V případě pochybností o správnosti překladu je ředitel zkoušející školy oprávněn požadovat předložení úředně ověřeného překladu. Po vykonání zkoušky vydá ředitel zkoušející školy žákovi vysvědčení.
- Pokud žák zkoušku nekoná, doloží zákonný zástupce žáka řediteli kmenové školy plnění povinné školní docházky žáka předložením vysvědčení žáka ze školy mimo území České republiky za období nejvýše dvou školních roků, včetně jeho překladu do českého jazyka, v termínech stanovených ředitelem kmenové školy. V případě pochybností o správnosti překladu je ředitel kmenové školy oprávněn požadovat předložení úředně ověřeného překladu. Kmenová škola žákovi vysvědčení nevydává.
- Pokračuje-li žák, který konal zkoušky v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí ho ředitel kmenové školy do příslušného ročníku podle výsledků zkoušek.
- Pokračuje-li žák, který nekonal zkoušky v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí ho ředitel kmenové školy do příslušného ročníku po zjištění úrovně jeho dosavadního vzdělání a znalosti vyučovacího jazyka.
- Žák, který plní povinnou školní docházku formou individuální výuky v zahraničí, může na základě žádosti zákonného zástupce žáka konat za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků, zkoušku ve zkoušející škole. Zkouška se koná z každého povinného předmětu vyučovaného v příslušných ročnících školního vzdělávacího programu zkoušející školy, s výjimkou předmětů volitelných. Po vykonání zkoušky vydá ředitel zkoušející školy žákovi vysvědčení.
- Pokud žák zkoušku nekoná, doloží zákonný zástupce žáka řediteli kmenové školy plnění povinné školní docházky žáka předložením čestného prohlášení zákonného zástupce o vzdělávání žáka v době pobytu v zahraničí, a to za období nejvýše dvou školních roků, v termínech stanovených ředitelem kmenové školy. Kmenová škola žákovi vysvědčení nevydává.
- Žák, který plní povinnou školní docházku v zahraniční škole na území České republiky podle § 38 odst. 1 písm. c) školského zákona, s výjimkou škol podle § 18c, koná za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků, zkoušku v kmenové škole. Zkouška se koná ze vzdělávacího obsahu podle § 18 odst. 1.
- Pokračuje-li žák v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí ho ředitel kmenové školy do příslušného ročníku podle výsledků zkoušek.
- Žákovi, který plní povinnou školní docházku ve škole mimo území České republiky podle § 38 odst. 1 písm. a) školského zákona a nekonal zkoušky, vydá ředitel kmenové školy vysvědčení, jestliže

- a) ve vzdělávacím programu školy mimo území České republiky je na základě mezinárodní smlouvy nebo v dohodě s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy zařazen vzdělávací obsah podle § 18 odst. 1 a žák byl z tohoto obsahu hodnocen, nebo
- b) žák je zároveň žákem poskytovatele vzdělávání v zahraničí, který v dohodě s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy poskytuje občanům České republiky vzdělávání ve vzdělávacím obsahu podle § 18 odst. 1 a který žáka z tohoto vzdělávacího obsahu hodnotil.
- Žákovi, který plní povinnou školní docházku v zahraniční škole na území České republiky podle § 38 odst. 1 písm. c) školského zákona, v jejímž vzdělávacím programu je na základě mezinárodní smlouvy zařazen vzdělávací obsah podle § 18 odst. 1, byl z tohoto vzdělávacího obsahu hodnocen zahraniční školou na vysvědčení a v souladu s mezinárodní smlouvou nekonal zkoušky, ředitel kmenové školy vydá vysvědčení.
 - Ředitel kmenové školy vydá vysvědčení podle odstavce 1 nebo 2 za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků. Hodnocení ze vzdělávacího obsahu podle § 18 odst. 1 se na tomto vysvědčení uvede v případech podle odstavce 1 písm. a) a odstavce 2 v souladu s vysvědčením vydaným školou mimo území České republiky nebo zahraniční školou na území České republiky a v případě podle odstavce 1 písm. b) v souladu s osvědčením vydaným zahraničním poskytovatelem vzdělávacího obsahu podle § 18 odst. 1.
 - Pokračuje-li žák, kterému ředitel kmenové školy podle odstavce 1 nebo 2 vydal vysvědčení, v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí jej ředitel kmenové školy do příslušného ročníku na základě tohoto vysvědčení.
 - Žáka, který plnil povinnou školní docházku ve škole zřízené při diplomatické misi České republiky nebo konzulárním úřadu České republiky a pokračuje v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí ředitel kmenové školy do příslušného ročníku podle dosavadních výsledků vzdělávání doložených vysvědčením.
 - Žáka, na kterého se vztahuje povinná školní docházka a který nekonal zkoušky podle § 18 až 18b z jiných než touto vyhláškou stanovených důvodů, zařazuje ředitel kmenové školy do příslušného ročníku po zjištění úrovně jeho dosavadního vzdělání a znalosti vyučovacího jazyka.

12. KOMISIONÁLNÍ PŘEZKOUŠENÍ

Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
- b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- c) přisedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením podle § 15 odst. 2 nebo stupněm prospěchu podle § 15 odst. 3. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

13. OPRAVNÁ ZKOUŠKA

- Komisi pro opravnou zkoušku jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad. Pro složení komise a její činnost platí obdobně ustanovení § 22 odst. 2 až 6.
- Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.
- Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.
- Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.
- U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně.
- Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku podle odstavce 6 věty třetí. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
- Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
- Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.
- Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitel školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.
- V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení žáka týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitel školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka stanovených podle § 30 odst. 2. V případě zjištění porušení těchto pravidel ředitel školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení změní; nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.
- Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval. Ředitel školy může povolit žákovi na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučení vyjádření odborného lékaře

- opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů, a to bez ohledu na to, zda žák na daném stupni již opakoval ročník.
- Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.
 - Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
 - Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl.
 - Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.
 - V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení podle § 52 odst. 4 na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

14. UKONČENÍ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Dokladem o dosažení základního vzdělání je vysvědčení o úspěšném ukončení devátého, popřípadě desátého ročníku základního vzdělávání, vysvědčení o úspěšném ukončení druhého ročníku šestiletého gymnázia nebo čtvrtého ročníku osmiletého gymnázia nebo osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře, nebo vysvědčení vydané po úspěšném ukončení kursu pro získání základního vzdělání. Tato vysvědčení jsou opatřena doložkou o získání stupně základního vzdělání.

- Žák, který úspěšně ukončil základní vzdělávání, nebo žák, který splnil povinnou školní docházku a nepokračuje v základním vzdělávání, přestává být žákem školy 30. června příslušného školního roku. Žák, který splnil povinnou školní docházku a koná opravnou zkoušku nebo bude hodnocen v náhradním termínu, je žákem školy do termínu konání těchto zkoušek, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku. Žák, který byl přijat ke vzdělávání ve střední škole, je považován za žáka základní školy do 31. srpna příslušného školního roku.
- Ředitel školy může žákovi, který po splnění povinné školní docházky nezískal základní vzdělání, povolit po posouzení důvodů uvedených v žádosti jeho zákonného zástupce a na základě dosavadních výsledků vzdělávání žáka pokračování v základním vzdělávání, nejdéle však do konce školního roku, v němž žák dosáhne osmnáctého roku věku.
- Žákovi se zdravotním postižením může ředitel školy ve výjimečných případech povolit pokračování v základním vzdělávání do konce školního roku, v němž žák dosáhne dvacátého roku věku, v případě žáků vzdělávajících se podle § 16 odst. 8 věty druhé a § 48 pak se souhlasem zřizovatele do dvacátého šestého roku věku. V uvedených případech, pokud jde o přípravu na výkon povolání nebo pracovní činnosti, spolupracuje ředitel školy s Úřadem práce České republiky - krajskou pobočkou a pobočkou pro hlavní město Prahu.
- Pro osoby, které nezískaly základní vzdělání, může základní a střední škola po projednání se zřizovatelem a krajským úřadem organizovat v souladu s rámcovým vzdělávacím programem základního vzdělávání kursy pro získání základního vzdělání.

15. HODNOCENÍ ŽÁKŮ

15.1. PRAVIDLA HODNOCENÍ ŽÁKŮ:

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu ve škole je hodnocení žáků. Hodnocení žáků je běžnou činností, kterou učitel ve škole vykonává průběžně ve výuce (ale i mimo ni) po celý školní rok.

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím které získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede používat to, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybí. Nedílnou součástí hodnocení musí být konkrétní návod, jak má žák postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil.

Hodnocení nesmí být zaměřeno primárně na srovnávání žáka s jeho spolužáky, soustředí se na individuální pokrok každého žáka, respektive na hodnocení naplnění předem stanovených požadavků. Součástí hodnocení žáka ve škole je též hodnocení jeho chování a projevu. Celkově však hodnocení nesmí vést ke snižování důstojnosti a sebedůvěry žáka. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka vyjadřujeme klasifikačním stupněm, slovním hodnocením nebo kombinací obou způsobů. Podporujeme žákovo vlastní sebehodnocení, které posiluje jeho vnitřní motivaci.

Nutností je, aby žáci byli předem seznámeni s výukovými cíli, očekávanými výstupy pro daný ročník - specifikovanými pro hodnocené období.

15.2. ZÁVAZNÉ FORMY HODNOCENÍ ŽÁKA:

- Průběžné hodnocení
 - klasifikace a hodnocení v elektronické žákovské knížce
 - slovní a motivační hodnocení v průběhu výuky
 - sebehodnocení žáků
- Čtvrtletní hodnocení
 - písemné slovní hodnocení třídního učitele v příloze elektronické žákovské knížce na základě závěrů čtvrtletní pedagogické rady
- Pololetní hodnocení
 - výpis z vysvědčení v 1. pololetí
 - vysvědčení v 2. pololetí

Podrobná pravidla pro hodnocení žáků jsou rozpracována ve Školním řádu.

15.3. KRITÉRIA HODNOCENÍ PROSPĚCHU

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný

projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se projevují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém vyjádření se projevují nedostatky, je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s pomocí učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné chyby a nedostatky není schopen opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat. Úroveň jeho vědomostí není předpokladem pro práci ve vyšším ročníku.

15.4. KRITÉRIA HODNOCENÍ CHOVÁNÍ

Stupeň 1 – velmi dobré

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a aktivně prosazuje ustanovení řádu školy. Má kladný vztah ke kolektivu třídy a školy, přispívá k jeho upevnování a k utváření pracovních podmínek pro vyučování. Méně závažných přestupků se dopouští naprosto ojediněle.

Stupeň 2 – uspokojivé

Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům chování nebo řádu školy. Zpravidla se přes důtku třídního učitele (popř. ředitele školy) dopouští dalších přestupků, narušuje činnost kolektivu nebo se dopouští poklesků v mravním chování.

Stupeň 3 – neuspokojivé

Chování žáka ve škole je v rozporu s pravidly chování. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dále dopouští takových závažných provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova ostatních žáků. Záměrně narušuje činnost kolektivu.

16. INDIVIDUÁLNÍ VZDĚLÁVACÍ PLÁN

Individuální vzdělávací plán obsahuje:

závěry psychologických vyšetření, která blíže popisují oblast, typ a rozsah nadání a vzdělávací potřeby mimořádně nadaného žáka, popřípadě vyjádření registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost,

- údaje o způsobu poskytování individuální pedagogické nebo psychologické péče mimořádně nadanému žákovi,
- vzdělávací model pro mimořádně nadaného žáka, časové a obsahové rozvržení učiva, volbu pedagogických postupů, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení, úpravu zkoušek,
- seznam doporučených učebních pomůcek, učebnic a materiálů,
- určení pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým bude škola spolupracovat při zajišťování péče o mimořádně nadaného žáka,
- personální zajištění úprav a průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka,
- určení pedagogického pracovníka školy pro sledování průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a pro zajištění spolupráce se školským poradenským zařízením,
- předpokládaná potřeba navýšení finančních prostředků nad rámec prostředků státního rozpočtu poskytovaných podle zvláštního právního předpisu (vyhláška č. 65/2005 Sb.),
- IVP je vypracován po nástupu mimořádně nadaného žáka do školy, nejpozději však do 3 měsíců po zjištění jeho mimořádného nadání. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku,

IVP se vypracovává ve spolupráci se školským poradenským zařízením a zákonným zástupcem žáka.

17. ZÁVĚR

Tento dokument je 4. verzí ŠVP Pestrobarevná škola.

Příloha: minimální výstupy

Bc. Marcela Knedlíková
zástupce ředitele, koordinátor ŠVP

Mgr. Luboš Borka
ředitel školy

Školská rada byla seznámena s ŠVP Pestrobarevná škola dne: 11. 6. 2019

Ing. Jarmil Svoboda	Petra Kaslová
Ing. Petr Řezník	Blanka Vosyková
Mgr. Libuše Jíšová	Jitka Janečková